

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Mishnayot

‘im perushe ... Rabenu ‘Ovadyah mi-Berçinorah ve-Tosfot Yom Tōv ...
Ve-elū nitosfu ... kol ḥilufe girsa’ot, mar’eh meqomot ba-Rambam u-ve-Ṭur
ve-Sh.‘A ... u-mar’eh meqomot ba-Shas

Seder Mo‘ed

Berçinorah, ‘Ovadyah ben-Avraham mi-

Dihrenfurt, 543 [1782 oder 1783]

יבוריע תכסמ

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-11110

פרק א מבי פיר' הר' ר' יונתן הכהן שהוא משלשון
 מבוא העיר (שופטים א) ע"כ ומ"ש
 הר"ב ומן התורה שרי לטלטולי ביה כלומר כדון הכרמלים
 שהזכיר רבי"א דשבת אבל לא שיהיה דינו כרשות היחיד
 גמור לחייב הזורק מרשות הרבים
 לחיוב וכמ"ס במשנה דלקמן
 דאפילו הוכשר בקורה לא היו
 כרשות היחיד גמורה ומ"ש
 הר"ב ורצון הוא דגזור וכו' וכן
 פירש' וכן לשון הרמב"ם בפרק
 י"ז מה"ש ומד"ם היא הרוח
 הרביעית וכן לשון הטור סימן
 ס"ג ועיין במשנה דלקמן
 דפי' דהל"מ היא ועיין מה"ש
 ס"ג בס"ד והרחב מעשר
 ימעט דהוי כפרצה ולא יועיל
 בה הכירא דקורה ולר' יהודה

מ טהרה יחיד
 פ"ז ח"ט טור
 ס"ע ח"ט סי'
 פס"ג ס"ז
 ב י"א: כ"ז שנת
 ק"י

מסכת עירובין

פרק א מבי שהוא גבוה למעלה
 מעשרים אמה ימעט
 ר' יהודה אומר אינו צריך והרחב מעשר
 אמות ימעט ואם יש לו צורת הפתח אף
 על פי שהוא רחב מעשר אמות אין צריך
 למעט: **ב** ההכשר מבי"ב שאומרים
 לחיוקורה וב"ה אומרים לחי או קורה
 רבי

שאינו רחב ששערה אמה אע"פ
 שהוא פתוח ומשני ראשו לר"ה ל"י
 נמי רחב ששה עשר אמה ואינו מופלג אלא ראשו אחד סתום
 לר"ה וראשו אחד סתום ומן התורה שרי לטלטולי ביה בלא
 שום תקון ורצון הוא דגזור עליה
 דלמא אחי לטלטולה ברשות
 הרבים גמור ושנייה בתקנתא
 דלחי או קורה דתהוי ליה הכירא
 ואם הגיח את הקורה למעלה
 מעשרים אמה ימעט כלומר
 יספיל את הקורה עד שתהיה
 למטה מעשרים דלמעלה מעשרי
 לא שלטה בו עינא ואם יש בקורה
 זו [אמלתרא] פירש גיורים
 ופתוחים אפי' למעלה מעשרים
 אמה א"צ למעט שע"י אותם
 הגיורים שלטא בה עינא: ר"י

אומר א"צ דשעמא דקורה לאו משום הכירא אלא משום
 מחיצה דאמרינן פי תקרה יורד וסותם וכיון שכן הוא מה לי
 בתוך עשרים מה לי למעלה מעשרים ואין הלכה כר"י הרחב
 מעשר אמות ימעט דטפי מעשר אמות לא מקרי פתח אלא
 שרצה ואנן פתח בעינן הלכך ימעט רחב כניסתו ויעמידנו על
 עשר או על פחות ואם יש לו צורת הפתח בכל מקום שאמרו
 חכמים צורת פתח הוא אפי' קנה מכאן וקנה מכאן גבוהים
 עשרה טפחים או יותר וקנה על גביהן ואף ע"פ שאינו נוגע בהן
 ואף ע"פ שבגובה מהן יותר משלשה טפחים וכל האמות השניות
 במשנה זו ובכל ערובין וסוכה ובלאים הם אמה בת ששה טפחים
 וכל טפח ארבע אצבעות בגודל אלא שצמיים צריך למדוד
 בטפח עכ"ל כלומר שלא ישים ריחב באצבעות הגודל בין זו לזו
 אלא יהיו מצומצמות ומוגעות זו בזו ופעמים צריך ליתן ריחב
 בין גודל לגודל שלא יהיו נוגעים זה בזה והוה הנקרא טפח שוחק
 כיצד בזמן שהמדירה בטפח עכ"ל היא לחומרה כגון מבוי שהוא
 גבוה מעשרים אמה ימעט וסכה שהיא גבוה מעשרים אמה
 פסול'מודד' בטפח עכ"ל ובזמן שהמדיר' בטפח שוחק היא לחומר'
 כגון מבוי אין גבוה פחות מעשרה טפחים סכה אין גבוה פחות
 מעשרה טפחים מודדין בטפח שוחק וכן לעולם: **ב** הכשר
 מבוי הכנתו והזמנתו של מבוי לטלטל בתוכו ע"י שתופי
 מבואות: **ב** אומרים לחי וקורה שניהן צריך וסבירא להו
 מן התורה ד' מחיצות שלימות בעינן ואתאי הלכה למשה מסיני
 ואוקומתא לרביעית אלא וקורה: וב"ה אומרים או לחי או
 למטה מסיני להוסיף הרביעית או בלחי משהו או בקורה להיכר מחיצה
 רביעית פתוחה לר"ה וארכו יותר על רחבו דחי ארכו כרחבו הוי כחצר שנפרצה
 הפתוחה לר"ה ולצד פס ארבעה ומשהו או שני
 פסין של כל שהן וכן חצר שנפרצה לר"ה וארכה יותר על רחבה כדונה כמאפי
 ונתרת בלחי או קורה ומבוי שהוכשר בלחי חלוק
 ממבוי שהוכשר בקורה דאלו מבוי שהוכשר בלחי הוי כאלו יש לו ארבע
 מחיצות והזורק מרשות הרבים לתוכו חייב ומבוי שהוכשר
 בקורה אע"פ שמוטר לטלטל בתוכו ע"י שתוף לא הוי כרשות היחיד
 גמורה והזורק מרשות הרבים לתוכו פטור דקיימא לן קורה
 משום הכירא ולחי משום מחיצה:

דקורה משום מחיצה אינו צריך למעט כדאיתאן בבבוייתא
 הר' יונתן: אף על פי שהוא רחב מעשר כו' כתב הרמב"ם
 ואפי' היה גבוה יותר מעשרים אמה ועיין משנה ו'
ב הכשר פירש הר"ב הכנתו והזמנתו וחברו במשנה ב'
 פ"ק דב"ק: ובית הלל אומרים לחי או קורה
 פי' הר"ב דאתאי הל"מ כו' ולעיל דרצון גזור כו' הואיל
 ואין הדבר מפורש בתורה אף על פי שמקובל מסיני והוא דבר
 תורה להעטיש עליו במיתה ועונשים מקרי ד"ם כמ"ס כ"מ
 בפחלת הלכות אישות והביא ראיה לדבריו ומהם
 במשנה ג' פרק בתרא דסנהדרין וכן בכל מקום אפי'
 שאמרו ז"ל בפי' דאורייתא הוא כ"כ הרמב"ם בספר המצות
 שלו שורש ב' וכן ראיתי שהשיב בתשובה ועוד כתב כן
 בפי' משנה י"ב פרק י"ז דכלים וכתבתיו במשנה ג' פ"ז
 דאבלות ועיין משנה ד' פ"ד דתענית [ובפרקין] דף ד'
 ובפ"ק דסוכה הוא דאמרינן שיעורין חליטין ומחליטין הל"מ
 וקאי מחליטין אשיעור גובה מחיצה שתייה עשרה והיינו לרבי
 יהודה דישנה ו' פרק י"ז דכלים אבל לר"מ שם דהלכה כמותו
 מוקי תם לגוד ולבדוד ודוסן עקומה וכן הוכיח הרמב"ם
 הל"מ לענין גוד ולבדוד דמשנה ט' ו' דפירקין בפרק ט"ז מה"ש
 אבל לענין מנין המחיצות הוכיח מד"ם
 בפי"ז

רבי אליעזר אומר לחיים כר"ס ס' לזכור לחי מחאן ומחאן ואין הלכה כר"א אחר תלמיד אחד הוא ר"ת: שהוא פחות מד' אמות רוח פתחו: אומר ר"ע על זה ועל זה נחלקו וכן ק' נמי הכי קאמר דלא מפליג בין רחב לקצר ומפרש בש"ס

דאיכא ביניהו מבוי שיש ברוחב פתחו פחות מד' טפחים דמד' מיניהו סבר אין צריך לא לחי ולא קורה ואידך סבר צריך לחי או קורה ולא הוצרך מתוך דבריהם כי מיניהו סבר צריך וחי מיניהו סבר א"ל: ג' רחבה כדי לקבל אריות שפחה ראוייה לבנו' עליה בנין לקביעות: והאריות חצי לבני' של שלשה טפחים: נמצא אריות שפחה ומחצה רוחב: דיה לקורה ברוחב טפח הכי קאמר כיון שהקורה רחבה שפחה אותו חצי טפח הנותר שהאריות רחב טפח ומחצה יכול למרחם בטיט אנבט ומחאן ואנבט מחאן וע"י כן תהיה רחבה לקבל אריות והכי מפרש לה בש"ס: ד' בריאה לקבל אריות חוקה לסגול כובד האריות שלא תשבר צנן הלכה: ה' היתה של קש ושל קנים כר' ר' יהודה קאמר לה ולית הלכתא לותיה: עקומה שאין אריות יכול לנוח עליה וכן עגולה אין

אריות נח בה: אם יש בה ציפה כלומר ואיזו היא מדת העגולה להכשיר: כל שיש בה קיפה שלשה טפחים שצריכה חוט שלשה טפחים להקיפה סביב בידוע שיש בה רוחב טפח אם תחלק שכן מיניו בים שעשה שלמה (ר"ה ב"ר) עשר באמה משפתו אל שפתו עגול סביב וקו שלשים באמה יסוב אותו סביב אלמלא לכל אמה רוחב בעגול איכא שלשה אמות היקף: ו לחיים

ר' אליעזר אומר לחיין משום ר' ישמעאל אומר תלמיד אחד לפני ר"ע לא נחלקי בית שמאי ובית הלל על מבוי שהוא פחות מארבע אמות שהוא [ניתר] או בלחי או בקורה על מה נחלקו על דתב מארבע אמות ועד עשר שביית שמאי אומרים לחי וקורה וב"ה אומרים או לחי או קורה אומר ר"ע על זה ועל זה נחלקו: ג' הקורה שאמרו רחבה כדי לקבל אריות ואריות חצי לבנה של שלש טפחים ריה לקורה שתהא רחבה טפח כדי לקבל אריות לארכו: ד' רחבה כדי לקבל אריות ובריאה כדי לקבל אריות יהודה אומר רחבה אע"פ שאין בריאה: ה' היתה של קש ושל קנים רואין אותה כאלו היא של מתכת עקומה רואין אותה כאלו היא פשוטה עגולה רואין אותה כאלו היא מרובעת כל שיש בה קיפה שלשה טפחים יש בו רוחב טפח: ו לחיין

כפ"ו כמ"ש לעיל ועיין ספ"ט דעת שלישיית דמדאורייתא בב' תמימות או רשות היחיד:

לא נחלקו בית שמאי ובית הלל כו' אומר ר"ע על זה ועל זה נחלקו וכתבו התוספת בריש דף י"ג אדרבי עקיב' דלא

א"ת: ב"ב
א"ת: פ"ו ס"ג
ב"ת: ט"ו ס"ג
א"ת: ט"ו ס"ג
ב"ת: ט"ו ס"ג
א"ת: ט"ו ס"ג
ב"ת: ט"ו ס"ג

שייך לאקשווי טעמא דבי שמאי אהא לאשמועינן דכיון דת"ק אומר לא נחלקו בדין הוא שיש להשיב ולומר נחלקו ע"כ ותמיהני דאם כן תהדר הקושיא על הת"ק טעמא דב"ש אהא לאשמועינן וצריך לעיין: ג' כדי לקבל אריות לארכו בש"ס הגירסא לרשב"ו וכן גירסת רש"י ובספר ר"ף וכן בפ"ג דסוכה דף כ"ב והכי מסתבר דכיון דהאריות חצי לבנה והלבנה מרובעת כמ"ש הרמב"ם בפירושו וכן בחבורו פרק י"ז הלכנה שלשה טפחים על שלשה טפחים ע"כ נמצא האריות שהיא המחצה לא פוחתה מן האורך אבל פוחתה מן הרוחב בלבד ומיהו בכל המטות הגירסא לארכו וכן העתיקה בכ"מ פרק הזכר גס ב"י ס' שס"ג ואפשר דגירסא זו כאמר דשיעור לבנה שלש טפחים ברוחב טפח ומחצה וכשנחלקה נמצא האריות טפח ומחצה על

טפח ומחצה אבל לפי זה היה יכול לקצר ולומר לקבל אריות ולא לזכור לארכו הואיל והאריות מרובעת ושהי בין באורך בין ברוחב ועוד דאם כן יוכל לקבל לבניה ברחבו ה"מ למתני ועיין בריש מסכת ב"ב בשיעור לבנה ואריות ובפ' הרמב"ם כדי לקבל אריות לארכו ר"ל חפ"י אין לרחבה אלא טפח אפשר שיתקיים עליה אריות [בטיט] שיהיה על אורך הקורה ע"כ: ה' היתה של קש וכו' כתב הר"ב ר"י קא"ל ו מפרש בש"ס דבא להוסיף שאע"פ שהוא ממוין שאינה בריאה לקבל

בבין כזה אפ"ה כשר ועקומה מפ' בש"ס שעקומותה מן לחיין ואלו ינטל עקומותה יש בין זה לזה שלשה טפחים אפ"ה אמרינן רואין כאלו היא פשוטה וכולה תוך המבוי עומדת ולא חיישין דילמא אחי לאחשוכי אבתרה ועגולה משום סיפא כל שיש בהיקפו איצטרך ליה וכולה מתניתין זו רבי יהודה קתני לה כ"כ הר"ר יונתן הכהן אבל הרמב"ם והרא"ש והטור כתבו דבהא דעקומה ועגולה מודו רבנן דאמרינן רואין וככ"ע אחי' אלא דצריך שאלו ינטל עקומותה שלא יהא בין זה לזה ג"ט: כל שיש בהיקפו ג"ט והר"ב העתיק אם יש בה קיפה וכן הגירסא בסדר המשנה שצירושלמי וחשבון הזה משמע בש"ס שהוא מלומד וכתבו התוספ' דקשיא דאין החשבון מדוקדק לפי חבתי המדות והרמב"ם כתב שכל שיש אמה באלכסון שלה יש בהיקפא ג"א ושביעית בקרוב ולפי שזה לא יושג לעולם אלא בקרוב לקחו הם החשבון הגדול ואמרו שיש בהיקפו כו' ע"כ ואע"פ שעל פי החשבון הזה כל שיש בהיקפו ג"ט לא יגיע אלכסונו לטפח ששפתי השניעית החסר בהיקף יחסר האלכסון שליש שבישע בקרוב וא"כ הוי לקולא וכה"ג מקשה בש"ס פ"ק דסוכה דף ח' אומר דאמר' לא דק לחומר לקולא מי אמרי' כבר כתב העציד לא דקדקו בשל דבריהם והקטבו ע"כ ועיין במשנה ופ"ב דההוא:

(י) ט 9 ו גכא

ו גבהן עשרה טפחים פי' הר"ב שיעור גובה המזבז
 שין מ"ש לעיל במשנה ב' בס"ד וכן בר"פ דלקמן
 וכתב הר"ר יונתן וה"ה בקורה שריד שלא תהיה למע' מעשר'
 ולא תני בקורה דסמוך על משנה זו של לחי שיעורו עשרה
 כשיעור מזבז ע"כ וי"ט הר"ב

ו לחיים שאמרו גובה עשרה טפחים
 ורחבן ועוביין כל שהוא רבי יוסי אומר
 רחבן ג' טפחים ז' בכל עושיין לחיין .
 אפי' בדבר שיש בו רוח חיים ור' יוסי אומר
 ומטמא משום גולל . ורבי מאיר מטהר
 וכותבין עליו גיטוי גשים . ור' יוסי הגלילי
 פוסל : ח ש"ירא שתנתה בבקעה .
 והקיפיה בכלי בהמה . מטלמלין בתוכה .
 ובלבד שיהא אגדר גבוה עשרה טפחים
 ולא יהו פרצות יתרות על הבניין . כל
 פירצה שהיא כעשר אמות מותרת מפני
 שהיא כפתח . יתר מכאן אסור : ט
 מקיפין שלשה חבלים זה למעלה מזה
 וזה למעלה מזה ובלבד שלא יהא בין חבל
 לחבירו

ואפילו היה המזבז גבוה הרבה
 כבר כתבתי כן לעיל משנה א'
 בשם הרמב"ם :
 רבי יוסי אומר רחבן ג' פי
 הר"ב דבעי דבר חסו :
 במחיצה וז"ל הר"ר יונתן י"ל
 דדעתיה דרבי יוסי דבעי דב'
 חסו במחיצה שאפילו יפליגני
 מן הכותל בשלשה דלא ליח'
 חוירא דהאי גיסא ודהאי גיסא
 ולבטליה כדאשכחן במדה
 חזונית של ג' מדות במחיצות
 כלאים כל שהוא שלשה כריך שלא
 יהא בין זה לזה במלואו ואוקמינן
 לה במלואו נכנס ויוצא ומשום
 הכי תמתיר ר"י ואפי' בסומכו
 לגמרי ככותל בעי ג"ס ברחבו
 ע"כ ובס"ד בתוספתא דכלאים

איתא והובאה בש"ס בפירקין דף ט"ז ע"א :
 ז אפילו בדבר שיש בו רוח חיים ולא חיישינן שמא
 תמות דמיתה לא שכיחא (ועיין מ"ש במשנה ב'
 פרק ט' דנדרים) ולשמא תברח כמי ליכא למיחש דבקשורה
 עיירי ולשמא תרצן תחמיה וליכ' מחיצה עשרה נמי ליכ' למיחש
 דמיירי דמתח' באשלי מלעיל כלומר שקשור בחבלים לכותלי
 המזבז בידמות שיוצאות מן הכתלים או מן התקרה ואינה יכולה
 לרצון תחמיה והכי מפרשינן בסוכה ע"ל הר"ר יונתן :
 רבי יוסי אומר פי' הר"ב דחיישינן שמא תמות ותיכוך .
 סוכה דף כ"ד : רבי מאיר מטהר פי' הר"ב
 דספר כל מחיצה כו' וקשה דלפלוג נמי ברישא ובס"ס ור"י
 ורבי יונתן איתא ברישא ר"מ אומר . וכן הוא בסדר המשנה
 שבירושלמי ברישא ורבי מאיר אומר :
 וכותבין עליו גיטוי גשים . מ"ש הר"ב ואם כתב לה גט
 בקרן וכו' לא מגרש ביה כיון ששריד קצינה
 כדמפרש במשנה ג' פרק ב' דגיטין דכתב וכתב ונתן מי שאינו
 מחוסר וכו' : ח ש"ירא תרגום ארחת ישמעאלים
 ש"ירא ערבאי . רמב"ם :

שחין בו רוח חיים ורבנן אי כתיב וכתב לה בספר כדאיתא
 השתא דכתיב וכתב לה ספר לספור דברים הוא דאיתא והלכה
 כה"ק [ואם] כתב לה גט בקרן של פרה ונתן לה את הפרה
 דהשתא אינו צריך קצינה לאחר שנכתב כבר אבל אם לא נתן
 לה את הפרה אלא את הקרן כיון שצריך קצינה לא מגרש ביה :
 ח ולא יהיו פרצות יתרות על הבנין ואפי' הן פרצות קטנות
 פחותות מעשר אם הפרוץ מרובה על העומד אינה מחיצה ואף
 כנגד העומד אסור : כל פרצה שהיא כעשר אמות יותרת
 ובלבד שהיא העומד רב עליה אי נמי פרוץ כעומד הוי מחיצה
 ואף כנגד הפרוץ מותר : יתר מכאן אסור . אפי' הפרצה אחת
 יותר מעשר אוקרת כל הדיקף ואפי' העומד מרובה דלא עבדי
 אנשי פתח יותר מעשר והוי פרצה ודוקא דאין לה זורת פתח
 אבל אית לה זורת פתח אפי' יותר מעשר הוי פתח : ט מקיפין
 ג' חבלים . אש"ירא שתנתה בבקעה קאי : זה למעלה מזה ע"ג
 יתרות סביב מן החבל התחתון לקרקע פחות מג' והרי כלאו כלו
 עומד דכל פחות מג' כלבוד דמי וממנו לאחזעי פחות משלשה
 הרי עומד ששה טפחים פחות שני משהויין בשני האוירין
 ומאחזעי לעליון פחות משלשה

והקפוח . מע"ש בכלי בהמה . כגון מרדעות ואוכפין של
 בהמה והיא מחיצה שהרבה ממנה פרוץ כגון החלל שבין אוכף לאוכף אפי"כ הוי מחיצה ומותר לטלטל בכל הבקעה
 שהיתה מתחלה כרמלית שהרי עכשו היא מוקפת לדירה . הר"ר יונתן : גבוה עשרה טפחים . מהטעם שכתבו חכמים
 בסוכה רפ"ק כח"ש שם ש"כ התוספות שם סוף דף ק"ד דהא דבעינן בשבת מחיצה גבוה עשרה מהחם וליפין :
 ולא יהו פרצות כו' . כתב הר"ב דפרוץ כעומד מותר וכ"כ הרמב"ם ושכן הוא בכל התורה ועיין משנה ח' פ"ק דסוכה :
 ט מקיפין כו' . פי' הר"ב ברטנורה

והקפוח . מע"ש בכלי בהמה . כגון מרדעות ואוכפין של
 בהמה והיא מחיצה שהרבה ממנה פרוץ כגון החלל שבין אוכף לאוכף אפי"כ הוי מחיצה ומותר לטלטל בכל הבקעה
 שהיתה מתחלה כרמלית שהרי עכשו היא מוקפת לדירה . הר"ר יונתן : גבוה עשרה טפחים . מהטעם שכתבו חכמים
 בסוכה רפ"ק כח"ש שם ש"כ התוספות שם סוף דף ק"ד דהא דבעינן בשבת מחיצה גבוה עשרה מהחם וליפין :
 ולא יהו פרצות כו' . כתב הר"ב דפרוץ כעומד מותר וכ"כ הרמב"ם ושכן הוא בכל התורה ועיין משנה ח' פ"ק דסוכה :
 ט מקיפין כו' . פי' הר"ב ברטנורה

א יוסי אומר רחבן ג' פי
 ב הר"ב דבעי דבר חסו :
 ג במחיצה וז"ל הר"ר יונתן י"ל
 דדעתיה דרבי יוסי דבעי דב'
 ד חסו במחיצה שאפילו יפליגני
 ה מן הכותל בשלשה דלא ליח'
 ו חוירא דהאי גיסא ודהאי גיסא
 ז ולבטליה כדאשכחן במדה
 ח חזונית של ג' מדות במחיצות
 ט כלאים כל שהוא שלשה כריך שלא
 יו יהא בין זה לזה במלואו ואוקמינן
 י לה במלואו נכנס ויוצא ומשום
 יא הכי תמתיר ר"י ואפי' בסומכו
 יב לגמרי ככותל בעי ג"ס ברחבו
 יג ע"כ ובס"ד בתוספתא דכלאים

משלשה הרי תשעה טפחים עמוד בשלשה האוירין פחות שלשה
משהוין : שעור עובי החבלים יותר על טפח . שלשה משהוין
כדי שיהא בין הכל עשרה טפחים : ו מקיפים בקנים יעוצים
ועומדים וזו היא מחיצת שתי חבלים של חבלים הויה מחיצה של

ערב : בשוירא דברו : סיקלו אללן
שאלין לריכוס אלא או שתי כגון
קנים או ערב כגון חבלים אבל
ליחיד לא הקלו אלא עד שיכיה
בה שתי וערב ושלש בני אדם הרי
הן כשוירא : כל מחיצה שאינה של
שתי ושל ערב כו' רבי יוסי ב"ר
יהודה פליג עליה דאבוב וקאמר
אפי' לשיירא צעי שתי וערב :
א' נשני דברים' או שתי או ערב
ואיכא בין רבנן קמאי לרבנן
בתראי דרבנן קמאי לא שרו
ליחיד אלא דזאיא דשוירא בדרך
הואיל ואימי יכול לעשות מחיצה
ראויה ולא ביטוב ורבנן בתראי
אמרי אחד משני דברי' בין ליחיד
בין לרבים בין בדרך בין ביטוב
והלכתא כותיהו אלא שאדם אחד
או שנים ששבתו במדבר אין
יכולים לעשות מחיצה גדולה
יותר מבית סאסיס שהוא מאה
אמה אורך על חמשי' רוחב כח'
המשכן ושלשה בני אדם או יותר

הן שיירא ויכולים לעשות מחיצה גדולה ואפי' כמה מילין כפי
מה שצריך להם ולכלי תשמישם ולבהמתם ובלבד שלא יסאר
מקום פנוי כמוך המחיצה יותר מבית סאסיס : פטרו במחנה'
ליוצאים למלחמה ואפי' למלחמת הרשות : מביאין ענים' ואין
מושאים משום גזל ואפילו כרתו אותם בעליהם ועשאום
חבילות : ופטורים מרחיצת ידים' שלפני הסעודה אבל במים
שלאחר הסעודה חייבים הואיל ונתקנו מחמת הסכנה של מלח
סדומית המסמא את העינים חמירא סנהא מאסורא :

ומדמאי' שאין לריכין להפריש תרומת מעשר של דמאי' כגוןאם

לקחו תבואה מעם הארץ : ומלערב : ערובי חדרות : כגון מאוהל לאוהל' במחנה מוקף מחיצות אבל עירובי תחומין לריכין לערב :

פרק ב עושיין

פסין לביראות' שברשות הרבים לפי שהביראות רשות היחיד הן שעמוקים עשרה ואין יכולים למלאה מהן
ולהוציא לרשות הרבים ועושיין פסין' שיהיו הפסין עושיין [סלל] סביבות הבור רשות היחיד וימלא ויוציא
ויניח שם ותכנס בהמתו כלה או ראשה ורובה וישקיה : דיומדין' שני עמודין שכל עמוד מאלו הארבעה ראה כשנים דיו בלשון יון
שנים וכשנוצץ העמוד העשוי כשנים לפאת דרומית מערבית נמצא נוטה דוסנו אחד (למזרח ודוסנו אחד לנשון) והשני לפאת
תערבית צפונית נוטה דדו אחד (למזרח ודדו אחד לדרום) וכשנותן ארבעתן לארבע הפאות נמצא לכל רוח שתי אמות דוסן אמה
כנגד אמה והריוח בנתים' וארבעה פשוטין' באמצע נותן לכל רוח לוח רחבה אמה' ובזמן שאין בין פס לפס [מאלו ארבעה]
דיומדין אלא עשר אמות או פחות מודה ר"מ דאין צריך לפסין פשוטין ואם יש ביניהן יותר משלשה עשר אמה ושלש מודה ר"י
לצריך פשוטין לא נחלקו אלא מעשר עד שלש עשרה אמה ושלש דר"מ אומר צריך פשוטין אר"י אומר אין צריך וכלכה כר"י :

לחבירו שלשה טפחים . שיעור חבלים
ועוביין . יתר על טפח . כדי שיהא הכל
עשרה טפחים : י מקיפין בקנים ובלטר
שלא יהא בין קנה לחברו שלשה טפחים .
בשוירא דברו . דברירבי יהודה וחכמים
אומרים "לא דברו בשוירא אלא בהודה .
כל מחיצה שאינה של שתי ושל ערב אינ'
מחיצה . דברי רבי יוסי ב"ר יהודה . וחכ"א
אחד משני דברים' ארבעה דברים פטרו
במחנה מביאין עצים מכל מקום . ופטורים
מרחיצת ידים' ומדמאי ומלערב :

פרק ב עושיין פסין לביראות ארבעה
דיומדין נראין כשמונה
דברי ר' יהודה . ר' מאיר אומר
שמונה נראין כשנים עשר . ארבעה
דיומדין וארבעה פשוטים' גובהן עשרה
טפחים . ורחבן ששה . ועוביין כל שרוא'
ובניהן כמלא שתי

אשוירא קאי וטעמא הפרש במשנה דלקמן :
י ובדמאי' גמרא דתנן בפ"ג דדמאי' אכילין את העניין'
דמאי' ואת האכסניא דמאי' ופי' הר"ב שם דאם
לנו חייבין לתקן' וכחצתי' שם דאיכא בירושלמי דמוקיה הכי' .

והקשה שם הר"ש מדהכא דתנן
בבה ומלערב ש"מ דשבתו ולנו
איריין ואפילו הכי פטורים
מדמאי' ע"כ . ונ"ל דאותו מ"ד
סבירא ליה דהכא ללדון קתני
לפטורים מדמאי' כשלא לנו ואם
לנו ושבתו חייבים דמאי' אבל
פטורין מלערב :

מלערב פי' הר"ב עירובי
חירות אבל עירובי
תחומין חייבין ובספ"ב דשבת
כתב דעירובי תחומין יש להם
סמך מקראי :

פרק ב עושיין פסין

עיון במשנה ד' ומ"ש הר"ב
שעמוקים עשרה עיון מ"ש בזה
בס"ד בפרק דלקמן משנה ג'
גובהן עשרה טפחים ורחבן
ששה' גובהן י' שאין
נקראת מחיצה בפחות מ'
(וכמ"ש בס"ד בפרק דלעיל
משנה ב') ורחבן ו' טפחים

דזו אמה שאפי' שצמחצת [חצר] סני כסס ד' (כמ"ש הר"ב
פרק דלעיל משנה ב') לא דמי דהתם חצר איכא ג' מחיצות
שלימות אבל בפסי' ביראות שרובי' סדן מכלל ד' מזריכין פס'
של ששה טפחים . הרב רבי יהונתן : וארבע פשוטין'
כתב הרמב"ם בפירושו דר"י מודה כשיש ביניהן י"ד . ול'
דווקא אלא מסריך בלישנא דברייתא דתני ר"י אומר כי' ג' אמי'
וכי"ד אמה ור"ל יצאו מכלל י"ג ולכלל ארבעה עשר אמה לא
באו ד"ג אשה ושלש הן וכן כתב במשנה

ומדמאי' שאין לריכין להפריש תרומת מעשר של דמאי' כגוןאם

לקחו תבואה מעם הארץ : ומלערב : ערובי חדרות : כגון מאוהל לאוהל' במחנה מוקף מחיצות אבל עירובי תחומין לריכין לערב :

פרק ב עושיין

פסין לביראות' שברשות הרבים לפי שהביראות רשות היחיד הן שעמוקים עשרה ואין יכולים למלאה מהן
ולהוציא לרשות הרבים ועושיין פסין' שיהיו הפסין עושיין [סלל] סביבות הבור רשות היחיד וימלא ויוציא
ויניח שם ותכנס בהמתו כלה או ראשה ורובה וישקיה : דיומדין' שני עמודין שכל עמוד מאלו הארבעה ראה כשנים דיו בלשון יון
שנים וכשנוצץ העמוד העשוי כשנים לפאת דרומית מערבית נמצא נוטה דוסנו אחד (למזרח ודוסנו אחד לנשון) והשני לפאת
תערבית צפונית נוטה דדו אחד (למזרח ודדו אחד לדרום) וכשנותן ארבעתן לארבע הפאות נמצא לכל רוח שתי אמות דוסן אמה
כנגד אמה והריוח בנתים' וארבעה פשוטין' באמצע נותן לכל רוח לוח רחבה אמה' ובזמן שאין בין פס לפס [מאלו ארבעה]
דיומדין אלא עשר אמות או פחות מודה ר"מ דאין צריך לפסין פשוטין ואם יש ביניהן יותר משלשה עשר אמה ושלש מודה ר"י
לצריך פשוטין לא נחלקו אלא מעשר עד שלש עשרה אמה ושלש דר"מ אומר צריך פשוטין אר"י אומר אין צריך וכלכה כר"י :

אם חייב
וטוס' ע"כ
ג"ו חייב ע"כ
ה"ה חלוק' א"כ
ה"ח ו' חייב פ"ה
ה"ס נסת' ה"ל כ"ה

במשנה דלקמן ובחבורו פרק י"ז .
קשורות כתב הר"ר יונתן ואף על פי שאין הפרו מוסכמו
בעול בשבת אפילו הכי משערין בהו לפי שגם
ביום החול נכנסו שם לשמות ופעמים ששקצמ דה"ל נכנס

ס' הלכה כס'
ו כ' כ'
כ' כ'
כ' כ'
כ' כ'
כ' כ'
כ' כ'
כ' כ'

שתי רבקות של שלש שלש בק' שרוחב כל בקר ובקר אחתים
פחות שלש נמצא רוחב ששה בקר עשר אמות וזו הריח
שיכול ליתן בין פס לפס לדברי רבי חימר ואם יש רוחב יותר
מזה צריך שירבה בפסין פשוטין : רבקות : לשון עגל מרבק

(שמואל אכה) : ר"י אומר של
ארבע ארבע ק"ג אמה ושליש :
קשורות אבל לא מותרות : דלא
תימא כעין קשורות ולא קשורו'
ממש להכי תנא אבל לא מותרו'
להחמיר ולמעט ריח שבנתיים :
אחת נכנסת ואחת יוצאת רבקה
אחת של בקר נכנסה ורבקה אח'
יוצאה יש יותר רוחב משאלו היו
שתיים יוצאות או שתיים נכנסות
וזה קולא היא דלא בעי מנומלמו'
כל כך : ב מותר להקריב
לכא' הפסין ולעשות הקף
קצר ובלבד שיהא משפת הכאד
עד בין הפסין כדי ראשה ורובה
של פרה שהן שתי אמות אבל
בציר מהכי לא שמה ימשך אחר
פרתו ויוצא הדלי חוץ למחצה :
מותר להרחיק כל שהוא לעשי'
הקל גדול כמו שלבוחפן ובלבד
שירבה בפסין דכל מה שזרחיק
מן הכור מרבה בריח שבין הפסין
וצריך להרבו בפסין עד כדי שלא
יהא בין פסו לפסו [ובין

שתי רבקות של שלש שלש בק' דברי רבי
מאיר . ר' יהודה אומר של ארבע ארבע .
קשורות ולא מותרות : אחת נכנסת ואחת
יוצאה : ב' מותר להקריב לכאד ובלבד
שתהא פרה ראשה ורובה בפנים ושותה .
מותר להרחיק כל שהוא ובלבד שירבה
בפסין : ג' רבי יהודה אומר עד בית סאתו'
אמר לו לא אמרו בית סאתים אלא לגנה
ולקרפף אבל אם היה ריח או סחר . או
מוקצה או חצר . אפי' בית חמשת בורין .
אפי' בית עשרה בורין מותר ומוס' להרחיק
כל שהוא ובלבד שירבה בפסין : ד' ר' יהוד'
אומר אס' היתה דרך (ס' ארסות) הרבים
מפסקתן . יסלקנה לצדדין . וחכמי' אומרי'
אינו צריך אחד בור הרבים ובאר הרבים
ובאר היחיד עושין להן פסין . אבל לבור
היחיד עושין לו מחיצה גבוה עשר טפחים
דברי ר' עקיבא . ר' יהודה בן בבא אומ' אין
עושין פסין אלא
לכאד

פסו לדומד) יותר מ"ג אמה ושליש כדברי ר' יהודה שהלכה
כמותו : ג' ר' יהודה אומר עד בית סאתים . לא יעשה הקף
גדול לכאד אלא עד בית סאתים : לגינה ולקרפף . שאין הקפן
לדירה : קרפף . הקף גדול חוץ לעיר להכניס שם עניים
לאוצר : דיר' של בהמות שעושין בשדות היום כאן ולמחר כאן
כדי לזבלה בגללי בהמה : סחר' [הקף מחיצה] לבהמות
(העיר) ואית דגרסי סחר' בית האסורים : חצר' מקו' מגולה
שלפני הבתים : מוקצה' רחבה שאחורי הבתים דכל הני הקפן
לדירה הוא והני פסי ביראות נמי הואיל ומימיהן ראוי' לשתיית
אדם תשמיש מעליותה הוא : ומותר להרחיק כל שהוא כלום'
כשם שכל אלו שהוקפו לדירה אפילו גדולים עד עשרה בורים
מותר לטלטל בהם כך מותר להרחיק ההקף של פסי ביראות
כל מה שלבו חפץ וכן הלכה : ד' אם היתה דרך הרבים
דרך שרבים בוקעים בה מפסקת בין הפסין יסלקנה ללדדים
מחוץ לפסין שלא יהיו הרבים מהלכים בין הפסין דמשו' לה
גרוסת הרבים ומצטלים המחיצה ואין הלכה כר"י : בור הרבים . אי פסקי מיא מדברי אהדי שלא התרי פסי ביראות אלא שיהיו
מים חנויין לבהמות עולי רגלים וכל ומן שאין שם יום אין לפסין מורת מחיצה : כאד היחיד . נמי שרי לכאד מים חיים קן והא
לא פסקי מיא :

עשר אמות לרמחיר וכן הי"ג ושליש לר"י לא בעגון מחיצותו'
וכן וכן הוא ברש"י ורמב"ם : ג' סחר' עיין בפ"ג דשביעית
מ"גה ד' בפירוש הר"ב וההגם גרם סחר ואפי' הכי מפרש כמו
סחר אבל התם אי אפשר לפרש בית האסורים :
ב' מוקצה פירש הר"ב רחבה כו' ונקראת מוקצה לפי שאין
רוב תשמיש שם כדכתב הרמב"ם משנה ח' שרק
גתרא . וכתב הר"ב דכל הני הקיפן לדירה הוא . פירוש
לדירת אדם לכניסה ויוצאה תמיד כן פירש"י דף כ"ב ע"א .
ועיין במשנה ה' מ"ט שם בפ"ד :
וכתב להרחיק כו' . כתב הר"ב והני פסי ביראות נמי
הואיל ומימיהן ראויין לשתיית אדם כו' כ"כ רש"י
ז"ל . ועיין במשנה דלקמן :
ד' בור הוא הגבא שיתכנסו שם החיים . הרמב"ם :
לכאד

גרוסת הרבים ומצטלים המחיצה ואין הלכה כר"י : בור הרבים . אי פסקי מיא מדברי אהדי שלא התרי פסי ביראות אלא שיהיו
מים חנויין לבהמות עולי רגלים וכל ומן שאין שם יום אין לפסין מורת מחיצה : כאד היחיד . נמי שרי לכאד מים חיים קן והא
לא פסקי מיא :

לכאור הרבים • דאיכא תרתי למעלייתא וכן הלכה ואין מותר • למלאות מים להוציא מן הכאר על ידי פסי ביראות אלא כדי להסקות בהמתן של עולי רגלים ובארץ ישראל בלבד אבל להוציא מים כדי לשקות האדם ענמו אסור אלא יורד לבור ושותה או עושה מחילה בבוה עשר טפחי:

לכאור הרבים בלבד * ולשאר עושין תגורה גבוה י טפחים: ד' ועוד אמר ר' יהודה בן בבא הגינה והקורפף שהן שבעי אמה ושירי על שבעים אמה ושירים מוקפת גדר גבוה עשרה טפחים • מטלטלים בתוכה ובלבד שיהא בה שומירה • או בית דירה • או שתהא סמוכה לעיר • ר' יהודה אומ' אפילו אין בה אלא בורי ושירי • ומערה מטלטלין בתוכה ר"ע אומר אפילו אין בה אחת מכל אלו מטלטלין בתוכה • ובלבד שיהא בה שבעים אמה ושירים על שבעים אמה ושירים ר"א אומר

לכאור הרבים בלבד • כתב הר"ב ואין מותר כו' אבל להוציא מים כדי לשקות אדם ענמו אסור • והקשו בתוספת דאם כן אמאי בעינן סיבוי ראויין לאדם כו' הר"ב במשנה דלעיל וקירנו ד' ל שאם דלה לצורך בהמה ונשתירו שם שרי לאדם • אי נמי דתחלת

ההקדש

ההקדש לא הותרו אלא לצורך בהמו' אבל בשכר נתקן לצורך בהמה שרי אף לצורך אדם ע"כ • ומ"ש הר"ב אלא יורד לבור ושותה • היינו כשהצור קצרה אבל אם היא רחבה כל כך שלא יוכל האדם להרטיב רגליו צלדי הצור וירד • מותר לכתחלה לכל אחד מהני פירושי' או לדלות או לתקן הוס': חגורה פי' הר"ב מחילה • וכן לשון התו' וכתב הר"ב יונתן שפני שמריכוין מחילה מד' רוחותיה קורא לה חגורה: ה ועוד אמר רבי יהודה בן בבא כו' כתב הר"ב

חמס דאמר חדא לחומרא כו' ואף על גב דר"י נמי הגא' חדא לחומרא במשנה ג' וקתני אחריתא במשנה ד' ולא קתני ועוד חמס אפסקוהו רבנן במילתא אחריתא דאיכא לא חיירי אלא בפסי ביראות והאדרו רבנן בגיטא וקורפף כו' גמרא ועיניו"ש במשנה ז' פ"ד דביצה ובמשנה ב' פ"ט דנדרים:

שומירה או בית דורה וכו' • פי' הר"ר יונתן שומירה כעין סוכה של שומרי הגאון או השדות או הכרמים בקביעות יומם ולילה כל השנה או בית דירה לכה"כ אף על פי שאינה תדירה אלא לפרקים או שתהא סמוכה לעיר בתוך אלפים אמה כגון דיכול בה"כ ללכת ולטייל בה: אלא צור כו' • רוצה לומר אחד מהם או צור או שיח או מערה • רמב"ם:

ובלבד שיהא בה שבעים אמה וכו' • מ"ש הר"ב דהא בעי למעבד מינה רצועה של רפ"ג אמות אורך כו' • על הגד הקירוב הוא • לפי שהוא פחות ב' אצבעות ושני שלישי אצבע • כי השפח טעמינוהו שבעים אמות וד' טפחים על שבעים אמות וד' טפחים הקו שיקיפא בד' רוחותיו • יהיה ארכו ד' פעמים ע' אמות וד' טפחים • ד"ס שבעים הוא ר"ף ד' פעמים ד' טפחים הוא ששה עשר טפחים שהן שני אמות וארבע טפחים • עוד כדי למלאות הקרנות הפגומות ופגיתתן לדברי הר"ב שששה הרצועה האחת המקפת ברוחב שני שלישי אצבע צריך למלאות לארבע קרנות לכל אחת שני שלישי אצבע של שני שלישי אצבע שהן ד' שלישי אצבע וד' פעם ארבע שלישי אצבע הם ט"ז שהם חמשה אצבעות ושליש אצבע • ומובן הוא שזה שכתב הר"ב שאין מגיע תוספת לרוחב שני שלישי אצבע • ח"ל תוספת לכל רמז ורוח

ה ועוד א"ר יהודה בן בבא יחש' דאמר חדא לחומרא גבי פסין דאמר אין עושין אותן אלא לכוור הרבים והשתא קאמר חומרא אחריתא דאף במוקף לדירה לא שרי טפי מביית סאתים מחסום הכי הגא' ועוד: שומירה • סכת שומרים דאע"ג דהוקף לדירה בית סאתים הוא דשרי טפי לא: כמוכה לעיר • דהואיל וקרובה לביתו דעמי להשתמש בה תמיד וכמוקף לדירה דמי: ובלבד שתהא שבעים ושירים על שבעי' ושירים • ולא יותר ות"ק נמי דלעיל דאמרו לו לא אמרו בית

סאתים אלא לקורפף ולגינה אבל אם היה דיר או סהר או חצר וכו' כר' עקיבא קאמר דאיכא דאיהא בית דירה אפי' טובא נמי וכשלא הוקף לדירה בית סאתים • ומאי ביטיהו אחריון בש"ס דאיכא ביטיהו דבר מועט בבית סאתים יותר על שבעי' אמה ושירים רבועים ות"ק שרי בבית סאתים שלמים ולר' עקיבא ע' אמה ושירים על ע' ושירים ותו לא • וכינז ידענו בבית סאתים יותר על שבעים אמה ושירים רבועים דהא אחריון בש"ס וכמה הן סאתים כחצר המשכן וחצר המשכן כתיב ביה (שמות ב') אורך החצר מאה באמה ורוחב חמשים בחמשים ודרשינן מאי חמשים בחמשים אמרה תורה טול חמשים שארכו יתר על רחבו וסבב חמשים הנותרים לשעור שבת דהוו להו שבעים אמה וד' טפחים מרובעים כינז עשה מהם הרצועות של עשר אמה רוחב ואורכן חמשים תן אחת למזרחה ואחת למערבה הרי רחבה ע' וארכה נ' שים אחת לדרום ואחת לצפון הרי שבעים על שבעים אלא שהקרנות פגומים לכל קרן וקרן עשר על עשר מפני התוספת שהוספת • טול מן הרצועה החמישית ארבע חתיכות של עשר [על עשר] ושים לארבע קרנות ונתמלאו • טול עשר על עשר הנותרים שהם ששי' טפחי' [על ששים טפחים] ועשה אותן רצועות של שני טפחים הרי שלשים רצועות אורך כל אחת עשר אמות ושהן שלש מאו' אמה תן שבעים לכל רוח הרי שבעים אמות וד' טפחים על שבעים ות"ד טפחים אלא שהקרנות פגומים טפחים על טפחים ונשאר בידך כ' אמה טול מהם ח' טפחים ושים לקרנו ונתמלאו ונשאר בידך י"ח אמות וד' טפחים אורך ברוחב טפחים והיינו דבר מועט שאם באת לחלקן [ולחקיקן] אין מגיע תוכם לרוחב שני שלישי אצבע דהא בעי למעבד מינה רצועות של רפ"ג אמות

ורוח ר"ל הרצועה הנוספת בכל רוח ורוח אין ברחבה שני שלישי אלבע * אבל ברוחב השטח יעלם ליות שהרי שתי רצועות נוספות ברוחב השטח וכן באורך * גם קל להבין למה אינה מגיע וזה לפי שזה שנשאר בידיו היה שמונה עשר אמות וארבע טפחי אורך ברוחב טפחיים וכשתחתון הרוחב לרצועות שיהיו ברוחב כל אחת שני שלישי אלבע יהיו י"ב רצועות שהטפחיים הם ח' אלבעות שבהם כ"ד שלישי אלבע * הנה בידיו י"ב רצועות

אם היה תוארכה יתר על רחבה אפי' אמה אחת אין משלשלים בתוכה * ר' יוסי אומר אפילו ארכה פי שנים ברחבה משלשלין בתוכה : ו אמר

[אמות] אורך להקיף הד' רוחות כך מנאתי פי' שעה זו כפירושי רש"י וכיון הוא והרמב"ם בקש השבועות רבים ולא ירדתי לסוף דעתו ובהם שאמר רבי עקיבא אפילו אין בה אחד מאלו מטלטלים בתוכה הלכתא כותיה אבל במאי דפליג אהכמים דאמרו לו דלעיל וסבר דשבעים אמה ושירים על שבעים אמה ושירים * ותו לא כהא הלכה כהכמים * דבבית סאתים כחצר המשכן שרי שהיא דבר מועט יותר על שבעים אמה ושירים רביעיים * אם היה ארכה יתר על רחבה * ואף על גב דמועט רחבה והוסיף על ארכה ואין כולה אלא בית סאתים אין מעלשלין דמרוכב הוא דשרו רבנן * היכא דלא הוה קרקע לדירה * והלכה כרבנן יוסידפליג אדרבי אליעזר ולא בעי מרובעות : ו אפילו

שאך כל אחד ואחד שמה עשר אמות וארבע טפחים חשוב י"ב פעמים י"ח אמות וד' טפחים יעלו רכ"ד אמות כי י' פעמים י"ח עולה ק"פ * עוד שני פעמים י"ח עולה ל"ז הרי רט"ז * עוד י"ב פעמים ד' טפחים הם מ"ח טפחים שהן ח' אמות נמצאו בין הכל רק רכ"ד אמות ואין צעין ליערד מנה רצועה רס"ג אמות ומה שכתב דהלכה כהכמים דבעינן * דבר מועט כך כתב הרמב"ם ועיין מה שכתבתי בסויעתא דשמיא פרק ה' משנה ג' :

דבר מועט כך כתב הרמב"ם ועיין מה שכתבתי בסויעתא דשמיא פרק ה' משנה ג' :

לשון הרמב"ם בפירושו

כבר ביארנו כי חצר המשכן הוא בית סאתים * וכבר ידענו כי חצר המשכן שעורו הוא בית סאתים * חמשת אלפים אמה * כי ארכו מאה אמה ורחבו חמשים * וכל מקום שתיבה מדת השיעור שלו חמשת אלפים אמה הוא בית סאתים * באיזה צורה שיהיה * בין שיהיה עגול * או משולש או מרובע או זולתו מן הגורות * אבל שטח מרובע שיהיה עומד הזווית * יהיה מדתו חמשת אלפים אמה * לא יודע צלע אופו השטח אלא בקרוב * לפי שחמשת אלפים חשבון בלי גדור וגדרו בקרוב שבעים אמה וחמשה שבעים אמה * והדב' בכאן בזה החשבון כמו שזכרתי לך בזה שקדם ביוחס אלכסון עגולה למסבבה כי לא יגיע לעולם לידעת גדר החשבון שאינו (גדור) אלא בקרוב * ואין זה לחסרון דעתנו * אלא מפני שבע זה החשבון * ולפיכך אמרו שבעים ושירים כי כשתשים אלו השירים חמש שביעיות כאש זכרתי לך [ומכה] שבעים [אמה] וחמש שביעיות * יהי' החשבון חמשת אלפים וחמי אחד בקרוב * ואם תשים השירים שני שלישים כמו שנוטה דעת הירושלמי תהיה מדת אותו השטח ארבעת אלפים ותקצי"ג ושבע שביעיות וזה המחלוקת שיש בין מאמ' רבי יהודה בן בבא שאמ' שבעים ושירים ובין מה שאמ' עקיבא שאמ' בלבד שתהא שבעים ושירים על שבעים ושירים * מחוב' אל המחלוקת שיהיה ביוניה בשומירה ובית דירה כי ר"ל בן בבא ידקדק החשבון מאוד עד שתיבה מדת המרובע בית סאתים שלמים וששים השירים חמשה שביעי ס' כאש זכרנו או מה שהוא יות' דק תמנו ורבי עקיבא יקרב החשבון יות' וששים השירים שני שלישים או קרוב מזה עד שתיבה מדת המרובע קרוב מבית סאתים וכנראה מדברי ר"ע

אמר יום טוב הנה הר"ב כתב בזה הלשון * הרמב"ם בקש השבועות רבים ולא ירדתי לסוף דעתו ע"כ * ואין זה כי אם לשמוע בלימודים להעיר און שומעת לשום לב ולדברי הרמב"ם ולעמוד על סוף דעתו * שאחרי שאין בידו לדחות ולהשיב עליהם * הרי שתיקתו יפה מדבורו * כי מי לחן אותו או דחקו להביד לאדם ישרו * על דבר אשר לא שאלו מאתו * שאחרי שמהל דיודו לפרש משנתנו על פי פירוש רש"י * אין אחריות שאר המפרשים עליו * אם ירד לסוף דעתם אם לא אך ענותנותו תרבו * ומתורתו ילמדנו * ובמלותיו יזנו * ומשנת האולת יעורנו ויעוררנו להבין ולהשכיל בדברי הרמב"ם * ולרדת לסוף דעתו * ואלה היתה כונת הר"ב ו"ל באין ספק * על כן כוננו ועושה הנני הנני * מצורף לזה שראיתי מדברי הרמב"ם בפירוש דברי רבי אליעז' ורבי יוסי הן לקוחים מדברי הר"ב בפ' דבריהם וגם הם סתומים וכאשר יודעו דברי הרמב"ם יזנו גם דברי הר"ב * ונוסף על זה כי מתוך דברי אלה יבין כל תלמיד עם לורכ דרך מספר מרובע על איזה מספר שיהיה עם ידיעת סבת דרכי החשבון בטוב טעם ודעת * גם הוציא האלכסון * ועל פי דרכינו נודיע גם כן דרך מספר מרובע שדרכתי בו בפ' משנת הנוטע ירק בפ"ה דכלאים במספר היוצא בחצי והוא דרך אחר מאשר כדרך בו לפנינו מפני המספרים היוצאים בשלישיות ותשעיות וכיוצא בהם * אבל נודיע עכשיו כי גם דרך ההיא דכלאים דרך האמת יקרא לה ונודיע סבה ואמתה ובעל ההגהות של ספר זורת הארץ השתמש בה בשער הראשון קודם פתח א' * ולאנו האופליות הכתובות ממנה ידי עשתה זאת הפרישה והביאור * ולא תקון בארכו כי רב הוא בתועלתו :

הדבריים במקום אחר * ומאמר רבי יהודה אפילו אין בה
 אלא בור ושיח ומערה * ר"ז ב"ז א"ז מהם * או בור * או
 שיח * או מערה ונתבאר בתוספתא כי רבי אליעזר סובר
 אם היה ארכה יותר על שנים ברחבה אין מטלטלין בתוכה
 ומחלוקתם כמה שאומר לך * והוא כי ר' יוסי אומר כי המקום
 שהוא בית סאתים שמדתו חמשת אלפים אמה כמו שבארנו
 אפילו יהיה ארכו כשנים ברחבו עד שיהיה ארכו מאה אמה
 ורחבו חמשים אמה כמו חצר המשכן מטלטלין בתוכו ושיהיה
 בזה האלכסון קרוב לקי"ב והוא יותר מכפל הרוחב ורבי אליעזר
 סובר כי לא יוסיף האורך על הרוחב אלא כשיעור שיהיה
 האלכסון כפל הרוחב * ויהיה אורך השטח שלש ותשעים
 ושלש תשיעית והרחב חמשים וגי' ושלש * אמה והאלכסון מאה
 ושבעה וחצי ואלו החשבונות כולם בקירוב ומה שהזכרתי לך
 לדמיון ואי אפשר להוציאה בדיוק לפי שהם כולם חשבונות בלי
 גדורים ולא יהיה לדעת רבי אליעזר לעולם באורך בית
 סאתים יותר משלש ותשעים ושלש תשיעית אמה ולדעת רבי
 יוסי יהיה ארכו מאה אמה ויהיה ה"ה הוא מה שזכרנו לדעת רבי
 אליעזר ויהיה שיעור מאמר ר' אליעזר כך היה אורך האלכסון
 יותר על שנים ברחבה אפי' אמה אין מטלטלין בתוכה וכל מה
 שזכרנו מן הגדירה והולאת האלכסון והשיבור [הוא קרוב מאד
 בעיני היודע בחכמת החשבונות והתשבחות והטה תאד ויהיה
 זו כסומא מי שלא למד בזה הענין עכ"ל *
 וזה ביאורו אמר כי חצר המשכן שעורו בית סאתים חמשת
 אלפים אמה כי ארכו מאה ורחבו חמשים * זה מבואר
 מאוד שכשתכפיל חמשים על מאה לומר חמשים פעם מאה
 יעלו בידך חמשת אלפים * ומה שאמר אבל שטח מרובע
 שיהיה עומד הזוית יהיה מדתו ה' אלפים לא יודע עלע אותו
 השטח אלא בקרוב * ר"ל כשהוא מרובע אמתי * או שאין
 ארכו כפלים ברחבו * ונתן טעם הדבר לפי שהוא חשבון בלי
 גדור וכו' כמו שזכרתי לך כמה שקדם ביחוס אלכסון לעגולה
 כו' הוא בפרק דלעיל משנה ה' והעתקתי לשונו שם *
 ואמר לפיכך אמרו שבעים ושירים כי כשתשים אלו השירים
 חמש שביעיות יהיה החשבון חמשה אלפים וחצי אחד בקירוב *
 וזה אופן הכאה לנטרף לעשות גם האמות לשבעיות שיהיה
 הכל במספר שזה ויהיו השבעים אמות ז' פעם שבעים ארבע
 מאות ותשעים הרי בידנו תל"ה שבעיות עם ה' שבעיות
 הקדומים * ונכה אלו תל"ה ונאמר ה' פעם ה' כ"ה * ה'
 פעם ז' ת"ן * ה' פעם ת' שני אלפים * עוד אמור [ז'
 פעם ה' ת"ן] * ז' פעם ז' ה' אלפים ק' * (שכן י' פעם
 ז' תת"ק * נמצא בידך ט' פעם תת"ק) * ז' פעם ת' ל"ו
 אלפים (שכן י' פעם ת' ד' אלפים הרי בידך ט' פעם ד"ה)
 עוד אמור ת' פעם ה' שני אלפים * ת' פעם ז' ל"ו אלפים *
 ת' פעם ת' ק"ם אלפים (שכן ק' פעם ק' י' אלפים * וא"כ
 ק' פעם ת' ת' אלפים נמצא בידך ד' פעמים ת' אלפים)
 לרפס כ"ה ת"ן שני אלפים * ת"ן ח' אלפים ק' * ל"ו אלפים

שני אלפי' ל"ו אלפי' ק"ם אלפי' * הנה האחדים ה' והעשירי
 ק"ך ושם הק' להמאיות יהיו אלף ושם האלף להאלפים ויהיו
 כל האלפים רמ"ה הנה עלה בידינו המספר מהכאת תל"ה
 בעצמו שהוא רמ"ה אלפים כ"ה * ורצונו לדעת כמה אמות
 שלמות הם בזה המספר ולפיכך ננטרף להכות השבעיות
 בעצמם כי כל שבעה שבעיות מזה הגדר הוא אמה מהגדר
 ונמצא שלידיעת ריבוע כל הגדר הנעשה למספר שבעיות
 תל"ה הוא כשנכה שבעה מהם בעצמם ויעלה בידינו מ"ט
 שהוא ז' פעם ז' התבאר לנו כי כל מ"ט שנמסר ש"ל לנו
 מהכאת תל"ה בעצמו הן אמה בתשבורה * ונבא לדעת כמה
 פעמים מ"ט הם בזה המספר שאמרנו ונמצא כי ברמ"ה אלפים
 הם חמשה אלפים פעם מ"ט כי ה"ה יש בו ד' פעם מ"ט ויותר
 ד' שים אותם אלפים פעם מ"ט יהיו גם כן מ"ט הנה שברמ"ה הם חמשה
 פעם מ"ט ויהיה ח"כ ברמ"ה אלפים חמשה אלפים פעם מ"ט *
 וכל מ"ט הוא אמה * הרי שבמספר שאמרנו הם חמשה אלפים
 אמה ויותר כ"ה שהם שבעיות והם חצי אחד בקרוב שהאחד
 הוא מ"ט כמו שהתבאר * ואמר עוד וואם תשים השירים
 שני שלישים תהיה מדת אותו השטח ד' אלפים תתקצ"ג ושבע
 השעיות * משפטו בזה האופן שנעשה השבעים אמות *
 לשלישים להעלות המספר לחלקים שוים ויהיו השבעים ר"י
 שלישים כי ג' פעמים שבעים הוא ר"י * ונחבר להם גם
 השני שלישים הקדומים ויהיו רי"ז והכה רי"ז בעצמו כמשפט
 האומר בהכאת תל"ה בעצמו * ואמר ההכאה נטרף הכל *
 ונמצאו בידך מ"ד אלפים תתקמ"ד * (וכשנדע) כמה אמו'
 יהיה זה המספר בתשבורת לנטרף לדעת כמה מחלקים אלו
 עולים באמה בתשבור' ואלו החלקים הם שלישים ונמצא שגד
 שעשיוהו לחלקים כולם שלישים שכל שלש ממונו הוא אמה
 מהגדר * ונרבעם לדעת האמה בתשבורת הרבוע ונכה ג'
 פעם ג' הוא ט' ידענו מזה שכל ט' שלישים הם אמה בתשבורת
 ולפיכך כל כך ט' חלקים שבמספר הזה וכל כך אמות הם
 בתשבורת המספר כולו ונמצאו שכל'ו אלפים מן המ"ד הם
 ד' אלפים פעם ט' * ובחוק שמונה אלפים הנשארים הם
 ת"ת פעם ט' וישארו ת"ת ונקח מן התתקמ"ד מאה לטרף לת"ת
 אלו * יעלו גם כן ק' פעם ט' * ויותר תתמ"ד * וכבר עלה
 בידינו ארבעה אלפים תת"ק אמות * ונמצאו בתתמ"ד שנתת
 מהם ז' פעם ט' (שכלל מאה ח' פעם ז' עוד י' הנה בת"ת
 נשארו ח' פעם י' הנה הנס עם ה' שרפתי בתת"י גם כן
 אחד פעם ז') הרי תתקצ"ג אמות * ומן הל"ד הנוותרית תעשה
 ג' פעם ט' ויותר ז' הרי לך ארבע אלפים תתקצ"ג אמות שבע'
 השעיות ר"ל שכל השע מהם אמה ברבוע *
 ואמר עוד ונתבאר בתוספתא כו' והכי מסקינן בש"ס *
 ואמר אפילו יהיה ארכו כשנים ברחבו ושיהיה בזה
 האלכסון קרוב לקי"ב והוא יותר מכפל הרוחב זהו דרך פירוש
 הרי"ף * ואולם שהאלכסון קרוב לקי"ב * מבואר ממה שכבר
 הדעתי נאמנה בפי' משנת הנוטע ורקן בפרק ה' דכלאים *
 שכל

שכל אלכסון מרובע ארוך הוא גדר למרובע שרבונו כשי
 המרובעים שקוי אורך ורוחב גדריהם * והנה קו האורך
 המונח הוא גדר למרובע ששטחו בתשבורת עשרת אלפים
 כי מאה על מאה עשרת אלפים (כי' פעם מאה * אלף *
 נחלא בידך' פעם אלף) וקו הרוחב הוא גדר למרובע
 ששטחו בתשבורת כ"ה מאות כי חמשים פעם חמשים חמשה
 ועשרים מאות (כי' פעם חמשים חמש מאות הר' בידך
 חמשה פעם ת"ק) מספר כל שני המרובעים י"ב אלף ח"ק *
 וגשבו אל האלכסון והוא מולח קי"ב ונכה הקי"ב כמשפט
 ההכאה והנרדף וינא לנו י"ב אלף תקמ"ד כמספר שני
 המרובעים מרובעי ארץ ורחב ויותר מ"ד ו"ש בקירוב *
 ואמר עוד ור"א סובר כי לא יוסיף הארץ על הרחב אלא
 כשישור שיהיה האלכסון כפל הרחב ויהיה ארץ
 השטח ז"ג ושליש תשיעית * הרחב ז"ג ושליש * והאלכסון
 מאה ו' וחצי * וכה משפט ביאור דבריו נפשה ז"ג מאות
 הארץ כולם לשלישי תשיעית כדי שיהיו החלקים כולם שוים
 וכל שלישי תשיעית הוא חלק מכ"ו כי ג' פ"ט כ"ו * הנה ז"ג הם
 כ"ז פעמים ז"ג והם ז' אלפים תקי"א ועם השליש תשיעית
 האוקדום הם בין הכל ז' אלפים תקי"ב * וכן נעשה מן ז"ג
 ושליש שהוא הרוחב לחלקם לחלקים שוים שיהיו כולם שלישיית
 יהיו שלשה פעם ז"ג הוא קי"ט ועם השליש הקדו' הם ק"ם
 וכשנכה הרחב בארץ לרבעם נכה ק"ם עם ז' אלפים תקי"ב
 בדרך ההכאה האמורה ונדרסם ויעלה הרבוע ד' פעם מאה
 אלף עוד אלף תתק"ך * וכשנרצה לדעת כמה מאות הם אלו
 החלקים בתשבורת * לזה צריכין לנו לדעת תחלה מספר
 מאה אחת בתשבורת כמה היא מאלו החלקים והיו חלקי
 הארץ שהן שלישי תשיעו' כ"ז באמה וחלקי הרחב שהן שלישיית
 ג' באמה * ולפיכך נכה ג' בכ"ז והן ג' פעם כ"ז שהן פ"א
 וזהו מדת מאה אחת בתשבורת וכל כך מספר פ"א שנמצא
 במרובע שהנחתו כל כך מאות הם בו * והנה בד' פעם מאה
 אלף הם ד' אלפים פעם פ"א ויותרו ט"ו אלפים * (כי הפ'
 מוסיף מכל מאה אלף ד' אלפים שהן פ' אלפים והא' של
 הפ"א לוקחת) מהם ד' אלפים נמצא שנשארו ע"ו אלף) וע"ב
 אלף תת"ק הן תת"ק פעם פ"א (כי ע"ב הוא ח' פעם פ'
 נמצא בע"ב מאות ח' פעם תת"ק ובע"ב אלף פ' פעם תת"ק
 ועוד תת"ק להשלים הא' של הפ"א) והנה יש בידינו ארבע
 אלפים תת"ק חלקי פ"א שהן אמה בתשבורת * ונשארו מכל
 הד' פעם ק' אלף ג' אלפים עוד מאה ונשימם אל האלף
 תתק"ך ויהיו ח' אלפים ד' * והנה אלפים הם ששים פעם פ'
 ונשארו ר' (כי בכל אלף י' פעם פ' ויותרו ר' * וכשתחבר
 ה' פעם ר' הן אלף ובאלף עוד י' פעם פ' ויותרו ר' הכי פ'
 פעם פ') ומן הר' שנשארו נקה ס' פעמים א' להשלים הא' של
 הפ"א ויותרו ק"מ * ונשימם עם הד' ויהיו ק"ם * הנה בידינו
 ד"א תתק"ם מאות וישארו ק"ם חלקי פ"א * שהן ז' פעם פ'
 ויחסרו ז' פעם א' להשלים הב' מאות הנה מדת שטח מרובע
 ארץ ז"ג ושליש תשיעית ורחב ז"ג ושליש עולה דבריבוע ד"א

תתק"ב בקרוב וא' קרוב למדת ה' אלפי' ח' המסכן אמונה *
 ואולם לדעת שהאלכסון הוא ק"ו וחצי בקרוב צריכין לנו
 לדעת כמה יעלו ב' המרובעי' מרובע הארוך שהוא
 ז"ג ושליש תשיעית ומרובע רחב שהוא ז"ג ושליש * וכבר
 אמרנו שחלקי מספר הארוך אחרי שחלקנוהו לשלישי תשיעית
 שעלו שני אלפים תקי"ב ונכה אותם בעצמם כמשפט ההכאה
 והנרדף שהתבאר ונמצאם ס"ג פעם מאה אלף ועשרת אלפים
 עוד י"מ ד' * ולדעת כמה מאות הם בתשבורת נקה כל חלקי
 שלישי תשיעית שבאמה והן כ"ו ונכה כ"ו בעצמו כמשפט
 ההכאה והנרדף ויהיו תשכ"ט והן כל חלקי שלישי תשיעית
 בתשבורת אמה אחת * וכמספר תשכ"ט פעמים שנמצאם
 במספר מרובע ארץ שהנחנו כל כך מאות הן בו * ונמצא
 שמונה אלפים פעם תשכ"ט כנ"ח פעם ק' אלף ול"ב אלף *
 שמונ' כ"ו [ק' אלף] ה"ח ח' [אלף] פעם ת"ש * שהרי בני'
 יש שמהנה פעם ז' והמספר שזו"א ה"ו מאות והמספר
 שמונ' אים ממנו הם מאה אלפים נמצא שמונה אלף פעם ז'
 מאות בני' פעם ק' אלף הללו (ומן ה' פעם ק' אלף נזי"א
 ג"כ ח' אלפים פעם ד' של תשכ"ט ונצטרך להוזה"א זו מאה
 וששים אלף (כי ד' פעם ח' אלפים הוא זה המספר בעצמו)
 ונשארו (ה' פעם ק' אלף) עוד ח' אלפים * מהם נזי"א
 גם כן ח' אלפים פעם ט' למלאות כל המספר תשכ"ט לשמונה
 אלפים פעם * ונצטרך להוזה"א זו ע"ב אלפים (פחמסר"ח
 פעם ט' נמצאו מה שנשארו מכל מספר ס"ג פעם מאה אלף *
 שהוא ד"ס ק' אלף עוד ס"ח אלף ויש בידינו שמונה אלפים
 פעם תשכ"ט * ומן הנותרים נמצא בהם שש מאות פעם תשכ"ט
 כי בד"ס מאה זף עוד ד' אלפים יהיה ששה מאות פעם ת"ש
 (כי ששה פעם ז' הן מ"ב וכל ריבוע מאה במאה הוא עשרת
 אלפים נמצא מספר ששה מאות בהכאה לת"ש הן מ"ב פעם
 עשרת אלפים שש ד' פעמים מאה אלף עוד ד' אלפים) ונשארו
 מ"ח אלפים ולהשלים הד' של תשכ"ט נזי"א ג"כ שש מאות פעם
 ד' ונצטרך להוזה"א זו י"ב אלפים (שכן ד' פעם ת"ר ונשארו
 ל"ו אלפים ולהשלים הם' של תשכ"ט למספר ת"ר פעם נזי"א
 ג"כ ת"ר פעם ט' ונצטרך להוזה"א זו חמשה אלפים ת' * שכן
 ששה פעם ט' כ"ד וכל ששה הללו הם מאות האי כ"ד מאות
 שהן חמשת אלפים ט') ונשארו מכל ס"ג פעם ק' אלף * שלשים
 אלף ת"ר ועלה בידינו ח' אלפים ת"א פעם תשכ"ט * ונחבר
 שלשים אלף ת"ר * הנשארים עם העשרת אלפים קמ"ד
 הקדומים ויהיו מ' אלפים תשנ"ד * ונמצאו בהם ג' פעם
 תשכ"ט שכן ל"ה אלפית הם חמשים פעם ת"ש (שככל ל"ה
 אלף בכל אלף פעם א' ת"ש * ויותרו ט' שהן ק"ה מאות והן
 ט"ו פעם ת"ש) ולהשלים קך' של תשכ"ט למספר ג' פעם
 תשכ"ט * נזי"א גם כן ג' פעם ד' ונצטרך אלף להוזה"א זו שכן
 ד' פעם ל"ה אלף) ולהשלים הם' של תשכ"ט למספר האמור *
 נזי"א גם כן ג' פעם ט' ונצטרך להוזה"א זו ת"ן (שאו"ט'
 פעם ג') ונשארו מן הכל ד"א רנ"ד ועלה בידינו ח"א תר"ץ
 פעם תשכ"ט * עוד נזי"א מד' רנ"ד הנשארים ונמצא
 בהם

בהם
 ד'
 ל'
 פ'
 ת'
 והוא
 הת'
 שהו'
 ההכ'
 ז'
 ונכה
 כל
 ק'
 ב'
 (ש'
 אלפ'
 ומא'
 שהו'
 ת'
 תשכ'
 נמצא'
 זכמ'
 שני
 עוד
 אלפ'
 תרמ'
 תשכ'
 ונכה
 והן
 פעם
 שני
 תשכ'
 ארבי
 החל
 תשכ'
 שכל
 כי
 אלפ'
 אמה
 ששה
 ונכה
 מספ'
 שלש
 כל
 (שה'
 ל'
 חלק'
 קפ'
 וגי'
 שלק'

בהם ה' פעם תשכ"ט שה' פעם ת"ש הן ל"ה מאות וה' פעם
 ד' הן מאה וה' פעם ט' הן מ"ה נמצא שהוצרכנו להוציא זו
 ל"ו מאות מ"ה. ונשארו תרמ"ט ועלה בידינו ח"א[תר"ה]
 פעם תשכ"ט שהן כל כך אמות שמונה אלפים תרנ"ה עוד
 תרמ"ט חלקים שכל חלק הוא חלק מתשכ"ט באמה בתשבור'
 והוא גם כן קרוי לאמה שלא יחסרו כי אם פ' חלקים מן
 התרמ"ט עד תשלוש תשכ"ט ונרבע גם כן ברוחב שאמרנו
 שהוא ק"ס שלישי אמה וכשנכה ומספר זה בעצמו בדרך
 ההכאה ונרוף האמורים יעלו כ"ה חלק ת"ר ולדעת כמה
 ז"ת הן בתשבורת נקח כל חלק שלישי אמה והן שלשה
 ונכה אותם ונדע כי ט' שלישי אמה הם א"ה בתשבורת ולכן
 כל כך מספר ט' שניצא במוסר כ"ה חלק ת"ר כל כך אמות
 הן בזה המספר ונמצא ש"ח חלק הם שני אלפים פעם ט'
 (שכן ט' פעמים שני אלפים הן י"ח חלק) ונשארו שבעה
 אלפים ת"ר ונתיאמהם ת"ת פעם ט' והן שבע אלפים
 ומאתים (שהרי הן ע"ב מאות ומ' פעם ט' ע"ב והמספר
 שהוצאנו ונמנו הן מאות) נשאר ת' בלבד ובידינו ב' אלפים
 ת"ת פעם השעה ובאלו ת' הנשארים הם ארבעים פעם
 השעה ויוותרו ארבעים (כי ת' הוא עשרה פעם ארבעים
 נמצא שנשאר ארבעים ועלה שני אלפים ת"ת פעם ט'
 זבמ' הנשארים נמצא גם כן ד' פעם ט' וישארו ד' הרי בידנו
 שני אלפים תתמ"ד פעם ט' שהן כל כך אמות ב"א תתמ"ד
 עוד ד' חלקי תשעיות ומעתה נרף שני הרבועים והם ח'
 אלפים תרנ"ה ב"א תתמ"ד ויהיו י"ח חלק תנ"ט אמה עוד
 תרמ"ט חלקי תשכ"ט (באורך על רוחב ארבע חלקי
 תשעיות) שעלו אמה ושלוש אמה בקירוב וזה חשבנו שנכפול
 ונעלה התרמ"ט בט' והד' בתשכ"ט ונאמר ט' פעם תרמ"ט
 והן ה' אלפים תתמ"א ונאמר תשכ"ט פעם ד' (או ארבע
 פעם תשכ"ט) והן ב"א תתק"ו. הנה אלו שני המספרים
 שביחד הם שמונה אלפים תשנ"ו הם תשבורת חלקי תרמ"ט
 תשכ"ט (ברוחב י"ט תשעיות באורך ותשכ"ט) אורך על
 ארבע תשעיות רוחב אבל לדעת מה הן החלקים נכפול
 החלקים בעצמם והם תשכ"ט ותשעיות ונאמר תשעה פעם
 תשכ"ט והן ששה אלפים תקס"א והוא האמה בתשבורת
 שחלקי ארבע תשכ"ט וחלקי רחבה תשעיות ואולם כבר אמרנו
 כי תרמ"ט (פעם ט'ית ותשכ"ט פעם) ארבע עלו שמונה
 אלפים תשנ"ו ולפיכך נתיאמהם ששה אלפים תקס"א והיא
 אמה ויוותרו שני אלפים קנ"ו והן שני אלפים קנ"ו חלקי
 ששה אלפים תקס"א לאמה שהוא שלישי אמה בקירוב
 ונוכל להקטין אותן ונעשה בשני המספרים (רזוני לומר
 מספר שני אלפים קנ"ו ומספר ששה אלפים תקס"א) מכל
 שלשה חלקים חלק אחד ונמצא כי שני אלפים קנ"ו כשחשוב
 כל שלשה חלקים שיהיו חלק אחד שישובו במספר תשל"ג
 (שהרי שלשה פעמים ת"ש שני אלפים ק' ושלשה פעמים
 ל"ב ז"ו) ומן ששה אלפים תקס"א כשנקטוב כל שלשה
 חלקים שיהיו חלק א' נמצאם שישובו במספר שני אלפים
 קפ"ו (שהרי שלשה פעמים שני אלפים ו"א ג"פ ק"פ תק"מ'
 וג"פ זכ"א) עוד נקטין מה שעלה בידנו (והוא תשל"ג
 חלקי שני אלפים קפ"ו) למספר קטן ונחשוב כל שלשה

חלקים לחלק אחד (נכה בשני המספרים ונמצאת כי
 תשל"ג ישובו רמ"ד) (שהרי שלשה פעמים ר' הן ת"ר וג"פ
 מ' ק"ך ושלשה פעמים ד' י"ב ומן ב"א קפ"ו ישובו תשכ"ס
 שהרי שלשה פעמים ת"ש שני אלפים ק' וג' פעמים ד'
 ס' ושלשה פעמים ט' כ"ו) הנה עלה בידנו מרובע (ט'
 תשעיות) אורך ותרמ"ט חלקי תשכ"ט (רוחב ומרובע תשכ"ט
 אורך ברוחב ארבע תשעיות עולים אמה בתשבורת עוד
 רמ"ד חלקי תשכ"ט לאמה בתשבורת שהוא שלישי אמה
 בקירוב שהרי רמ"ד שלישי תשל"ג הוא אבל תועלת ההקטנה
 שנוכל לדבר החלקים במלת קצרות והנה עמדנו למיין
 שמוסר שני המרובעים הם אחד עשר חלק ת"ק אמה עוד
 שלישי בקירוב:

וזבינו לדיון שאלכסון זה המרובע אורך שעלו שני רבועי
 קוי אורך ורוחב ממנו למספר הזה האמור
 שיהיה האלכסון ממנו גדר ק"ו וחצי לפי שנומצאנו גדר
 למרובע במספר ששה וארבעים חלק רכ"ה חלקים שבעה
 ק"ו גם כן למצאים שיהיו החלקים שוים ונמצא בידנו רט"ו
 וכשנכה רט"ו בדרך ההכאה והנרוף יצא לנו ששה וארבעים
 חלק רכ"ה וכשנדע כמה חללים הם באמה בתשבורת כדי
 לדעת כמה חלקים מאלו הם באמה בתשבורת נרבע גם כן
 החצי בעצמו וכמו שהשליש נתרבע כפי חלקיו הראשונים
 לאמה והם שלשה והכנו שלשה בעצמו לומר שלשה פעם
 שלשה כן החצי הוא חלק חמישים באמה בגדר שאנו בו ונכה
 בעצמו לומר שני פעם שני הם ארבע. הנה שכפי מספרי
 ארבע שבה המספר המונח. כל כך אמות בתשבורת הם
 במספר הזה. וכנה יצאו ארבעים חלקים ב' ד' הרי בידנו
 עשרת אלפים פעם ארבע; כי ארבע פעם עשרת אלפים
 ארבעים חלקים) ועוד חלק פעם ד' ב' ד' חלקים ונשארו
 שני אלפים ורכ"ה ובידינו י"ח חלקים והנשארים ב' אלפים
 הם ת"ק פעם ארבע נמצא בידנו אחד עשר אלפים ת"ק
 ועוד רכ"ה יתירם שהם כ"ו פעם ארבע וחלק אחד שהוא
 רביעי מאמה בתשבורת: עוד נוכל למצוא מספר ק"ו וחצי
 להעלותו לט"ך הנה בדרך יותר מהיר והוא הדרך שהרגלת
 בו במשנה הנוטע ירק בפ"ה דכלאים. והוא להכות ומספר
 היוצא בחצי בדרך הכאת מספר היוצא בשלמים ונאמר חצי
 פעם חצי רביעי חצי פעם ו' שלשה וחצי חצי פעם ק' כ'
 שבעה פעם חצי ג' וחצי שבעה פעם ז' מ"ט שבעה פעם
 מאה ת"ש מאה פעם חצי ז' ק' פעם ז' ת"ש מאה פעם
 מאה עשרת אלפים ג' רפס רבעי ג' וחצי חמשים שלשה
 וחצי מ"ט ת"ש עשרת אלפים יהיה בידך
 רביעי ואחדים עם החללים ששה עשר והעשרות ק"מ
 תחברם יהיו קנ"ו עוד רביעי והמאות י"ד תחברם יהיו חלק
 תקנ"ו ורביעי עוד עשרת אלפים הרי י"ח חלקים תקנ"ו
 ורביעי ואמת ההכאה במספר היוצא בקטין להכותו
 בדרך מספר היוצא בשלמים ושיהיה החשבון מכוון ואמת
 אוכיח בזה האופן יונח אורך ארבע אמות ברוחב חצי אמה
 שנייה חצי ב' ולפי חשבוניו אמרנו חצי פעם ד' ז' וכן
 הוא שכשיהיה שטח אורך ד' ורוחב חצי ותחלק השטח
 לשנים נרצבו ותחבר החלקים זה

אלל זה ר"ל כלל אורך זה אלל כלל אורך זה הגה הוא מרובע
שנים אל אחד שהן השני וכן נניח אורך ד' וחצי ואמה ברוחב
חצי אמה ולפי השבוענו חצי חצי וחצי ד' יעלו ד' רביעי
וכן הוא שכוון שחלקת בשטח ד' לשנים חלקים ונהיה ב' על
אחד שהן הב' כן יחלק עכשיו

א פסחים נט
ב כו פס
ג דין ל
ד ש"פ ד' ח
ה עירובין טו"ע
ו פ"ט ס"ט
ז סג"ה

אפי' היא כבית כור * אפלוגתא דלעיל קאי אגונה וק"פ :
אנשי חצר ששכח אחד מהם ולא עירב * ולתחר בטל רשות
חצרו לחבריו שהיה אוסר עליהן מלהוציא מבתיהן לחצר
שהחצר רשות כלן וחלקו אוסר עליהן * הואיל והטל רשות
חצרו בטל אף רשות ביתו אפי' ש

שלא פירש ועשה אורח אלל
לפיכך אף ביתו מותר להס' אלל
אסור לו להכניס ולהוציא מבתו
לחצר אפי' שהיא מותר להכניס
ולהוציא מבתיהם לחצר כשאר
כל אדם הנכנס לבית חצרו
שמותר לו להוציא מבית חצרו
לחצר דהא רשותא דחד הוא
מכל תקום מביתו אסור הוא
להוציא ולא אמרינן כיון דבטל
לבו רשות ביתו הרי ביתו

בבתיהם דבשעה שמוציא מביתו לחצר חוזר ומחזיק ברשותו
הוא ואוסר עליהן כדתנן בחדר עם עכו"ם מי שנתן רשותו
וחזר והוציא בין בשוגג בין במזיד הרי זה אוסר * שיוצאים
בעקרבנין בפסח משום מרור * ועקרבנין ירק שעלין שלו
דומות לעקרב ואני שמעתי סבב הגדל סביבות הדקל *
ובקשתי לי חבר * לג' דברים הללו אם שמעו מפיו ולא מוצאתי
ואין הלכה כאלה מן דבני בגיטא וק"פ לא שרי טפי מבית
סאתים * ואנשי חצר ששכח אחד מהם ולא עירב ובטל רשותו
ולא בטל ביתו אף להס' אסור ביתו אלל מבתיהם לחצר מותר
ועקרבנין לאו מרוב הוא ואין אדם יוצא בו ידי חובתו בפסח *
פרק ג בכר מערבין * ערובי תחומין דאלו ערובי
חצרות אין מערבין אלא בפת והאי
ככל דתנן בבתיהם לחצרותא כדאמר' בגמרא אין למדין מן
הכללות אפילו במקום שנאמר בהן מוז' דהא הכא תנן ככל
מערבין חזן

אמר רבי אלעאי שמעתי מרבי אליעזר
ואפי' היא כבית כור וכן שמעתי ממנו
אנשי חצר ששכח אחד מהן ולא עירב *
ביתו אסור * מלהכניס ולהוציא לו * אבל
להס' מותר * וכן שמעתי ממנו שיוצאין
בעקרבנין בפסח * וחזרתו על כל
תלמידיו ובקשתי לי חבר ולא מצאתי
פרק ג בכר מערבין ומשתתפים חזין
מן

לחצי מספרו איזה מספר שהיה אם ד' עושאל' ואם חצי
עושרו לרביע והרזון בעשייה לחצי ר"ל בריבוע התשבורת
שהשלמים ד' נעשים ב' על ב' והחצי נעשה רביע על רביע
הנך רואה כי ההכאה על הדרך הזה הוא מכוון ואמת והוא
קרוי מואל בתשכון היוצא בחצאים * כי לא נצטרך רק להכאה
ולגרוף * ונקמן בהוצאה כי אין לנו צרכים לשום הוצאה
כמו בדרך אשר דרכנו בה במספרים הקודמים :

וגשוב אל עינינו הרי שרביע ק"ז וחצי קרוב לשני
הרבועים כי לא ישאר רק כ"ו ורביע והוא בקירוב
במספר גדול כזה ומפני כן ידענו כי אלכסון מרובע אורך
אמונה הוא ק"ז וחצי : אני טרם אכלה לדבר שבתי למשפט
כי זה שהניח הרמב"ם האלכסון ק"ז וחצי שישל' יב' עליו
שחס' נניחהו ק"ז ורביע יתקרב יותר לחשבון שני המרובעים
האחרים ולא יעדיף ק"ז ורביע כי אם פחות משתי אמות *
ולפי חשבון ק"ז וחצי העדיף כמו כ"ו אמה בתשבורת וזה
שחלק הק"ז כ' לרביעיות ויהיו תכ"ט עם הרביע הקדום

וכשנכה תכ"ט כדרך הכאה והגרוף יהיו קפ"ד אלף עוד מ"א *
שבמספר הזה כל כך אמות הן בו * וגמלא ק"ם אלף הן * אלפים פעם ט"ז * ומן כ"ד אלף הגותרים יהיו אלף פעם ט"ז
וישאר ח' אלפים והח' אלפים הם ת"ק פעם ט"ז הרי בדינו י"א אלפים ת"ק פעם ט"ז * ונשאר ר"ק מ"א חלקים חלקי ט"ז
לאמה בתשבורת והם ב' אמות ט"ז חלקי ט"ז לאמה * הרי שיצא לנו החשבון בקרוב דק מאוד כשנאמר שהאלכסון ק"ז ורביע *
העולה מזה שנמצינו למדים שכשניח האלכסון ק"ז ורביע שיתקרב מספר מרובע האלכסון עם מספר שני המרובעים
בפחות משתי אמות * ולכן הקרוב אלי כי טעות סופר הוא בלשון הרמב"ם וצריך להיות ק"ז ורביע :

ו אפילו הוא כבית כור * ואפי' ג' דלא הוקף לדירה * דלא דמי לבקעה דבקעה לא מסיימו מחיצותיה אלא בדרך מדרון
נכנס לה ויוצא ממנה * אבל בגינה וק"פ יש להס' מחיצות מעליותה אך לא נעשו על דעת שידורו בהס' הר"ר
איתן : ביתו אסור בו * כתב הרמב"ם ר"ל רשותו בחצר * ומוסב על ביטול רשותו סתם * ומ"ש הר"ר כדתנן וכו' בין בשוגג
בין במזיד * רישא דמתניסין נקט * אפי' שהוא דלא כהלכתא וכן עשה לקמן פ"ו משנה ב' * ולענין פסק הלכה דמשה זו
כתב הרמב"ם שכלן דחיות * ועיין פרקו' משנה ג' :

פרק ג מערבין פי' הר"ב עירובי תחומין כו' ואפי' ג' תחומין חמירי שיש להם סוף מן התקרא כמ"ש בספ"ב דשבת
הקלו בתחומין שאינה אלא לדבר מצוה * תוספת ספ"ב דשבת * והא דקרי ליה ערוב לפי
שהוא מערב תחומין שלא היה יכול לילך בו מחלה * עם התחום שהיה יכול לילך בו * כי כג' המגיד רפ"ו מהי"ם אליבא
דהראב"ד :

וכשנכה תכ"ט כדרך הכאה והגרוף יהיו קפ"ד אלף עוד מ"א *
שבמספר הזה כל כך אמות הן בו * וגמלא ק"ם אלף הן * אלפים פעם ט"ז * ומן כ"ד אלף הגותרים יהיו אלף פעם ט"ז
וישאר ח' אלפים והח' אלפים הם ת"ק פעם ט"ז הרי בדינו י"א אלפים ת"ק פעם ט"ז * ונשאר ר"ק מ"א חלקים חלקי ט"ז
לאמה בתשבורת והם ב' אמות ט"ז חלקי ט"ז לאמה * הרי שיצא לנו החשבון בקרוב דק מאוד כשנאמר שהאלכסון ק"ז ורביע *
העולה מזה שנמצינו למדים שכשניח האלכסון ק"ז ורביע שיתקרב מספר מרובע האלכסון עם מספר שני המרובעים
בפחות משתי אמות * ולכן הקרוב אלי כי טעות סופר הוא בלשון הרמב"ם וצריך להיות ק"ז ורביע :

חוץ מן המים ומן המלח. ואיכא נמי כמהין ופטריות דאין
מעריבין ולא משתתפים בהן ללאו מזון נהו כמו מים ומלח :
ומשתתפים. שהיו תבואות : הכל ללקח בכסף מעשר :

כדכתיב (רברים י"ד) ונתת הכסף בכל אשר תאזה נפשך :
חוץ מן המים ומן המלח דלאו פרי
מפרי הוא : הגור מן המזון לא
דאמי' ואסר עלי מזון דאין נקרא

מזון אלא חמשת המיני דזייני
וסעדי אלא כגון דאמר כל הון
עלי קונס וכל מילי זייני
ומשביעי' לפי שעה חוץ מן המים
והמלח : מערבין לגזיר דין :

דאע"ג דלא חזי לדידיה חזי
לאחריו. ולישראל בתרומ' דהא
חזי לכהניס : סומכוס אומר
בחולין. דמידי דחזי ליה בעיני
ובין לגזיר לא פליג סומכוס
מפני שאפשר שישראל הגזיר על
גדרו ויהיה היין מותר לו באותה
שבת אבל תרומה אי אפשר

שהיה ראוי לישראל שאפילו
ישאל המפריש התרומה עליה והרי היא
הרי היא חוזרת לטבלי' ואסור לאכול ממנה עד שיחזור ויפריש
תרומה אחרת ואין מפרישין תרומה בשבת אפי' בין השמטות
הילכך לא חזי ליה ואין הלכה כסומכוס : לכהן בבית הפרם :

סתמא היא ולא סומכוס קאמר לה : בית הפרם שדה
שנחש בה קבר מות' לכהן ליכנס שם כשהוא מנפח והולך
ורוא' שאינו נובע בעלם כשעור' ומשו' הכי מותר ליתן ערובו
שם שהרי יכול להכנס במקו' שנתן שם ערובו והוי הוא
וערובו במקום אחד : לחוץ לעשות מחיצה בינו לקבר שלא

יאהל כגון שיכנס שם בשדה תיבה ומגדל אלמא חזי ליה
ופלוגתא דרבי יהודה ורבנן מוקמינן בגמרא דאפילו בישראל
פליגי רבנן עליה דר' ואמרי דאין מניחין ערובי דתוחמין
בבית הקברות ולא נקט בהן אלא להודיע כמו דרבי יהודה
דאפילו בכהן שרו ובהא קמפלגי דרבי יהודה כבר אע"ג

דאסור ליהנות ולהשתמש בבית הקברות מותר להניח שם
ערוב דאין מערבין ערובי תוחמין אלא לדבר מצוה ומצות
לאו ליהנות נהנו ואע"פ שמתמר שם הערובין אחר קנייתו
דהא בין השמטות קונה וכבר נעשית המצוה והוא משתמר

שם כל השבת קסבר רבי יהודה אין אדם מקפיד על ערובו
אם אבד או נגבד לאתר שקנה ורבנן סברי אדם מקפיד על ערובו
ערובו לאחר שקנה ורובה שלא יגבד הילכך כשהערוב
משתמר בבית הקברות כל השבת לאחר שקל' בין השמטות
ונגמר' מצותו מצוה משתמש באסורי הנא' שהקברות אסורי'

בהגהה ולעיקר לא יניח אדם ערוב בבית הקברות והלכה
כחכמים : ב מערבין בדמאי' בכבר שלקחה מעם הארץ
ולא הפריש ממנה תרומת מעשר של דמאי' : ובמעשר ראשון
כו' אבל לא בטבלו' : כלן מפרשין במסנפ' שבת פרק
משני :

חוץ מן המים כו'. דטעמא דערובין משום דדעתו ודירתו
במקום מזונותיו הוא ועשה המערב כאלו אוכל
ושבתה שם במקום שהניח הערוב ומשם י' אלפים אמה
לכל רוח והלכך דבר מזון בעיני רש"י ומ"הר"ב דלאו פרי
מפרי וכי' עיין על זה מ"ש בפ"א

מומער שני משנה ג' בס"ד :
והבל נקה בכסף מעשר :
עיין במשנה ו' פ"ב
דעוקלין :

מערבין לגזיר בין לישראל
בתרומה. עיין מ"ש
במשנה י' פרק ב' דקדושין :
סומכוס אומר בחולין. פי'
הר"ב שאפילו אם

ישראל כו' אין מפרישין תרומה
בשבת אפי' בין השמטות כדפנן
ס"ג דשבת וע"ש ולקמן במשנה
ב' : ולכהן בבית הפרם.
פי' הר"ב דמותר לכהן לכנס שם

כשהו' מנפח כו' דכולה ספוקה
משום עצמות הוא שהבשר כבר
נרקב כמה שנים ועצמות בלא בשר אין מטמאין בזהל אלא
במגע וכשמנפח לפני רגליו אם יש עלם גדול נראה הוא וז"ל
שלא יגע בו ברגליו ואם עלם קטן הוא נדחה בנפיחה ואינו
מטמא ברגליו ואם מכוס' בעפר אינו מטמא דהא עלם

כשעורה אינו מטמא אלא במגע. הר"ד יונתן :
כפני שיכול לילך לחוץ ולאכול פי' הר"ב כגון שיכנס שם
בשדה תיבה ומגדל ומסיים רש"י בעגלות מצעד
יום ועיין רפ"ח דאהלות שריד' שמחייקים ארבעים סאה כו'
ועיין מ"ש במשנה ד' פ"ג דחגיגא ופריך בגמרא היכי אייתי

לה דאם מוציא ידו חוץ לשדה יאהילנה על הקבר ומדנקט
ר' ולאכול ש"מ דרחוי לאוכלו בעיר ר' ומשני שיכול להביא
אלו בפשוטי כלי עץ שאין ברחבן טפח. דלא מקבלי טומאה
ואין מביאין הטומאה ומ"הר"ב דאסור ליהגו' ולהשתמש
בבית הקברות לשון רש"י וכל תשמישי המת אסורין בהגהה
דנפקא לן בסנהדרין מותמת שם מריס (במירב' כ') וגמר

שם שם מעגלה ערופה ע"כ :
ב והבהגים בחלה ובתרומה. כוהגי' בס' מדויק וכן
בר"י ויחי מתברא דמ"ש תרומה מחל'
והטעות נפל בדפוס מדתנן לעיל ולישראל בתרומה. ושבת

הוא דמדתנן הכא והכהניס בחלה ש"מ דכסומכוס אתיא ולא
כת"ק ובין קד' ובין קד' קשיאלי על פסק הר"ב והרמב"ם לעיל
דלא כסומכו' וכן כתב הרמב"ם בחבורו פ"א מה ערובין והא
סתם ר' כסומכוס והוי מחלקות ואח"כ סתם הלכה
כסתם ונ"ל לתרץ דאשכח סתמא אחרינא והוא מהניחין

דלקמן דסתם כו' דלא גזרו בין השמטות משום שבות
וא"כ דין התרומה לישראל כדון היין לגזיר וק"ל
והראש כתב ולית הלכתא כסומכוס כו'
ואף על גב' X

א נדחת לה
ב פסחים כו'
ג הל'
ד מ"ה פ"א ס"ה
ה ערובין הל' י

ו מערב אדם שני ערובין מוקמינן בגמרא כגון דמנח ליה בסוף אלף אמה לכאן ולבסוף אלף אמה לכאן דאלת"ה אלא דמנח ליה לסוף אלפים לכאן נמצא שהפסיד כל האלפים של אד אחרת והרי אינו יכול לילך כיום הראשון על מקום הערוב של יום השני

ו מערב אדם שני ערובים אס הוא לא היה צריך לילך יום ראשון לכאן ויום שני לכאן יכול לערב למורת ולמערב ערב יום הראשון ואומר עירובי של מורת ויקנה לי היום לנורך מחר ועירובי של מערב ויקנה לי בין השמשות למחר לנורך יום שני דקסבר ר' אליעזר שבת ויום טוב לאו כחד יומא אריכא

ו רבי אליעזר אומר יום טוב הסמוך לשבת בין מלפניה ובין מלאחריה מערב אדם שני עירובין ואומר עירובי (כ"א בראשון) הראשון למורת (כ"א בב') והשני למערב הראשון למערב והשני למורת עירובי הראשון והשני בבני עירי עירובי השני והראשון בבני עירי והכמים אומרים מערב לרוח אחת או אינו מערב כל עיקר או מערב לשני ימים או אינו מערב כל עיקר כיצד יעש' מוליכו בראשון ומחשיך עליו וגו' וטלו ובא לו בשני מחשיך עליו ואוכלו ונמצא משרתך בהליכתו ומשתכר בערובו יאכל בראשון ערובו לראשון ואינו ערוב לשני אמר לר"ב רבי אליעזר מודים אתם לי שדוקשותי קדושות:

שבת ויום טוב לאו כחד יומא אריכא ננהו אלא שתי קדושות הן ובין השמשות דקמא לדידיה הוא דקמי ולא ליום שני עירובי בראשון ובשני בבני עירי כלומר ואם לא היה צריך לילך אלא ביום ראשון ובשני אין צריך לזוז ממקומו ואינו רוצה להפסיד לא אלפים של תמומו מכאן ולא אלפים של תמומו מכאן יערב ערוב אחד ללד שהוא רוצה לילך בו ביום ראשון ואומר עירובי זה יקנה לי לנורך מחר ובשני הריני בבני עירי שלא יערבו או אם היה צריך לילך בשני ולא בראשון יאמר ערוב זה יקנה לי בין השמשות של מחר ובראשון איהו בבני עירי או מערב לשני הימים היינו לרוח אחת דאמרי לעיל והא תו למה לי אלא הכי קאמרי ליה רבנן לרבי אליעזר אי אתה מודה ליום אחד דאו מערב לרוח אחת או אינו מערב כל עיקר שאינו יכול לומר הני יום עירובי למורת וזמי יום עירובי למערב לשני הימים נני דהיינו לשבת ויום טוב או מערב כמו ליום אחד או אינו מערב כל עיקר דמסיקא להו לרבנן שבת ויום טוב אי כיומא אריכא דמו אי לא ועברי הכא לחומרא דאין יכול לערב לשתי רוחות דלמא חדא קדושה היא והכא לחומרא דאמרי לקמן נאכל בראשון אין עירוב לשני דלמא שתי קדושות הן ולא כיומא אריכא דמי מוליכו השליח ערב יום טוב שלפני שבת ומחשיך עליו עד שיקנה הערוב ויטול וזא לו שמא יאבד וזבזב אין לו ערוב לשני כדקתני נאכל ערובו בראשון ערוב לראשון ואין ערוב לשני ובשני חזור ומוליכו בשני דקיימא לן המערב שבת בראשון ורוצה לערב שבת בשני צריך שיערב באותו ערוב בעצמו שקרא עליו שם מאתמול ועתה שותק אבל לא בשבת אחרת דבשי למיקרא עליה השתא שם ערוב והוי מכין מיום טוב לשבת נמצא משתכר בהליכתו כלומר קונה לו הליכה ליום מחר ומשתכר בערובו כאלו לוי ויום טוב אחר השבת דלא אפשר בהכי עירובי בראשון ואינו אוכלו וחזור והולך שם בשני לראות אם קיים הערוב מחשיך עליו ואם רוצה יאכלו אחרי כן מודים אתם לי שהן שתי קדושות דאמרינו נאכל ערוב בראשון אין ערוב לשני ואי חדא קדושה ננהו הוה ליה כחד יומא אריכא ויקנה בין השמשות של ראשון לשנייה ובין שתי קדושות ננהו יכול לערב נני לשתי רוחות ורבנן אזלי סבא לחומרא והכא לחומרא כדאמרן משום דמסיקא להו והלכה כרבי אליעזר שבת ויום טוב שתי קדושות הן

ומ"ש הר"ב שיערב ערב יום הראשון משום יום טוב שמל להיות אחר השבת נקט ליה שאי אפשר לו ביום השבת להולך הערוב אבל ביום טוב שלפני השבת יכול ליטול אותו הפעם עצמו שפיר נקרא עליו שם ערוב ולהוליכו לרוח האחרת דהא מפרש לקמן בד"ה ובשני כו' דנאותו ערוב עצמו לא הוי כמכין מיום טוב לשבת ואין גראה לחלק בין מוליכו לאותו רוח שכבר היה שם מאתמול או מוליכו לרוח אחרת שכיון שנקרא עליו שם עירוב תועלי לאנחותיה בשתיקה ולא הוי הכנה וכ"כ בטור סימן שתי רוחות ומ"ש הר"ב דהלכה כר"א גמרא ובשני בבני עירי כתב הר"ב ואינו רוצה להפסיד לא אלפים של תמומו מכאן ולא אלפים של תמומו מכאן כלומר לא יזיז רוח שערב אינו רוצה להפסיד אלפים שכנגדו בין שערב מכאן בין שערב מכאן אבל לעולם אין כאן הפסד אלא פעם אחת אלפים והיינו אותן אלפים שברוח שהיא כנגד אותו שעירב בה ועיין לשון הר"ב במשנה דלעיל בד"ה הריני כו'

ובוליכו פירש הר"ב השליח וכן פירש רש"י וטעמיהו דאלו על ידי עצמו הא קי"ל במשנה ט' פרק ד' דעקר ערוב דרגל ואין צריך פת משתכר כו' וכ"כ לרבי אליעזר בעינן שיהא קיים בין השמשות דשני כמו שכתב הרמב"ם בפרק ח' מה"ע והטור סימן ת"י שאם אינו קיים אין כאן ערוב ליום שני דהא קדושה אחריהא היא הלכך האי משתכר כו' לא אמרו חכמים לאפוקי מד' אליעזר אלא מלתא אגב אוריחא קאמרי:

ז רבי לשני הימים היינו לרוח אחת דאמרי לעיל והא תו למה לי אלא הכי קאמרי ליה רבנן לרבי אליעזר אי אתה מודה ליום אחד דאו מערב לרוח אחת או אינו מערב כל עיקר שאינו יכול לומר הני יום עירובי למורת וזמי יום עירובי למערב לשני הימים נני דהיינו לשבת ויום טוב או מערב כמו ליום אחד או אינו מערב כל עיקר דמסיקא להו לרבנן שבת ויום טוב אי כיומא אריכא דמו אי לא ועברי הכא לחומרא דאין יכול לערב לשתי רוחות דלמא חדא קדושה היא והכא לחומרא דאמרי לקמן נאכל בראשון אין עירוב לשני דלמא שתי קדושות הן ולא כיומא אריכא דמי מוליכו השליח ערב יום טוב שלפני שבת ומחשיך עליו עד שיקנה הערוב ויטול וזא לו שמא יאבד וזבזב אין לו ערוב לשני כדקתני נאכל ערובו בראשון ערוב לראשון ואין ערוב לשני ובשני חזור ומוליכו בשני דקיימא לן המערב שבת בראשון ורוצה לערב שבת בשני צריך שיערב באותו ערוב בעצמו שקרא עליו שם מאתמול ועתה שותק אבל לא בשבת אחרת דבשי למיקרא עליה השתא שם ערוב והוי מכין מיום טוב לשבת נמצא משתכר בהליכתו כלומר קונה לו הליכה ליום מחר ומשתכר בערובו כאלו לוי ויום טוב אחר השבת דלא אפשר בהכי עירובי בראשון ואינו אוכלו וחזור והולך שם בשני לראות אם קיים הערוב מחשיך עליו ואם רוצה יאכלו אחרי כן מודים אתם לי שהן שתי קדושות דאמרינו נאכל ערוב בראשון אין ערוב לשני ואי חדא קדושה ננהו הוה ליה כחד יומא אריכא ויקנה בין השמשות של ראשון לשנייה ובין שתי קדושות ננהו יכול לערב נני לשתי רוחות ורבנן אזלי סבא לחומרא והכא לחומרא כדאמרן משום דמסיקא להו והלכה כרבי אליעזר שבת ויום טוב שתי קדושות הן

ומשתכר בערובו כאלו לוי ויום טוב אחר השבת דלא אפשר בהכי עירובי בראשון ואינו אוכלו וחזור והולך שם בשני לראות אם קיים הערוב מחשיך עליו ואם רוצה יאכלו אחרי כן מודים אתם לי שהן שתי קדושות דאמרינו נאכל ערוב בראשון אין ערוב לשני ואי חדא קדושה ננהו הוה ליה כחד יומא אריכא ויקנה בין השמשות של ראשון לשנייה ובין שתי קדושות ננהו יכול לערב נני לשתי רוחות ורבנן אזלי סבא לחומרא והכא לחומרא כדאמרן משום דמסיקא להו והלכה כרבי אליעזר שבת ויום טוב שתי קדושות הן

ז שמה

בכל היוצאין להציל מן הגוים ומן המפולת שמפני שאלו ברשות התירו להם לחזור בכלי זיין למקומם ולא להצרכים להציל כליו זיין הכי כמו הקלו [לזה שיצא] ברשות להיות כאלו לא יצא : ד מי שישב בדרך לגומ ולא היה יודע שהיה בתחום העיר וחשכה לו שם ובשעתם ראה שהוא פסוק לעיר ובתחומה : לא יכנס . לעיר להיות כאנשי העיר אלא ממוקם שהשכח לו ימדוד אלפים אמה ועד מקום שיכלו ילך בעיר וחו לא ר"י אומר יכנס . וילך כל העיר וחוצה לה אלפים אמה כצני העיר והלכה כרבי יהודה : בלא מתכוין . שלא ידע כשהשיכה לו שהוא בתחום העיר ולא מתכוין להיות שבתתו בעיר אלא במקומו : ה י שלו אלפים אמה לכל רוח : דסבר רבי יוחנן בן גוריון חפצי הפקר שאין להם דעת בעלים שגוים שביטה במקומו ויש להם אלפים אמה לכל רוח והסן שאין לו דעת בשעה שקוין שביטה דינו כחפצי הפקר ויש לו אלפים אמה לכל רוח ורבנן סברי חפצי הפקר איך קוין שביטה במקומו אלא הוכיח בהן מוליכן למקום

שהוא יכול לילך ה י ה יסן אינו קונה שביטה ואין לו אלא ארבע אמות בלבד והלכה כר"י בן גוריון שהיטן קונה שביטה במקומו ויש לו אלפים אמה לכל רוח אבל בנכסי הפקר הלכה כחכמים שהן כרגלי כל אדם ואין קוין שביטה במקומו אלא הוכיח בהן מוליכן למקום שהוא יכול לילך : וחכמים אומרים אין לו אלא ד' אמות . הואיל ובשעה שקדש היום היה יסן לא קנה שביטה ואין לו אלא ד' אמות שזכתה לו תורה דכתיב (שמות י"ו) שבו איש תחתיו וקומתו של אדם בינוני ג' אמות ואמה אחת לפשוט ידיו ורגליו . ר"א אומר והוא באמצען . חכמים סברי והבינו ליה ד' אמות לכל רוח ורבי אליעזר סבר כי והבינו ליה ד' אמות היינו ב' אמות לכל נדיו : לאיזה רוח שירצה . יטול ד' אמות ואחר שבירר נד אחד אין יכול לחזור ולברור נד אחר : ה היו שנים עומדים רחוק זה מזה שם אמות דמבלען ב' אמות של כל אחד לתוך של חברו ומביאין ואוכלין בתוך שתי אמות ובלבד שלא יפשוט זה ידו לתוך שתי החצונות שאין לו בהם כלום ויוציא לשם פתו או חפצו : והאמנעו מובלע ביניהם . שתי אמותיו בתוך של זה ושתי אמותיו

ומודה ר"י לרבי אליעזר שאם בירר לו שתיים לכאן ושתיים לכאן דף מ"ח ו ובלבד שלא יוציא וכו' . פי' הר"ב פתו או חפצו ומביאים רש"י דחפצו כרגליו כדנתן (פ"ה דבינה משנה ג') הבהמה והכלים כרגלי בעלים

חזרין למקומן . פירש הר"ב התירו להם לחזור עם כלי זיין למקומן . הכי מפרשי' בגמרא וטעמא שמה ירגישו בהם האויבים שיאלו וירדפו אחריהן ואין כלי זיין בידם להציל ולמקומן דתנן : שהוא עד אלפים אמה . דבשיעור היתר הליכה אין בין יוצא ברשות לעדות החדש וכוונתו בו לבין יוצא להציל . ומיכו איכא עוד חוקמא בגמרא דאם נלחו האויבים ומפחדים לשבות שם רשאים לחזור בכלי זיין עד למקומן ממש ופסקו [הפוסקים] לתרויהו ועיין משנה ו' פרק ו' דיומא :

ד לא יכנס . כתב הר"ב אלא ממוקם שהשיכה לו ימדוד אלפים אמה וכו' וכתב הר"ר יונתן א"ת כמה ימדוד אלפים אמה מפני שבדיןא מהלך אלפים פסיעות בינונות ועד מקום שיכלו יכנס ולא יותר . פסיעות בינונות שלא יקוץ רגליו וירחיקם זו מזו כדוד שהוא רץ אלא כמהלך בינוני וזה שיעור אמה אחת בין רגל לרגל : יכנס כיון שאלו היה יודע שהעיר תוך תחומה לא היה קונה שביטה אלא עם צני העיר הרי הוא כמו שקנה שביטה עמהם ב"י סימן ט' :

ה דברי ר"י בן גוריון וחכמים אומרים כו' . הא דפסק הר"ב הלכה כרבי יוחנן בן גוריון בישן וכחכמים בנכסי הפקר בגמרא פסקין הכי ולא הוי תרי קולי דסתרי אהדי דק"ל כרבנן דנכסי הפקר אין קוין שביטה . ויטן היינו טעמא הואיל וניעור קני יסן נמי קני כדפירש"י :

אין לו אלא ד' אמות . כתב הר"ב דקומתו של אדם בינוני ג' אמות כו' גמרא . ומפרשין בתוספות דהיינו בלא ראשו ובפשוט ידים נכנס הראש . דאי תימא ג' אמות עם הראש אמתו בעינן במשנה ד' בפ"ק ד"ב ד' אמות להיוק ראה אלא ודאי דמלבד הראש שיטוריה ג' אמות ואף על גב שאין בראש שיעור אמה מכל מקום מפני הגבששים שסביב לכותל לפעמים . ופעמים נמי שמגביה עקבו ועומד על הצבעית רגליו הצריכו חז"ל עוד אמה : רבי אליעזר אומר והוא באמצען . נטר עד הכא וה"ה לבתרי בבא דבמשנה קמיתא כ"ל : ומודה ר"י כו' . והיינו דאיכא בנייהו דרבי יהודה וחכמים . דרבנן סברי ד' לכל נדדיו היינו ח' על ח' ורבי יהודה סבר לחד רוח ותו לא כדקתני

לחזור יכול לחזור בוכן אם בירר ארבעתן לרוח אחת רש"י דף מ"ח ו ובלבד שלא יוציא וכו' . פי' הר"ב פתו או חפצו ומביאים רש"י דחפצו כרגליו כדנתן (פ"ה דבינה משנה ג') אמר

א מה חפ' .
ב פ"י פכ"ו פ"ה
ג ס"ט ט"ע פ"א
ד ט"א ט"ז
ה נתיב ע"ב ט"ה
ו ס"ט ט"ו ג' פ"ה
ז ט"ז פ"ד

אמר רבי שמעון כו' כתב הר"ב דהלכה כר"ש גמרא :
ז וחשיבה לו' ה"ג רש"י ומפרשים בגמ' דחשיבה לו' אם
ירצה לילך לביתו אבל לעקרו של אינן חזיל וכו' וכו'
הר"ב שיכול להגיע שם כו' ואיכא דאמרי בגמ' דחשיבה לויאם
ילך מעט מעט אבל כו' רהיט
מוטי להסם וכן הסכמת המוסק'
וכ"כ הר"ב במשנה ט' :

א ע"פ א"א
ב חס' פ"י פ"ו
ג פ"ה ע"פ פ"ו
ד ט"ע א"ח ט"ו
ה ט"ט ט"ו י"א
ו ח"י נ"כ ט"ו
ז ט"ז ט"ו ט"ו
ח ט"ז ט"ו ט"ו
ט ט"ז ט"ו ט"ו
י ט"ז ט"ו ט"ו
יא ט"ז ט"ו ט"ו
יב ט"ז ט"ו ט"ו
יג ט"ז ט"ו ט"ו
יד ט"ז ט"ו ט"ו
טו ט"ז ט"ו ט"ו
טז ט"ז ט"ו ט"ו
יז ט"ז ט"ו ט"ו
יח ט"ז ט"ו ט"ו
יט ט"ז ט"ו ט"ו
כ ט"ז ט"ו ט"ו

"אר"ש למה הרב דומה לג' חצירי פתוחו'
זולו ופתוחות לרש' הרבים עירבו שתייהן
עם האמצעיות היא מותרת עמהם והם
מותרות עמה ושתים החצונות אמורות
זו עסו' ז' מי שבא בדרך וחשבה לו
והיה מביר אילן או גדר ואומר שביתתי
תחתיו לאאמר כלום שביתתי בעקרו
מהלך ממקום רגליו ועד עקרו אלפים
אמה ומעקרו עד ביתו אלפים אמה .
נמצא מהלך משחשיבה ארבעת אלפים
אמה . ה' אם אינו מכיר . או שאינו בקי
בהלכ' . ואמר שביתתי במקומי וכה לו
מקומו אלפים אמה לכל רוח . עגולות .
דברי רבי חנינא בן אבטיגנוס . וחכמים
אומרים מרובעת . כטבלה מרובעת כרי
שיהא נשכר לזויות : ט וז

לא אמר כלום . [פירש הר"ב
הואיל וכו' ואין לו אלא ד'
אמות] והא דבפ"ג משנה ד' אפי'
למ"ד דספק ערוכ אינו ערוכ
מ"מ יש לו אלפים שמביתו
כדפירש הר"ב שם ולא אמרין
שלא יזין ממקומו ואומר ה'
שהס' דעומד בעירו לאפקר
דעתיה מעירו ודעתו ט"ט לא
יקנה שם שביטה שהיה לו תחום
ביתו . תוספות ועיין פ"ה
משנה ז'
ומעקרו גדל ביתו אלפים
אמה . דהא עקר
ערוכ בגלל כדמסקינן במשנה ח'
והכא דדחוק הוא דחשיבה לו
שרגן ליה [באומר] שביתתי כו' :
ז ואמר שביתתי במקומי
זכה כו' . וקמ"ל שאין נקרא זה שביטה בטעות .
כדאמר ר"י במשנה ד' . דטעמו שאלו היה יודע כו' כו' ט'
שם בס"ד . ללא דמי מי שהוא סמוך לעיר ולא ידע דלכר
לכל ומפורס' שביטתו בטעות מה שאינו יוכר לומר דאלו היה
יודע האילן . או הגדר . לא היה אומר תהא שביטתו
במקומו . כ"כ הר"ר יונתן . ולא קשיא הא אפילו לר"מ דלא
יכנס מ"מ רשאי לילך אלפים אמה כמ"ש הר"ב שם ואע"ג דלא
אמר . והכא משמע דבעינן מיהא שיאמר כו' הרי כבר
הוכיחו בתוספות דה"ל לא בעינן שיאמר אלא אידי דרישא
דקתני ואמר שביתתי במקום פלוני . נקט נמי הכא שיאמר :
עגולות פ"י הר"ב דבערי מקלט דמנייהו ילפינן אלפים
אמה כו' כדילפינן בגמרא ול"ק אה"ש בס"ג משנה
ה' . דתחומין דרבנן . שהרי כתב הטור סימן שצו דקראי
אסמכתא בעלמא אבל במשנה ג' פ"ה דסוטה משמע דלרבי
עקיבא דדריש אלפים מקראי . דס"ל בהן דאורייתא דהא
אמרין חסם בגמרא דלר"ע תחומין דאורייתא . עיין מה
שאכתוב שם בס"ד : מרובעות נשכר הזויות . עיין לקמן
רפ"ה ומשנה ד' פ"ו דיומא :

אחותיו בתוך של זה הוא מותר עם כל א' פונה לכאן ומשתמש
עם זה ופונה לכאן ומשתמש עם זה : לג' חצירות . והם זו
אצל זו . פתוחות לרשות הרבים . דכל אחת רשות לעצמו
ואין להם דריסת הרגל זו על זו דהשתא אינן חסרות זו על זו :
ערבו שתייהן עם האמצעיות היא
מותרת עמהן וכו' . ורבנן אפליגו
עליה דרבי שמעון ברה זאמרי
כלן חסרות זו בזו והשתא קאמר
לכו ר"ש והלא זה הדבר שהיי' ג'
והא ז' אע"פ מובלע בתמיים וחתם
מודים שהיא מותר עמהן והם
מותרים עמו דומה לג' חצרות
ואמאי קומפלגיתו עלי בשלשה
חצירות ואמרי ליה רבנן התם
בשלשה חצירות מוקד שמרובים
הם שתיים והחצונות האסורות זו
בזו יבואו להבי' מזה לזו .
האמצעיות לא יבנה אדעתיה ולא
מדכרה לכו דאמרי טמא אחד
מדיורי האמצעיות שמומר בזו
ובזו הוא שמוציא' אבל הכא בג'
אנשים אי אחי חד משני החיצונים
לאפקו לתוך ג' אמות של החיצון
האחד האמצעי יוכיב דבעתיה
ומדכר ליה והלכה כר"ש בשלשה
חצירות שג' החצונות בלבד אסורות זו עם זו : ז' ויהי מכיר
אילן או גדר . שיכול להגיע שם קודם שתחשב הל"ה שהוא
עיף ורצה לנוח במקומו : לא אמר כלום . הואיל ולא פיי'
חזיה ד' א' בחר לו מתחתיו של אילן לאו שביטה היא ואין לו
אלא ד"א במקום שהוא שם שהי' לאו שביטה במקומו כיון
שעקר דעתו מלשבות כאן ותחת האילן נמי לא קנה שביטה
וה"מ כשיש תחתיו של אילן ח' אמות או יותר דאיכא למימר
דהאי גיסא בחר או דהאי גיסא בחר ולא הוי סיוס אבל שבעה
אמות על כרחיך מקלט ביתו נכר בחמה האמצעית דה"א שלא
בררה דאי באמצע האילן בירר לו ארבע אמות הרי היא מהן
ואי מהאי גיסא או מהאי גיסא הרי היא מהן הילכך קנה שם
[שביטה] : אמר שביתתי בעקרו . הואיל וסוים מקומו
אותה שביטה קונה לו אלפים לגד רגליו ואלפים לגד ביתו :
ח' ואם אינו מכיר . אילן . או גדר . או שאינו בקי בהלכה
ואינו יודע שיעול לו כשיאמר שביתתי במקום פלוני . ואמר
שביתתי במקומו . זכה לו מקומו : עגולות . דבערי מקלט
דמנייהו ילפינן אלפים אמה של תחום שבת . כתוב (במדרב
ל"ה) זה יהיה להם מגרשי הערים . לזה אתה נותן פאות :
דהיינו זויות ואי אתה נותן פאות לשוטי שבת . ורבנן דבעו
כטבלה מרובעת . כתב הרמב"ם לפי שא' אלעשות מרובע
תחומם ככיון תנא כטבלה מרובעת . כלומר כדרך שבני אדם רגילים לרבע' אע"פ שאינ' מרובע דלמגס : אשכר את הזויות .
ארבע הפאות שבאלכסונו של מרובע העודפוס על העגול שכתבו :

ט וז
ז' ויהי מכיר
אילן או גדר . שיכול להגיע שם קודם שתחשב הל"ה שהוא
עיף ורצה לנוח במקומו : לא אמר כלום . הואיל ולא פיי'
חזיה ד' א' בחר לו מתחתיו של אילן לאו שביטה היא ואין לו
אלא ד"א במקום שהוא שם שהי' לאו שביטה במקומו כיון
שעקר דעתו מלשבות כאן ותחת האילן נמי לא קנה שביטה
וה"מ כשיש תחתיו של אילן ח' אמות או יותר דאיכא למימר
דהאי גיסא בחר או דהאי גיסא בחר ולא הוי סיוס אבל שבעה
אמות על כרחיך מקלט ביתו נכר בחמה האמצעית דה"א שלא
בררה דאי באמצע האילן בירר לו ארבע אמות הרי היא מהן
ואי מהאי גיסא או מהאי גיסא הרי היא מהן הילכך קנה שם
[שביטה] : אמר שביתתי בעקרו . הואיל וסוים מקומו
אותה שביטה קונה לו אלפים לגד רגליו ואלפים לגד ביתו :
ח' ואם אינו מכיר . אילן . או גדר . או שאינו בקי בהלכה
ואינו יודע שיעול לו כשיאמר שביתתי במקום פלוני . ואמר
שביתתי במקומו . זכה לו מקומו : עגולות . דבערי מקלט
דמנייהו ילפינן אלפים אמה של תחום שבת . כתוב (במדרב
ל"ה) זה יהיה להם מגרשי הערים . לזה אתה נותן פאות :
דהיינו זויות ואי אתה נותן פאות לשוטי שבת . ורבנן דבעו
כטבלה מרובעת . כתב הרמב"ם לפי שא' אלעשות מרובע
תחומם ככיון תנא כטבלה מרובעת . כלומר כדרך שבני אדם רגילים לרבע' אע"פ שאינ' מרובע דלמגס : אשכר את הזויות .
ארבע הפאות שבאלכסונו של מרובע העודפוס על העגול שכתבו :

יותר נכון לומר שנתכוין ללשון הרע רבינו יונתן וטעות נפל בהעתק אבל הרמב"ם בחבורו פ"ז מה"ש לא נכנס לא' מן הדוחקים הללו וכתב לא יכנס לא מהלך ממקום שנכנס עליו השבת והוא עומד בו לפי אמה בלבד וכ"כ הטור בס' ת"ת:

א"כ כ"י
פ"כ"ט ח"ט טו'
פ"ע ח"ט ט"ו
פ"ט ח"ט

עד חמש עשרה אמה פירש הר"ב לאו דוקא אלא כלומר לפי סברת האדם שיוכל לשער עד ט"ו אמה ולא יותר אבל אפשר לפחות ולשער שא"ל שיטעו כל כך וזה לפי עיני המקור ההוא אם הוא מישור או שיש בו גאות או הרים וכיוצא בזה ומה שכתב עוד וא"ת דמפרשי חמש עשרה דוקא ולא ידעתי לישבו יפה לא ראה בזה דברי רש"י והר"ר יונתן שכתבו וזה לשונם אמרינן לקמן בפרק כ"ד מעברין אין מודדין אלא בחבל של חמשים אמה ארבעים חבלים

יש לאלפים וגל חבל וחבל מתמעט שתי אחיזות שזה תוסף מכאן וזה תוסף מכאן והאחיזה טפה וחצי אלבע הרי פ' טפחים וארבעים אצבעות העולין לעשר טפחים הרי אצבעים שהן ט"ו אמות עד כאן לשונם ומ"ש הר"ב ולא מחזירין כו' עיין בסוף מכלתין:

המשוחות פ' הר"ב מודדי התומיין כדמפרמיין ומדות חוץ לעיר ומשחתון מברא לקרחה במדבר ל"ה: **פרק ה הוין** שם גדולות כו' לשון הר"ב לאחד הקרנות וכן לשון רש"י ואכולהו קאי ולא דוקא בקרנות שהן קרן זיוות אלא ה"ה באמצע וכן נראה דעת הפוסקים ושיעור ושירים דקאמר ארבעה טפחים כו"ש כפ"ב משנה ה' ו"ל דלאו דוקא ועיין במשנה דלקמן: וגשרים לשון הר"ר יהונתן שהן מכוסין מלמעלה ויש לו כותלים מד' רוחותיו אלא שהכיפה חלולה ויש בכותלים פילוש שצאים יעברו תחתיו או בני אדם ויש תחתיו דירה למוכס ע"כ:

ועושיין אותה כחין עבלא כו' גרסת הר"ב אותן וכן גרסת רש"י וקשיא לי לגירסתם דהא תנינא חדא זימנא בפרק דלעיל משנה ח' ודוחק לומר משום דסתם לן הכא כרבנן דלעיל ולומר דהלכה כמותם דהוה מחלוקת ואח"כ סתם דהא בלאו הכי יחיד ורבים הלכה כרבים וכ"ש דחכמי'

מקילין והלכה כדברי המיקל בערוב הלכך נראה יותר גרסתם דהא דר"ב הלכה כרבים ואלו ימדדו חוץ ליריבץ אלפים אמה לכל רוח ומרויחים אנשי המדינה אותן התוספת שיוסיפו עגולה שיעשו בו מרובע דבק לה ואלו ימדדו חוץ ליריבץ אלפים אמה לכל רוח ומרויחים אנשי המדינה אותן התוספת שיוסיפו המרובע על העגולה שכתבו ע"כ:

במין טבלא מרובעת כתב רש"י בעיר מרובעת עסקינן שאין בה אלא אלפים על אלפים דהוי נמי תחומין מרובעין ואם אינה מרובעת כגון שהיא יתירה על אלפים לארבעה או פחותה מאלפים לא הוה מרובעים דתחומין מרובעים לאו דוקא שיהא ארכן כרחבן שהרי רחבן למדת העיר היא אם קטנה אם גדולה וארכן אלפים אלא מרובעים דקתני למעוטי עגולים ע"כ ופירש רב"י סימן שצ"ט דהא דכתב אש קטנה ר"ל בת אלפים דאי בפחות מאלפים היאך כתב שרחבן למדת העיר דולחי שהיא יותר מכן דלעולם יש לו אלפים לכל רוח מרווחת העיר דמי גרע ממי ששבת בבקעה דמשנה ח' פרק דלעיל:

כדי

חוץ לתחום לא יכנס דמקומו לא קנה שבתה שהרי גלה דעתו שאינו רוצה לקנות שבתה במקומו ובעיר לא קנה שבתה שיש בינו ובין העיר יותר מאלפים אמה הילכך אין לו אלא ארבע אמות כדון מי שיצא מחוץ לתחום עד ט"ו אמה לאו דוקא דהוא הדין פחות או יותר מעט וא"ת דמפרשי ט"ו דוקא ולא ידעתי לישבו יפה:

המשוחות מודדי התחומים לעיירות ועושין סימן לסוף התחום אין מוציין את המדות לעשות הסימן בסוף אלפים ממש אלא כוכסין אותן לחוץ אלפים מפני הטועין שאין מכירן הסימן ופעמים שיוצאים להלן ממנו וחוזרין ולא לדעתיהו ומשום הכי רגילין תמיד לכוון בתוך אלפים ומצא שאלו ט"ו אמות בתוך התחום הן וכיון שהיה זה אנוס שדין ליה ליכנס ולא מחזירין ליה כי הוכי' דמחזירין לנו שיצא חוץ לתחום דהתם הוה ליה ליהרר ולתת בדעתו שלא יצא ואין הלכה כר"ש:

פרק ה ביצד מעברין את הערים בית נכנס בית יוצא פגום נכנס פגום יוצא היו שם גדרות גבוהות עשרה טפחים וגשרים וגנפשות שיש בהן בית דירה מוציאין את המדרה כנגדן ועושיין אותה כמין טבלא מרובעת כדי

מחזירין ליה כי הוכי' דמחזירין לנו שיצא חוץ לתחום דהתם הוה ליה ליהרר ולתת בדעתו שלא יצא ואין הלכה כר"ש: **פרק ה ביצד** מעברין לשון אשה עוברת שכריסה בולע והכי קאמר כיצד יש לה עבור לעיר אם בית נכנס בית יוצא כו' כשכא לזיין סימן תחום העיר יוצא למדוד אלפים חוזה לה אם לא היתה חומתה חלק אלא תחום סמוכין ומחזירים ויש בית נכנס לחוץ העיר יותר מחברו ונראה כניסתו פגומה ויש בית בולע ויוצא לחוץ יותר מחברו: או פגום נכנס פגום יוצא:

שיש מגדלים בולטים בחומה פעמים בולטים לפנים פעמים לחוץ: או שהיו שם לאחת הקרנות של עיר גדולות גבוהות שברי חומה של חרבות בתים וישנן תוך שבעים אמה ושירים לעיר: או נפשות בנין שעושין על הקבר והוא שיהא בהן בית דירה: מוציאין את המדה כנגדן אם הבליטות הללו אצל קרן מזרחית לפניה רואים כאלו יש עוד בליטה אחרת כנגדה בקרן מזרחית דרומית ומוט מתוח מזה לזה ומודד מן החוט ולחוץ כדי שיהא התחום שיהא לשתי הקרנות ולא יהיה כאן ארוך וכן קצר: ועושין אותן התחומין: מרובעים שיהא אלפים לזדדים כבאמצע ולא עגולים

הוא ליה ליהרר ולתת בדעתו שלא יצא ואין הלכה כר"ש: **פרק ה ביצד** מעברין לשון אשה עוברת שכריסה בולע והכי קאמר כיצד יש לה עבור לעיר אם בית נכנס בית יוצא כו' כשכא לזיין סימן תחום העיר יוצא למדוד אלפים חוזה לה אם לא היתה חומתה חלק אלא תחום סמוכין ומחזירים ויש בית נכנס לחוץ העיר יותר מחברו ונראה כניסתו פגומה ויש בית בולע ויוצא לחוץ יותר מחברו: או פגום נכנס פגום יוצא:

שיש מגדלים בולטים בחומה פעמים בולטים לפנים פעמים לחוץ: או שהיו שם לאחת הקרנות של עיר גדולות גבוהות שברי חומה של חרבות בתים וישנן תוך שבעים אמה ושירים לעיר: או נפשות בנין שעושין על הקבר והוא שיהא בהן בית דירה: מוציאין את המדה כנגדן אם הבליטות הללו אצל קרן מזרחית לפניה רואים כאלו יש עוד בליטה אחרת כנגדה בקרן מזרחית דרומית ומוט מתוח מזה לזה ומודד מן החוט ולחוץ כדי שיהא התחום שיהא לשתי הקרנות ולא יהיה כאן ארוך וכן קצר: ועושין אותן התחומין: מרובעים שיהא אלפים לזדדים כבאמצע ולא עגולים

הוא ליה ליהרר ולתת בדעתו שלא יצא ואין הלכה כר"ש: **פרק ה ביצד** מעברין לשון אשה עוברת שכריסה בולע והכי קאמר כיצד יש לה עבור לעיר אם בית נכנס בית יוצא כו' כשכא לזיין סימן תחום העיר יוצא למדוד אלפים חוזה לה אם לא היתה חומתה חלק אלא תחום סמוכין ומחזירים ויש בית נכנס לחוץ העיר יותר מחברו ונראה כניסתו פגומה ויש בית בולע ויוצא לחוץ יותר מחברו: או פגום נכנס פגום יוצא:

שיש מגדלים בולטים בחומה פעמים בולטים לפנים פעמים לחוץ: או שהיו שם לאחת הקרנות של עיר גדולות גבוהות שברי חומה של חרבות בתים וישנן תוך שבעים אמה ושירים לעיר: או נפשות בנין שעושין על הקבר והוא שיהא בהן בית דירה: מוציאין את המדה כנגדן אם הבליטות הללו אצל קרן מזרחית לפניה רואים כאלו יש עוד בליטה אחרת כנגדה בקרן מזרחית דרומית ומוט מתוח מזה לזה ומודד מן החוט ולחוץ כדי שיהא התחום שיהא לשתי הקרנות ולא יהיה כאן ארוך וכן קצר: ועושין אותן התחומין: מרובעים שיהא אלפים לזדדים כבאמצע ולא עגולים

כדי

ימוד אותו כאשר נפרש לקמן ע"כ ומ"ש הר"ב אף על פי שיש במדרשו יותר מאלף וכן לשון הר"ר יונתן וקשיא מספר אלף דנקטו אלא שרצה לומר עד אלפים דהכא איתא בגמ' ובמה עומקו של גי' אמר רב יוסף עד אלפים וכתב הר"ר יונתן ואם רצה לירד בשבת במדרון הגיא יוכל לירד שם ואח"כ יוצא משם ומשלים תחמומו כאלו לא ירד בגיא והר"ב לא פי' בהכלעת הגדר הואך ועיין בסמוך :

הגיע להר מבליע מסתבר דכמו שבהכלעת הגיא שהוא שעומדים על שני שפתי

מ"א

וחזור למדרתו [הגיע להר] מבליע וחזור למדרתו ובלבד שלא יצא חוץ לתחום אמאינו יכול להבליעו כזו אמר ר' דוסתאי בר רבי ינאי משום רבי מאיר שמעתי שמקדרין בהרים :

ה אין

הגיא מזה ומזה שנמצא שנמדד השטח הרחב ולא השטח הקצר שהרי בכל גי' שהוא כמשולש יש בו שטח קצר והוא בתחתיתו ושטח רחב והוא בעליונו ואנו מודדין בעליונו בשפתיו שהוא שטחו הרחב ודכוותיה בהר כשמבליעו והרי הוא כמו כן כמשולש יש בו שטח רחב ושטח קצר אלא שבהר שטחו הרחב בתחתיתו ומעמדו ושטחו הקצר בעליונו ואם להבליעו נמדדו בשטחו הרחב כמו בהכלעת הגיא דמאי שנא כי"ד נעשה וזה ביארו התוספות והראשון הטור בסי' שצ"ט שזוקף עץ גבוה בשפתו מזה ועץ אחר כנגדו בשפתו מזה ומתחב החבל מזה לזה ע"כ וללא כהר"ר יונתן שכתב בהכלעת דגדר שעולה זה על שפתו ומכאן זה על שפתו ומכאן ומבליע באותו חבל ע"כ דהשתא אין ההכלעה דגדר שזה להכלעה דגיא וכתבו בתוס' דהא דלא כילי בהדי הדדי מגיע להר או לגדר מבליע היינו

וחזור למדתו * מדקתני חוזר למדתו משמע שאם היה רחבו כנגד העיר יותר מחמשים ואינו יכול להבליעו שם בחבל ובאחד מראשו שלא כנגד העיר יכול להבליעו והולך ומבליע שם ומודד והולך שם משפתו והלאה עד כנגד המקום שכלה בו רוחב הגיא כנגד העיר וחוזר למדתו כנגד העיר ומשלים את מדת תחמומו : הגיע להר מבליעו והוא שלא יהיה הר זקוף הרבה אלא משופע שבהלך חמש אמות ממונו לא יגבה אלא ו' טפחים אבל אם הוא זקוף עד ששפופות מהלך חמש אמות זקוף עשרה טפחים אינו מבליעו אלא

אומדו בלבד והולך : והוא שלא יצא חוץ לתחום כשהולך המודד להבליע ההר או הגיא לא יצא חוץ לתחום למקום שראשי הגיא קצרים שיכול להבליעם שם כדי שיחזיר אח"כ למדרתו כנגד העיר גזירה מפני שהרואה אותו מודד והולך שם יאמר שמדת תחומים של כזו העיר בזה עד כאן : כזו אמר רבי דוסתאי בזו למעוטי עיר מקלט ועגלה ערופה הקרובה אל החלל ש"ן מקדרין כן : מקדרין נוקבין רואין כאלו נוקבין אותן ומודדים דרך הנקב למעט מדת מדרונו כדאמרין בגמ' שמודדין אותו בחבל של ד' אמות והתחתין מניח את החבל כנגד לבו והעליון כנגד רגליו וכן מודדין אותו כולו ד' אמות ומתמעט מדרון של כל ארבע אמות חצי קומת אדם והלכה כרבי דוסתאי :

ה אין

משום סיפא דתני שמעתי שמקדרין בהרים לכך תני הר בפני עצמו אע"ג דקידור שייך למי בגיא וזרע"כ ור"מ מה ששמע מרבו אמר ורבו לענין הרים נשאלה השאלה לפניו ומ"ש הר"ב והוא שלא יהיה הר זקוף הרבה אלא משופע שבהלך ה"א ממנו לא יגבה אלא י"ט גמרא וכתב הר"ר יונתן טעם בזה משום דנחמא תשמישטיה לעלות במדרונו שהרי יש במדרונו ה' אמות שהם ל' טפחים קודם שיגבה ההר ו' טפחים וכו' השיעור היה כשם המוצנח שהיה ל' אמות של מוצנח בלא קרנות המוצנח והיו עולין בו במשא ככד עם איברי העולות והאימורים נמצא שכשים במדרונג' חלקים יותר על חלק הגבוה נחמא תשמישטיה ע"כ ואע"פ שב"פ ט' עולים רק כ"ז ובכ"ש יש עוד ג' יתיריט' לא קפיד אבל בלאו הכי אין הנדון דומה ממש לראיה שהביא כי זה שאמר שהכ"ש ל' אמה זהו במשך שטחה על הארץ שהיה מחזיק ל' אמה מהעורה עד המוצנח וכדתנן בסוף מדות המוצנח והכ"ש היה כר"ך שיהיה ג' חלקים ומחצה במדרון יותר מן הגובה כי ג' פ"ט עולים כ"ז נשארו עוד ה' לתשלום ל"ב שהוא מחצית ה' ויותר קצת ומ"ש הר"ב שאם הוא זקוף יותר מזה אומדו בו היינו טעמא לפי שקשה לעלות עליו ולמדדו על גבו כפירוש הר"ר יונתן וכ"ש לפי התוספות הקילו בו ולא התיירו להבליעו בחבל של ל' אמה ע"י קורות אלא אומדין אותו וכתב בטור דדוקא כשהאומד הוא עד ל' אמה שהוא דין הכלעה אבל אם יש בו יותר מל' אמה מקדרין כדלקמן : חוץ לתחום פי' לתחומי כההדרין וכדמוסיים הר"ב תחומים של כזו העיר : אם אינו יכול להבליע בחבל של ל' אמה וקאי גמי אגיא וגדר וכדכתבתי לעיל בשם התוספות דקידור שייך גמי בהו אע"ג דהא דאם אינו יכול פירשנותוספות בע"א ומיהו בגיא לא איכפת בין מתלקט ו' מתוך ה' למתוך פחות כדכתב בטור : בזו אמר רבי דוסתאי כו' כתב הר"ב למעוטי עיר מקלט וכו' וטעמא מפורש בגמ' מפני שהן של תורה ואף על גב דבמשנה ד' פרק ג' כתבתי דר"מ ס"ל פחומין דאורייתא הא פריך לה בגמ' דלעיל דף ל"ה ע"כ ומשני דהא דלעיל דידיה והא דהכא דרביה ודיקא גמי דקתני שמעתי : שובקדרין פירש הרב נוקבין רואין כאלו נוקבין אותן ומודדין דרך הנקב כו' והוא לשון רש"י ובפרק בכל מערבין דף ל"ה ע"כ כתב רש"י ו"ל ולשון מקדרין כמו נוקבין דמסוה מדת קצר כאלו הוא נוקב במקום מעמד רגלי העליון ומנאל לבו במקום שרגליו עומדות עכשיו וכתבנותן החבל עכשיו כנגד מרגלותיו הוה ליה כאלו נותן אופו כנגד לבו בקרקע חלקה בדרך כלל המודדין עד כאן :

ה הנחמא

ה ה
פי' מ
כלומר
והיש
למקום
זו אחר
תחום
למקום
הקצר
מתחיל
בתוס'
בכל
לאחר
ומיעט
מומחה
ו עיר
אחד
בתי
אחר
מערבין
מערבין
היתה
את כל
רבים
ידועים
היו
פוא
הרבים
והיתה
השת
בבתל
העיר
העיר
חדשה
שכל
והוא
משום
ההכל
פתח
שהיה
מערו
לילך
עומד
של עיר
אלפים
מה ש
אלפים
דאין
בסוף

ומנין דמקרי דויר ישראל עם העכו"ם ואומר רבנן אין ערוב מועיל במקום עכו"ם ואין בטול רשות מועיל במקום עכו"ם עד שיסביר והעכו"ם לא יסביר דחייש לכשפים ומתוך כך לא יבא ישראל לדור עם עכו"ם ולא ילמוד ממעשיו ור"ה בן

בש"ס וטעמא לפי שפחות מש"פ חשוב להם תחתית קמחונתם כדאמרין דבן נח מהרג על פחות מש"פ משום דלא מחיל אפי' אפחות מש"פ והוי גזל לדידהו וגזל מו' מצות בני נח ונהרגין עליהם וכן כתב הר"ר יונתן והרמב"ם נתן טעם אחר בכסמוך ומה שכתב הר"ב ואפי' בשבת שהסכירות כבטול רשות היא שאינה סכירות ודאית אלא היכר בלבד ולפיכך שוכרים ממנו אפי' בפחות מש"פ כן כתב הרמב"ם בפ"ב מה"ע ומ"ש בדין ישראל שיכול לבטל וכו' עיין במשנה ד' :

אפי' כ"ז - ט"ז מה' עירובין ט"ז ע"פ ס"ה

אוסרין זה על זה : ב אמר רבן גמליאל מעשה בצדוקי אחד שהיה דר עמנו במבוי בירושלים ואמר לנו אבא מהרו והוציאו את כ"א ל"ג (כל) הכלים למבוי עד שלא יוציאו ואסר עליכם ר' יהודה ואמר בלשון אחר מהרו ועשו צרכיכם במבוי עד שלא יוציאו ואסר עליכם : ג אנשי חצר ששכח אחד מהן ולא עירב ביתו אסור מלהכניס ומלהוציא לו ולהם ושלחם מותרין לו ולהם גתגולו רשותן הוא מותר והן אסורין היו שנים אוסרין זה על זה שאחד

יעקב סבר כיון דעכו"ם חסוד אש"ד תרי דשכיחי דדירי גורו בהו רבנן חד דלא שכיח דדירי שאסור להתיחד עם העכו"ם לא גזרו ביה רבנן והלכה כראב"י ושוכרים מן העכו"ם אפי' בפחות משום פרוטה ואפי' בשבת ואע"פ שאין העכו"ם מוטל רשותו עד שיסבור ממנו ישראל יכול לבטל רשות ואפי' בשבת והוא שיאמר לחצרו כשלא ערבו רשותי מבוטלת לך ויהיה הוא אסור לטלטל בחצר ויחברו מותר ואם ירצו אחר שהשלים חברו לטלטל מה שצריך לו יכול חברו לחזור ולבטל לו רשותו ויהיה הוא מותר ויחברו אסור : ב בצדוקי -

חוקות שקרקע נקנה בה (כדתנן ומפורש במשנה ה' פ"ק דקידושין) אפילו הכי הקילו חכמים בה ופקדו כשאר חוקות כ"כ הר"ר יונתן ולהכי אחי ספיר בדברי ת"ק נקט והוציאו הכלים משום דלא צעיקן אלא חוקה בעלמא מש"כ בדברי ר"י דגרס ועשו צרכיכם דלדידיה כל צרכיהם הנריכו לעשות ור"ב שכתב בדברי ת"ק ועשו צרכיכם שיטפא דלשנא נקטייה ולא דק ובעצמו כתב בדברי ר"י שאמר לת"ק ולא עד שיוציא כליו כדקאמר ש"מדה"ג נמי בדברי ת"ק ומ"ש הר"ב וחזר והוציא בין בשוגג וכו' רישא נקט וכמ"ש בס"ד לעיל ספ"ב רבי יהודה אומר כו' עד שלא יוציא פי' הר"ב עד שלא יבא היום בש"ס צברייתא עד שלא תחשך ופרכינן והא עד שלא יוציא תנן כלו' ופליג לומר דחוקה לא תהי ויוכל לבטל צטילו הראשון כשיוציא ומשני אימא עד שלא יבא היום : ג ביתו אסור כו' כתב הר"ב דכסבר פלוי תנא כו' כלומר לאפוקי מדר' אילעי שאמר שמעתי מר"א דספ"ב ופסק הר"ב וכן הרמב"ם בהאי תנא דהכא :

מתני' חסורי מחסרה וה"ק צדוקי הרי הוא כעכו"ם ד"ג אומר אינו כעכו"ם ומעשה בצדוקי אחד כו' ואמר לנו אבא מהרו ועשו צרכיכם עד שלא יוציא ויאסור עליכם ש"מ דכישאל הוא יוכל לבטל רשות ומשני שהמבטל רשותו וחזר והוציא בין בשוגג בין במזיד אוסר כדלקמן משום הכי קאמר ר"ג מהרו ועשו צרכיכם עד שלא יוציא הוא כליו לחצר ויחזור ויזכה ברשותו שבטל ויאסר עליכם אבל אי כעכו"ם הוא ואין העכו"ם יכול לבטל עד שיסבור הכי הוה מצי למימר עלייהו מאחר דאגד לכו ושקיל דמי : זר"י אומר לא כך אר"ג דלעולם צדוקי הרי הוא כעכו"ם ס"ל לר"ג ואותה מעשה אינה ראייה דה"ק להו ר"ג מהרו ועשו צרכיכם בע"ש קודם שפחשך ולא עד שלא יוציא כליו כדאמרת אלא עד שלא יבא היום ויאסר עליכם ופסק ההלכה שכל ישראל שמחלל שבת בפרהסיא הרי הוא כעכו"ם ואין מערבין עמו ואינו מוטל רשות אלא שוכרים ממנו כדרך ששוכרים מן העכו"ם והמסחר שבת בפרהסיא אע"פ שפעמים מחלל אותו בצנעא ואינו מודה בתורת ערוב כגון הנדוקים בזמן הזה שמשמרים שבת ואינם מודים בתורת ערוב ה"ז אין מערבין עמו אבל יכול לבטל רשות ואין צריך לשכור ממנו -

והוא שלא יהיה עובד עכו"ם : ג ביתו אסור להכניס ולהוציא מביתו לחצר ב"י הוא בין אנשי החצר וכגון שבטל להם רשות הציתו כלו' החלק שיש לו עמהם בחצר ולא בטל להם ביתו דכסבר האי תנא מה שבטל בטל ומה שלא בטל לא בטל הלכך הוה ליה ביתו רשותא דידהו וחזר רשותא דידהו : ושלחם בתים שלחן מותרין להוציא מהן לחצר בין הוא בין הם דהא בתים שלהם וחזר רשות אחת היא והוא אע"ג דלא עירב הוי באורח גבייהו שאורח מוטלל ברשות אכסניא שלו : נתנו לו הם רשות חצרן הוא מותר להוציא מביתו לחצר שהכל ברשותו והן חסורים אפי' לטלטל מביתו לחצר ולא הוו אורחים גביה דחד לגבי רבוי הוי אורח רבים לגבי יחיד לא הוו אורחים : היו שנים שלא ערבו ושאר בני חצר בטלו להם רשותם שניהם אוסרים זה על זה מפני שהחצר היא של שניהם והבתים נתיחדים כל בית לבטלו ואין מוציא הרשות המיוחדת לו לרשות שלו ושל חברו ואע"ג דהדר יחד מנייהו ובטיל ליה לחבריה אינו מועיל הואיל ובשעה שבטלו בני החצר רשותם לאלו השנים שלא ערבו היו אוסרים זה על זה אשכחא דבטול קמאי לא מהי וכו' הדר מוטלל לא מצי לאקנויי רשותא דדכו דהא לא קנייה הלכך בני חצר שקנתן ערבו וקנתן לא ערבו אותן שלא ערבו מבטלין רשותן

לחוקה

שאחד נותן בו' במלא הא' תו למה לי ומשני משום
 שנים נותנים רשות לאיצטריך לאשמועי' דלא גזרינן
 דלמא יטלו נמי ואין נוטלין רשות דמשנה יתירה היא שמעוין
 מיינה דאע"ג דא"ל קני על מנת להקנות לשני דמכו דתימא
 שליח שוייה קמ"לן כיון דלא קנה
 אינו לאשתרוי לא מצי לאקנויי :

א"ט ס"א
 ש"ב ע"א ע"ג
 ח"י פ"ה פ"ה
 ע"ד פ"ח ס'
 ס"ט ו' פ"ט ס'
 ס"ט ו' פ"ט ס'
 ד ע"כ ח"י פ'
 פ"ה ח"י פ"ט
 פ"ט ע"ג

ד ר"י אומר במזיד אוסר
 היינו בדלא החזיקו
 בו כבר שאם החזיקו והולילו
 מבתיבם לחצר שוב אינו יכול
 לאסור כדפי' הר"ב במשנה ב'
 ואפי' לר"י דהתם :

ה אין צריכין לערב' כתב
 הר"ב ודוקא שתופי
 מבוואות בו' ופי' לערב' לשתף
 המגיד רפ"ה מה"ע וכיוצא בזה
 ס"ט ועיין מ"ש בס"ד פ"ז
 משנה י' ומ"ש הר"ב דערוב
 משום דירה הוא כפי' בגמ' דף
 מ"ט וכלומר לערב' דירתן
 לעשותן אחת אבל שתופי יבואו'
 אינו אלא לשתף רשות החצרות
 שבבבוי ולא רשות הבתים וחצר
 לאו בת דירה היא רש"י ומ"ש
 הר"ב אבל אם נשתתפו ביין בו'

ואין סומכין על השתוף כדי שלא תשתכח תורת ערוב בו' ז"ל
 הרמב"ם בחבורו שהרי אין התינוקות זכירין מה געשה בבבוי
 לפיכך אם נשתתפו בבבוי בפת סומכין עליו וא"ל לערב
 בחצירות שהרי התינוקות זכירין בפת עכ"ל כלו' ויודעים
 שמשום השתוף של פת מטלטלין בחצרות ולא יבואו לטלטל
 בחצרות בלא שתוף פת אבל ליון ושאר דברים אין לתינוקות
 הכירה כי אין משגיחין בדברים שנעשה בהם דבר מה כ"א על
 הפת עיניהם תלויות ומשגיחין לדעת מה יעשה בו' וא"ת
 ותיפוק לי בלא תשתכח בו' היאך נסיווך על שתוף מבוואות שלא
 בפת במקום ערוב חצירות שאינו אלא בפת' הא מלתא ל"ק דהא
 איכא דס"ל בגמ' דהה"כ דסומכין על שתוף שלא בפת בו'
 וכתב רש"י ואע"ג דיין בחצר לא חיי מבו דחיי למלתיה בשתוף
 סומכין עליה בחצר ע"כ ומ"ש הר"ב והוא שיהיו כולן שותפים
 בכלי אחד גמ' ודעני סיפא לזה ביין ולזה בשמן צריכין לערב
 ה"ה יין ויין בשני כלים אלא אורחא דמלתא נקט' ועוד דלא

לאותן שעברו ואין אותן שמעוין ומבטלין רשותן לאותן שלא עברו
 דאסרו אהדדי כדאמרו והמבטל רשותו לבני חצר נו יך שיפרש
 שמבטל לכל אחד ואחד : ד' ז"ש אומרים מצעוד יום
 דסברי בטל רשות מקנה רשותא הוא ומקנה רשותא בשבת
 אסור : וב"ה אומרים אף

שאחד נותן רשות ונוטל רשות : שנים
 נותנים רשות ואין נוטלין רשות : ד'
 מאימתי נותנין רשות ב"ש אומרים מב' ע"י
 וב"ה אומרים משחשיבה' : כיו שגתן
 רשותו והוציא' בין בשוגג בין במזיד : הרי
 זה אוסר דבריו מאיר : ר' יהודה אומר
 במזיד אוסר : בשוגג אינו אוסר : ד' בעל
 הבית שהיה שותף לשכניו : לזה ביין
 ולזה ביין אינם צריכים לערב' : לזה ביין ולזה
 בשמן צריכים לערב' : ר"ש אומר : אחד
 זה ואחד זה אינם צריכים לערב' : ח' חמש
 חבורות שישבתו בטרקלין אחד : ב"ש א'
 ערוב לכל חבורה וחבורה : וב"ה אומרים
 "ערוב אחד לכולן" : ומידים בזמן שמקצתן
 שרוין בחדרים או בעליות : שהן צריכין
 ערוב לכל חבורה וחבורה :

ז האחין

ואם שתף שתופי מבוואות בפת כ"ש דהשיב טפי וסומכין על
 אותו שתוף של פת במקום ערוב וא"ל לערב ערובי חצרות אבל
 אם נשתתפו ביין או בשאר דברים צריכין לערב ערובי חצרות
 ואין סומכין על השתוף כדי שלא תשתכח תורת ערוב מן
 התינוקות : ר"ש אומר בו' ואין הלכה כר"ש : י' בטרקלין
 בית גדול ורמז מושב מלכים וחלקיה לחמשה וכלן יש להן פתח
 מן הטרקלין לחצר וצריכא לערב עם שאר בני החצר : ז"ש
 אומרים : רשותיהן חלקיהם וצריכין שכל חבורה וחבורה תתן פת
 לערוב החצר : וב"ה אומר' אין מחילה זו חלוק רשות' ובזמן
 שחלקו הטרקלין למחיצות גדולות המגיעות לתקרה כולי עלמא
 לא פליגי דהוי חלוק רשות משום דהוי כשרוים בחדרים
 ובעליות : כי פליגי דחלקו במחיצות גמורות שאינן מגיעות
 לתקרה ז"ש סברי מחילה כו' הויא חלוק רשות' וב"ה סברי
 לא הויא חלוק רשות :

ז האחין

הוצרך התנא לפרש דסתם יין ושמן בשני כלים' תוס' : י' חמש חבורות ששבתו בטרקלין : כתב הר"ב וכולן יש להן פתח
 לחצר וכ"כ רש"י ובתו' כתבו הטעם דאל"כ לא היו צריכין לתת ערוב לא' ז' הפנימיים משום דאיך כולהו החיובים הוו כבית שער
 שלהם ותנן במשנה ד' פ"ח דבית שער אינו אוסר' ומיהו אותו שלפני הפנימי לא מקרי בית שער כר"י דס"פ בגמ' : וי"ש עוד הר"ב
 וצריכין לערב עם שאר בני החצר משום דאי לא הכי שאין כאן עוד דיוורין בחצר אינן צריכין ערוב כלל' דע"כ לא אמרינן שהן חלוקי'
 לז"ש כדאית ליה ולב"ה כדאית ליה אלא כשיש דיוורין אחרים בחצר' וכן תסיק בעור ס"י ש"ע' ועיין במשנה דלקמן דבעינן נמי
 שאין נותנין הערוב בטרקלין זה ואכי תניא אמתני' דהכא : ובמ"ד' בזמן שמקצתן שרוין בחדרים או בעליות : בגמ' מאי
 חדרים ומאי עליות אלימא חדרים ממש ועליות ממש פירש"י שלא היו מחוברים מעולם פשיטא אלא לאו כענין חדרים כענין עליות
 ומאי ניהו מחיצות המגיעות לתקרה ש"מ דבמחיצות כאלו ל"פ וכדכתב הר"ב :

י' ישנים

ז האמין השותפין הכי קאמר האמין האוכלין על שלחן אביהם
והשותפין האוכלים על שלחן אחד * ואוכלין על שלחן אביהם
לאו דוקא אלא נוטלין מונומיהון מבית אביהם ואוכלין אותם
כל אחד בביתו * וכן השותפין עושים ומלאכה אכל בעל הבית

בשותפות ונוטלין מונומיהם
מבעל הבית אחד ומוליכין לאכול
בבתייהם : וישנים בבתייהם *
והאביהם [ואחרים] דרים
בחדר אחד : זריכין ערוב לכל
אחד ואחד * אם רוצים לערוב עם
אנשי חצרן : מוטל את רשותו *
זריך לבטל את רשותו : אימתי
בזמן שמוליכין את ערובן לתתו
לאחד מבתי שאר בני החצר
הואיל והזקוק לערוב ושאר
דירין אסרי אינה נמי אסרי
וזריכין כלן ליתן פת בערוב
הואיל וחלוקין דיריהן בלינה וגם
אין אוכלין על שלחן אביהן ממש
לא כל אחד נוטל פרנסתו ואוכל
בביתו * אבל אם היה ערוב *
כל החצר בא לבית אביהן שלא
הזקוק לערוב שביט שמימין בו
הערוב א"ל ליתן פת : או שאין

עמהן דירין * אחרים * שאין דירין מזקיקים אותם לערוב א"ל
לערוב דכיהודים דמו : ה פתוחות זו לזו ופתוחות למבוי *
בגמ' מוכח דלא תנין במתניתין פתוחות זו לזו משום דקיימא
לן שאין מבוי יותר בלתי או קורה עד שהיו בתים וחצרות
פתוחים לתוכה כלומר שני בתים פתוחים לכל חצר ושתי חצרות
פתוחות למבוי והגך כיון דכלן פתוחות זו לזו ומערבות יחד דרך
פתחיהן חדא חשיב להו ולא תנין אלא חמש חצרות פתוחות
למבוי : ערבו החצרות * כל אחת לעצמה : מותרים בחצרות *
מותרין כל בני חצר לעצמן ואסורין במבוי דאין סומכין על ערוב
במקום שתוף : ואם נשתתפו * נמי במבוי לאחר שערבו
בחצרות מותרין כאן וכאן : ושכח אחד מבני חצר ולא עירב *
בחצרו להתיר חצרו אבל בשתוף היה לו חלק : מותרין כאן
וכאן דטעמא מאי אין סומכים על שתוף במקום ערוב כדי
שלא תשתכח תורת ערוב מן התינוקות והבא דרוב בני חצר
ערבו אלא ששכח א' מהם ולא עירב לא תשתכח תורת ערוב :
שהמבוי

ז האמין השותפין שהיו אוכלין על שלחן
אביהם * וישנים בבתייהם * זריכין עירוב
לכל אחד ואחד * לפיכך אם שכח אחד
מהם ולא עירב * מבטל את רשותו *
אימתי בזמן שמוליכין ערובן במקום אחד *
אבל אם היה ערוב באצלן * או שאין
עמהן דירין בחצר * אינן זריכין לערב :
ה חמש חצרות פתוחות זו לזו * ופתוחות
למבוי * ערבו בחצרות ולא נשתתפו
במבוי * מותרין בחצרות ואסורין במבוי *
ואם נשתתפו במבוי מותרין כאן וכאן *
ערבו בחצרות ונשתתפו במבוי * ושכח
אחד מבני חצר ולא עירב מותרין כאן
וכאן * מבני מבוי ולא נשתתף *
מותרין בחצרות ואסורין במבוי *
שהמבוי

ז וישנים בבתייהם * כתב הר"ב הואיל וחלוקים דיריהן
בלינה וגם אין אוכלין בו * משמע דתיתי בעינן
שהיו חלוקים בלינה ושלא יאכלו בו ממש * אבל אם חסר
אחת משתייהן או שאוכלין משלחן אחד ממש * אי שחלוקים
בלינה או שאין חלוקים בלינה

א"ע שאין אוכלין משלחן אחד
ממש לעולם א"ל לערוב הואיל
ובדבר א' אינן חלוקים או בלינה
או בפת * ומשמע מיהת דכשאין
חלוקים בלינה דבעי קבלת פרס
וזריך טעם לחלק בין פת ללינה
ובגמ' פליגי אי מקו' פיתא גורס
אי מקום לינה גורס * ומשמע
דלמ"ד דלינה גורס אין זריך כלל
לקבלת פרס כמו שאין זריך שום
שתוף בלינה למ"ד מקום פיתא
גורס * ועוד כל הפוסקים פסקו
דמקום פיתא גורס * ולהר"ב
משמע דמקום לינה וקבלת פרס
כג' * ובטור סי' ע"ג בטר
דפסק כמ"ד מקום פיתא גריס
ולא אזלינן כלל בטר מקום לינה
כתב הלכך האמין שאוכלין בבית
אביהם וישנים בבתייהם אינן

אוסרין ואם נתן להם פרס ואוכלין בבתייהם אוסרין וכו' ע"כ *
והוא משנתנו זאת ולמדנו מדבריו דהא דתנן וישנים בבתייהם
לאו למימרא דמקום לינה מעכב אלא משום דשכחתיא בבית
שישנים שם הם אוכלין הלכך תני וישנים בבתייהם ולגלויי
ולפרושי דהא דתני שהיו אוכלין על שלחן אביהם דלאו משלחן
תמש הוא שהיו ישנים בבתייהם ומסתמא שם אוכלין אלא
דמקבלין פרס הך והשתא עקר דמלתא הואיל ואינם אוכלין על
שלחן אביהם ממש אלא אוכלין בבתייהם הלכך זריכין ערוב *
וקבלת פרס זה מהני להו בסיפא דמתניתין דאבל אם היה ערוב
כו' וכך הוי ליה להר"ב לכחוב הואיל וכן חלוקים דיריהן בלינה
והלכך אין אוכלין בו :

ח מותרין כאן וכאן * כתב הר"ב דטעמא מאי אין סומכין
כו' ומיירי בנשתתפו בזין דאלו בפת סומכין
לעולם בדפי' הר"ב לעיל במשנה ה' :

מבוי ולא נשתתף בו * ואסורין במבוי ואין
אומרים שיועיל הערוב במקום שתוף כיון שהרוב
נשתתפו * דהכא טעמא אחרונה איכא מה שאין סומכין על

ערוב במקום שתוף ולא משום שלא תשתכח בו * אלא כדכתב ב"י סי' ספ"ז דלא שייך למימר שנסמוך על הערוב במקום שתוף
דערוב שעירב כל חצר לעצמו (דכתיב איירינן הכא במתניתין דהא לא תנן פתוחות זו לזו) היאך יתיר לטלטל במבוי והרי אפילו
מחצר לחצר שלא דרך מבוי אסור לטלטל עכ"ל * ובתוס' דף ע"א נדחקו מאוד בזה עיין שם * והר"ר יונתן פי' אחד מבני מבוי
כו' * כלומר ששכחו כל בני חצר אחת ולא נתנו חלק ביניהם שתוף אבל בערוב הפת נתנו חלקן אסורים במבוי דאין סומכין בו *
אבל אם לא שכחו כל בני החצר להשתתף אלא אחד לבדו היה מותר גם השיכח במבוי כדאמרינן בערוב דתו לא חתי לאשתכוחי שתוף
כיון דרובא שתפו ע"כ * ועיין מזה בפרק ו' משנה ט' מ"ט בס"ד :

ד פ"י סט"ו
פ"ט סי' ט"א
פ"ט סי' ט"א

ד פ"י סט"ו
פ"ט סי' ט"א
פ"ט סי' ט"א

ד פ"י סט"ו
פ"ט סי' ט"א
פ"ט סי' ט"א

ד פ"י סט"ו
פ"ט סי' ט"א
פ"ט סי' ט"א

ד פ"י סט"ו
פ"ט סי' ט"א
פ"ט סי' ט"א

ד פ"י סט"ו
פ"ט סי' ט"א
פ"ט סי' ט"א

ד פ"י סט"ו
פ"ט סי' ט"א
פ"ט סי' ט"א

ד פ"י סט"ו
פ"ט סי' ט"א
פ"ט סי' ט"א

ד פ"י סט"ו
פ"ט סי' ט"א
פ"ט סי' ט"א

ד פ"י סט"ו
פ"ט סי' ט"א
פ"ט סי' ט"א

ד פ"י סט"ו
פ"ט סי' ט"א
פ"ט סי' ט"א

ד פ"י סט"ו
פ"ט סי' ט"א
פ"ט סי' ט"א

ד פ"י סט"ו
פ"ט סי' ט"א
פ"ט סי' ט"א

ד פ"י סט"ו
פ"ט סי' ט"א
פ"ט סי' ט"א

ד פ"י סט"ו
פ"ט סי' ט"א
פ"ט סי' ט"א

ד פ"י סט"ו
פ"ט סי' ט"א
פ"ט סי' ט"א

ד פ"י סט"ו
פ"ט סי' ט"א
פ"ט סי' ט"א

ד פ"י סט"ו
פ"ט סי' ט"א
פ"ט סי' ט"א

ד פ"י סט"ו
פ"ט סי' ט"א
פ"ט סי' ט"א

ד פ"י סט"ו
פ"ט סי' ט"א
פ"ט סי' ט"א

ד פ"י סט"ו
פ"ט סי' ט"א
פ"ט סי' ט"א

ד פ"י סט"ו
פ"ט סי' ט"א
פ"ט סי' ט"א

ד פ"י סט"ו
פ"ט סי' ט"א
פ"ט סי' ט"א

ד פ"י סט"ו
פ"ט סי' ט"א
פ"ט סי' ט"א

ד פ"י סט"ו
פ"ט סי' ט"א
פ"ט סי' ט"א

ד פ"י סט"ו
פ"ט סי' ט"א
פ"ט סי' ט"א

ד פ"י סט"ו
פ"ט סי' ט"א
פ"ט סי' ט"א

ד פ"י סט"ו
פ"ט סי' ט"א
פ"ט סי' ט"א

ד פ"י סט"ו
פ"ט סי' ט"א
פ"ט סי' ט"א

ד פ"י סט"ו
פ"ט סי' ט"א
פ"ט סי' ט"א

ד פ"י סט"ו
פ"ט סי' ט"א
פ"ט סי' ט"א

ד פ"י סט"ו
פ"ט סי' ט"א
פ"ט סי' ט"א

ד פ"י סט"ו
פ"ט סי' ט"א
פ"ט סי' ט"א

ד פ"י סט"ו
פ"ט סי' ט"א
פ"ט סי' ט"א

ד פ"י סט"ו
פ"ט סי' ט"א
פ"ט סי' ט"א

ד פ"י סט"ו
פ"ט סי' ט"א
פ"ט סי' ט"א

ד פ"י סט"ו
פ"ט סי' ט"א
פ"ט סי' ט"א

שהמבוי לחצרות כחצר לבתים פירש הר"ב כשם כו' ולא תימא לא דמיון כו' וכ"כ רש"י ונטר לה עד הכא אע"ג דכולה מתניתין ה' דלעיל מתנייה לענין שתוף מבואות ותנן גמ' רפ"ג בכל מערבין ומשתתפין מכל מקום מבואות כהדיא לא תקן עד הכא :

שהמבוי לחצרות כחצר לבתים כשם שאסור להוציא מבתים לחצר בלא ערוב כך אסור להוציא מן החצר למבוי בלא שתוף ולא תימא לא דמיון דבית וחצר זו רש"י וזו רש"י אבל חצר ומבוי שניהן רשויות של רבים הן - טו זו לפנים מנו" פנימית כפומה להוציאה וחיצונה לרה"ר

שבח אחד מן החיצונה כו' :
משנה שאינה לריכה היא דהא תנא ליה רישא פנימית ולא חיצונה פנימית מותרת וכן שכת' מן הפנימית כו' משנה שאינה לריכה היא וי"ל דמסקא הלכתא כדברי האומר דרגל האוסרת אוסרת ושאינה אוסרת אינה אוסרת הר"ר ונתן נתנו ערוכין במקום אחד פי' הר"ב בחיצונה כו' אבל בפנימית כו' דהא אהדא לדשא ומשתמשא ואין לעכב בידה מחמת ששתתפ' עם בני החיצונ' דיכולה לומר להן לתקוני שתפתוך ולא לעוותי גמ' :
ואם היו של יחידים ל' הר"ב שאין בפנימית אלא אחד ובחיצונה אחד וכ"כ רש"י ומסיים ואם היו שנים אפילו בחיצונה גוררין דלמא אחי למשרי שנים בפנימית ואחד בחיצונה ע"כ וכו' אחד כחז' הרמב"ם בפ"י ד' להוא וכל אגמ' ביתו שהם כמו אדם אחד כמו שבארנו ע"כ :

"שהמבוי לחצרות כחצר לבתים : טו שתי חצרות זו לפנים מזו . עירבה הפנימית ולא עירבה החיצונה . הפנימית מותרת . והחיצונה אסורה . החיצונה ולא הפנימית . שתיהן אסורות . עירבה זו לעצמה . וזו לעצמה . זו מותרת בפני עצמה . וזו מותרת בפני עצמה . רבי עקיבא אומר החיצונה שדריסת הרגל אוסרתה יחב"א אין דריסת הרגל אוסרתה : י שכתא מן החיצונה . ולא עירב . הפנימית מותרת והחיצונה אסורה . מן הפנימית ולא עירב . שתיהן אסורות . נתנו ערוכין במקום אחד ושכת אחד בין מן הפנימית בין מן החיצונה ולא עירב . שתיהן אסורות . ואם היו של יחידים אינן צריכין לערב :
פרק ז הלון "שבין שתי חצרות . ד' על ד' בתוך עשרה מערבין שנים . ואם רצו מערבין אחד . פחות מארבעה על ארבעה . או למעלה מעשרה . מערבין שנים ואין מערבין אחד :

ודריסת רגליה של פנימית על חיצונה ללא ת לרה"ר : עירבה פנימית בעלמא לטלטל בחצרה : שתיהן אסורות דהויא פנימית בעלמא רגל האסורה במקומה שחרי לא עירבה לעצמה ואוסרת בדריסת רגליה על החיצונה : זו מותרת לעצמה וכו' . רגל המותרת במקומה אינה אוסרת : ר"ע אוסר . דקא סבר אף רגל המותרת אוסרת כשלא ערבה עס : ומכאן אומרים כו' . דקסברי אפילו רגל האסורה במקומה כגון כשלא ערבה הפנימית לעצמה אינה אוסרת על החיצונה והלכה כת"ק : שכת אחד מן הפנימית כו' . דהויא פנימית רגל האסורה ואוסרת : נתנו ערוכין במקום אחד שערבו שתיהן זו עם זו ונתנו הערוכין בחיצונה וקרי לה מקום אחד לשישתי החצרות משתמשות בה כאל' ושכת אפי' א' מן החיצונה ולא עירב שתיהן אסורות דפנימית גמי אסורה

פרק ז בתוך עשרה פירש הר"ב שיהא קצת ממנו כו' דמש"ה הדר תני פחות מד' על ד' אז למעלה מ' והא מרישא שמע' לה אלא לאשמועינן דאפילו קצת כו' גמ' : לביעלה מ' מערבין שנים פי' הר"ב ודוקא בחצר כו' אבל בבית המקורה אפילו למעלה מ' וכו' הכי איתא בגמרא . ונראה מזה דשני בתים בלא חצר גמי אינן יכולין לטלטל מזה לזה בלא ערוב וכן מוכח רפ"ט דלכ"ע אפי' לר"ש דמיקל בגנות חצרות וקרפפות שא"ל לערב משמע דדורין שמת בגנות דהיינו הבתים שצריכין ערוב . וכן כתב עס הרמב"ם בפירושו לר' שמעון דמיקל מכולהו שאומר כי החלוק וההפריש במקום הדירה בלבד אבל חצרות והגנות וכו' אבל מה שהוא אסור להוציא דבר ממה שיש בבית אל הבית האחר כו' אלא אם עשו ערוב בין שני הבתים עכ"ל . הרי דלר' שמעון דמיקל מכולהו אפילו הכי ס"ל דבבתים צריכין לערב ולא התנה שיהא עס חצר . וזה ממה שיקשה על דברי הרמב"ם שהשתקף בר"פ דלעיל דמוכח שלא תקנו שלמה וב"ד אלא כשיש דורין חלוקים אלא מקום שיד כולן שוות בו דהוה הדורין רשות היחיד והמקום שיד כולן שוות בו כעין רה"ר דאיכא למגזר דלמא יחליפו בין אלו הרשויות לרשות היחיד ורשות הרבים ממש כדאיתא התם אבל שתי רשויות ששתיהן כל אחד רשות היחיד ממש

לעטלל בחצרה שחרי אינה יכולה להשתלק מן החיצונ' ולהשתת' באכפי נפשה דהא ליתא לערובה גבה דאותו ערוב המתירה בחצר הולכייהו לחיצונה אבל נתנו הערוכין בפנימית חיצונה מהסרה בשכחה דפנימית ופנימית לא מתסרה בשכחה דחיצונה דהא אהדא לדשא ומשתמשא ואם היו של יחידים שאין בפנימית אלא אחד ובחיצונה אחד אין צריך לערב זה עם זה משום דריסת הרגל דניון דיחיד הוא בפנימית הויא רגל המותרת ואינה אוסרת וסתם מתני' כתנא קמא דלעיל דסבר רגל המותרת אינה אוסרת :

פרק ז הלון בתוך י' שיהא קצת ממנו ואפי' משהו בתוך סמוך לקרקע : מערבין שנים . שנים ערובין אלו לעצמן ואלו לעצמן ואסורים זו עם זו : ואם רצו מערבין א' . ערוב א' שיתנו אלו ערוכין באחרת ויערבו עמהן ויהיו אחד : פחות מד' . לאו פתח הוא ואין ראוי לעבור מזה לזה ולמעלה מ' גמי לא ניחא תשמישתיה הילכך אין מערבין אחד ודוקא בחצר שאינו מקורה אבל בבית המקורה אפילו למעלה מ' מערבין אחד שדרך לשום ספסלים ומיבות סביבות הבית וניחא תשמישתיה : ב כותל

אין נראה מדבריו שגורו עליו שלמה וב"ד ואולי שזה שכתב

ב כותל שבין שתי חצרות . האו דנקט רחב ד' לאו משום דלרין רוחב ד' למהו סתימה דמחיצה ברוחב כל דהו הויא סתימה אלא משום דבעי למתני כיפא היו [בראשו] פירות אלו עולין מכאן ואובלין ובלבד שלא יורידו למטה [דחשיב] רשות

באכפי נפשה ולהאי דינא לרין שיהוה רוחב ד' דפחות מד' בוי מקום פטור ומותרין אלו ואלו להוריד למטה : ובלבד שלא יורידו למטה . לזירורין בצתים אבל בחצר שרי : יתר ומכאן הוי פרצה . והוי כלה כחצר אחד ואם ערבה כל אחת לעצמה הוי כאלו חולקין את ערבון ואוסרין אלו על אלו : ג חרין ארוך הוא ומפסיק על פני כל החצר כלה : ורחב ד' דפחות מכאן טוח לפסעו משפתו לשפתו : ואפי' וולא הנין וקס' לאו סתימה הוי דלא מצטל ליה התם דסופו ליטלו : ד נתן עליו כסר משפתו לשפתו כעין גשר הוי כמו פתח : ז' גזוזטרות כמין תקרה בזלכות מרה"י על רה"ר ונתן כסר רחב ד' מזו לזו הוי כמי פתח : פחות מכאן שאין הנסר רחב ד' אדם ירא לעבור עליו ולא יתח' תמו' שתייה : ה' מתבין בדיש של תבין ומפסיק על פני כל רוחב החצרות : אלו מאכילין מניחין בהמתן לאכול מן התבין גלא חיישינן דלמא מועיט התבין מו' וה"ל חדר רשות ואסרי אהדי ומטלטלי בחצר ולא חסרי אדעתיהו להא לא חיישינן דהא

אפי' אמועט אי לא הוי המיעוט על פני' אמות ויותר לא אסרי דהא' אמות פתחא הוי ואין בהמה מועטת כ"כ באכילתה [בשבת אחד : נתמעט התבין מ' טפחים . על פני כל אורך החצר או במשך עשר אמות [ועוד] : מערבין א' . אם נתמעט בחול לפני השבת : ו מניח את החבית משלו אם ירצה ואו צריך לזכות דאלו משלהם אין צריך לזכות : ומזכה להם ע"י בנו ובתו . אומר להם קבלו חבית זו וזכו בה לשם כל בני המבוי והזוכה מגביה הערוכ בידו טפח מן הקרקע דכל היפא דמנחא ברשותיה לא הויא זכיה ואומר ופי' להם : שידן

ב"כ כותל שבין שתי חצרות גבוה עשרה ורחב ארבעה . מערבין שנים ואין מערבין אחד . היו בראשו פירות . אלן עולין מכאן ואובלין . ואלן עולין מכאן ואובלין . ובלבד שלא יורידו למטה . גפרצה הכותל עד עשר אמות מערבין שנים ואם רצו מערבין אחד מיפני שהוא כפתח . יותר מכאן מערבין אחד ואין מערבין שנים : ג

הרי"ן שבין שתי חצרות עמוק עשרה ורחב ארבע . מערבין שנים ואין מערבין אחד אפילו מלא קש או תבן . מלא עפר או צרורות מערבין אחד ואין מערבין שנים :

ד נתן עליו נסר שהוא רחב ארבע טפחים . וכן שתי גזוזטרות זו כנגד זו מערבין שנים ואם רצו מערבין אחד פחות

מכאן מערבין שנים ואין מערבין אחד : ה מתבין שבין שתי חצרות גבוה עשרה טפחים מערבין שנים ואין מערבין אחד . אלו מאכילין מכאן . ואלו מאכילין מכאן . נתמעט התבין מ' טפחים . מערבין אחד . ואין מערבין שנים : ו כיצד משתתפין

במבוי . מניח את החבית ואומר הרי זו לכל בני מבוי . ומזכה להן עלידי בנו ובתו הגדולים . וע"י עבדו ושפחתו

שכתב לעיל היינו גזירת שלמה וצית דינו . והך דהכא מגזירת חכמים : ב ובלבד שלא יורידו למטה . פי' הר"ב בצתים אבל בחצר שרי כד' רישן פרק ט' דהלכתא כוותיה והכי מוקי בגמרא . ולפי זה הא דכתב דכשהוא רוחב פחות מד' דמותרין להוריד היינו אפי' לצתים וכמו

שכתב הרמב"ם : גפרצה הכותל עד' אמות . ונשאר מן הכותל משהו מכאן ומשהו מכאן או מלד אחד לבדו שהרי לא נפרצה במלואה ואותה פרצה אינה נחשב' אלא כפתח . הר"ר יונתן : ג ורחב ארבעה גרסינן . וכן פירש"י ורחב ארבעה טפחים : אפילו מלא קש ותבין פירש הר"ב דסופו לטלו .

ופירשו התוספות דנקט ותבין הניטלין בשבת איירי לאפוקי שהקלוהו ללבן בו לבנים או לגבל בו טיט דאין ניטלין בשבת ועיין משנה ה' : מלא עפר כו' . סתם עפר וזרורות צהרין מצולטין הן גמ' . ועיין באהלות פרק ט' משנה ז' . ופרק ד' דמקואות משנה ג' . והך מלא סגי במשך ד' טפחים לרוחב במכ"ש דנסר דבסמוך . ז"י סי' שע"ז : ד מערבין שנים . שמשני גדי הנסר הוא חרין כמ"ש הר"ר יונתן בפירושו . ומה שתיהו התוספות על פירש"י בגזוזטרא והוא פי' הר"ב כתבתי ישוב בספר מעדני מלך בס"ד :

ה מאכילין כתב הר"ב מניחין בהמתן פו' אבל בידיהם לא כדאיתא בגמ' ומכרש רש"י דאי משקיל בידיהם חיישינן דשקיל טובא ומועיט וכו' אבל בהמה לא תמעט באכילתה [כ"כ] בשבת אחד וכדכתב הר"ב . וקשה דלקמן פ"ט משנה ג' מפרש דמהינה שנספרה בשבת לא בטל ערוכ כו' כדפי' סס הר"ב . ומלאתי בהרא"ש שמשני קושיא זו מפרש למתניתין דבחול קאמר ואסור בידיהם דלמא תמעט ליה בע"ש סמוך לחשכה ולא אדעתיה ומטלטל בשבת בחצר האסורה וכן מוכח לשנא דמתני' דנתמעט דמיירי בחול כדפי' הר"ב . ובגמ' פרי"ך ממתני' דהכא דחשיב למתבין למחיצה אדלעיל מתני' ג' (מידי דהוה אעביט ואוכפות וכלי בהמה דפ"ק משנה ח') אבל לפינן חגי"ה לחון בפני אויב החרין ולדון כספוס דמשוית ליה כארעא אי בטליה בהדיא אין אי לא לא . ועיין משנה ג' פ"ח : ו ומזכה כתב הר"ב והזוכה מגביה הערוכ בידו טפח גמ' ועיין מ"ש במשנה ד' פ"ק דקדושין ומשנה ג' פ"ק דצ"ק : ומזכה לו ע"י בנו ובתו הגדולים כו' . הכא לא פי' הר"ב והרמב"ם כדפי' במשנה ה' פ"ק דמזיעא . דגדולים שאין סומכין על שלחן

א ע"י י"ב י"ג
ב ס"א
ג ע"ט
ד ס"ב
ה ס"ג
ו ע"ד
ז ס"ה
ח ס"ו
ט ס"ז
י ע"ח
יא ס"ח
יב ע"ט
יג ס"ט
יד ע"י
יז ס"י
יח ע"כ
יט ס"א
כ ע"ג
כא ס"ב
כב ע"ד
כג ס"ג
כד ע"ה
כה ס"ד
כז ע"ו
כח ס"ה
כט ע"ז
ל ס"ו
לא ע"ח
לב ס"ח
לג ע"י
לד ס"ט
לה ע"כ
לו ס"א
לז ע"ג
לח ס"ב
לט ע"ה
לך ס"ד
לכ ע"ו
לם ס"ה
לז ע"ז
לח ס"ו
לט ע"ח
לך ס"ח
לכ ע"י
לם ס"ט
לז ע"כ
לח ס"א
לט ע"ג
לך ס"ב
לכ ע"ה
לם ס"ד
לז ע"ו
לח ס"ה
לט ע"ז
לך ס"ו
לכ ע"ח
לם ס"ח
לז ע"י
לח ס"ט
לט ע"כ
לך ס"א
לכ ע"ג
לם ס"ב
לז ע"ה
לח ס"ד
לט ע"ו
לך ס"ה
לכ ע"ז
לם ס"ו
לז ע"ח
לח ס"ח
לט ע"י
לך ס"ט
לכ ע"כ
לם ס"א
לז ע"ג
לח ס"ב
לט ע"ה
לך ס"ד
לכ ע"ו
לם ס"ה
לז ע"ז
לח ס"ו
לט ע"ח
לך ס"ח
לכ ע"י
לם ס"ט
לז ע"כ
לח ס"א
לט ע"ג
לך ס"ב
לכ ע"ה
לם ס"ד
לז ע"ו
לח ס"ה
לט ע"ז
לך ס"ו
לכ ע"ח
לם ס"ח
לז ע"י
לח ס"ט
לט ע"כ
לך ס"א
לכ ע"ג
לם ס"ב
לז ע"ה
לח ס"ד
לט ע"ו
לך ס"ה
לכ ע"ז
לם ס"ו
לז ע"ח
לח ס"ח
לט ע"י
לך ס"ט
לכ ע"כ
לם ס"א
לז ע"ג
לח ס"ב
לט ע"ה
לך ס"ד
לכ ע"ו
לם ס"ה
לז ע"ז
לח ס"ו
לט ע"ח
לך ס"ח
לכ ע"י
לם ס"ט
לז ע"כ
לח ס"א
לט ע"ג
לך ס"ב
לכ ע"ה
לם ס"ד
לז ע"ו
לח ס"ה
לט ע"ז
לך ס"ו
לכ ע"ח
לם ס"ח
לז ע"י
לח ס"ט
לט ע"כ
לך ס"א
לכ ע"ג
לם ס"ב
לז ע"ה
לח ס"ד
לט ע"ו
לך ס"ה
לכ ע"ז
לם ס"ו
לז ע"ח
לח ס"ח
לט ע"י
לך ס"ט
לכ ע"כ
לם ס"א
לז ע"ג
לח ס"ב
לט ע"ה
לך ס"ד
לכ ע"ו
לם ס"ה
לז ע"ז
לח ס"ו
לט ע"ח
לך ס"ח
לכ ע"י
לם ס"ט
לז ע"כ
לח ס"א
לט ע"ג
לך ס"ב
לכ ע"ה
לם ס"ד
לז ע"ו
לח ס"ה
לט ע"ז
לך ס"ו
לכ ע"ח
לם ס"ח
לז ע"י
לח ס"ט
לט ע"כ
לך ס"א
לכ ע"ג
לם ס"ב
לז ע"ה
לח ס"ד
לט ע"ו
לך ס"ה
לכ ע"ז
לם ס"ו
לז ע"ח
לח ס"ח
לט ע"י
לך ס"ט
לכ ע"כ
לם ס"א
לז ע"ג
לח ס"ב
לט ע"ה
לך ס"ד
לכ ע"ו
לם ס"ה
לז ע"ז
לח ס"ו
לט ע"ח
לך ס"ח
לכ ע"י
לם ס"ט
לז ע"כ
לח ס"א
לט ע"ג
לך ס"ב
לכ ע"ה
לם ס"ד
לז ע"ו
לח ס"ה
לט ע"ז
לך ס"ו
לכ ע"ח
לם ס"ח
לז ע"י
לח ס"ט
לט ע"כ
לך ס"א
לכ ע"ג
לם ס"ב
לז ע"ה
לח ס"ד
לט ע"ו
לך ס"ה
לכ ע"ז
לם ס"ו
לז ע"ח
לח ס"ח
לט ע"י
לך ס"ט
לכ ע"כ
לם ס"א
לז ע"ג
לח ס"ב
לט ע"ה
לך ס"ד
לכ ע"ו
לם ס"ה
לז ע"ז
לח ס"ו
לט ע"ח
לך ס"ח
לכ ע"י
לם ס"ט
לז ע"כ
לח ס"א
לט ע"ג
לך ס"ב
לכ ע"ה
לם ס"ד
לז ע"ו
לח ס"ה
לט ע"ז
לך ס"ו
לכ ע"ח
לם ס"ח
לז ע"י
לח ס"ט
לט ע"כ
לך ס"א
לכ ע"ג
לם ס"ב
לז ע"ה
לח ס"ד
לט ע"ו
לך ס"ה
לכ ע"ז
לם ס"ו
לז ע"ח
לח ס"ח
לט ע"י
לך ס"ט
לכ ע"כ
לם ס"א
לז ע"ג
לח ס"ב
לט ע"ה
לך ס"ד
לכ ע"ו
לם ס"ה
לז ע"ז
לח ס"ו
לט ע"ח
לך ס"ח
לכ ע"י
לם ס"ט
לז ע"כ
לח ס"א
לט ע"ג
לך ס"ב
לכ ע"ה
לם ס"ד
לז ע"ו
לח ס"ה
לט ע"ז
לך ס"ו
לכ ע"ח
לם ס"ח
לז ע"י
לח ס"ט
לט ע"כ
לך ס"א
לכ ע"ג
לם ס"ב
לז ע"ה
לח ס"ד
לט ע"ו
לך ס"ה
לכ ע"ז
לם ס"ו
לז ע"ח
לח ס"ח
לט ע"י
לך ס"ט
לכ ע"כ
לם ס"א
לז ע"ג
לח ס"ב
לט ע"ה
לך ס"ד
לכ ע"ו
לם ס"ה
לז ע"ז
לח ס"ו
לט ע"ח
לך ס"ח
לכ ע"י
לם ס"ט
לז ע"כ
לח ס"א
לט ע"ג
לך ס"ב
לכ ע"ה
לם ס"ד
לז ע"ו
לח ס"ה
לט ע"ז
לך ס"ו
לכ ע"ח
לם ס"ח
לז ע"י
לח ס"ט
לט ע"כ
לך ס"א
לכ ע"ג
לם ס"ב
לז ע"ה
לח ס"ד
לט ע"ו
לך ס"ה
לכ ע"ז
לם ס"ו
לז ע"ח
לח ס"ח
לט ע"י
לך ס"ט
לכ ע"כ
לם ס"א
לז ע"ג
לח ס"ב
לט ע"ה
לך ס"ד
לכ ע"ו
לם ס"ה
לז ע"ז
לח ס"ו
לט ע"ח
לך ס"ח
לכ ע"י
לם ס"ט
לז ע"כ
לח ס"א
לט ע"ג
לך ס"ב
לכ ע"ה
לם ס"ד
לז ע"ו
לח ס"ה
לט ע"ז
לך ס"ו
לכ ע"ח
לם ס"ח
לז ע"י
לח ס"ט
לט ע"כ
לך ס"א
לכ ע"ג
לם ס"ב
לז ע"ה
לח ס"ד
לט ע"ו
לך ס"ה
לכ ע"ז
לם ס"ו
לז ע"ח
לח ס"ח
לט ע"י
לך ס"ט
לכ ע"כ
לם ס"א
לז ע"ג
לח ס"ב
לט ע"ה
לך ס"ד
לכ ע"ו
לם ס"ה
לז ע"ז
לח ס"ו
לט ע"ח
לך ס"ח
לכ ע"י
לם ס"ט
לז ע"כ
לח ס"א
לט ע"ג
לך ס"ב
לכ ע"ה
לם ס"ד
לז ע"ו
לח ס"ה
לט ע"ז
לך ס"ו
לכ ע"ח
לם ס"ח
לז ע"י
לח ס"ט
לט ע"כ
לך ס"א
לכ ע"ג
לם ס"ב
לז ע"ה
לח ס"ד
לט ע"ו
לך ס"ה
לכ ע"ז
לם ס"ו
לז ע"ח
לח ס"ח
לט ע"י
לך ס"ט
לכ ע"כ
לם ס"א
לז ע"ג
לח ס"ב
לט ע"ה
לך ס"ד
לכ ע"ו
לם ס"ה
לז ע"ז
לח ס"ו
לט ע"ח
לך ס"ח
לכ ע"י
לם ס"ט
לז ע"כ
לח ס"א
לט ע"ג
לך ס"ב
לכ ע"ה
לם ס"ד
לז ע"ו
לח ס"ה
לט ע"ז
לך ס"ו
לכ ע"ח
לם ס"ח
לז ע"י
לח ס"ט
לט ע"כ
לך ס"א
לכ ע"ג
לם ס"ב
לז ע"ה
לח ס"ד
לט ע"ו
לך ס"ה
לכ ע"ז
לם ס"ו
לז ע"ח
לח ס"ח
לט ע"י
לך ס"ט
לכ ע"כ
לם ס"א
לז ע"ג
לח ס"ב
לט ע"ה
לך ס"ד
לכ ע"ו
לם ס"ה
לז ע"ז
לח ס"ו
לט ע"ח
לך ס"ח
לכ ע"י
לם ס"ט
לז ע"כ
לח ס"א
לט ע"ג
לך ס"ב
לכ ע"ה
לם ס"ד
לז ע"ו
לח ס"ה
לט ע"ז
לך ס"ו
לכ ע"ח
לם ס"ח
לז ע"י
לח ס"ט
לט ע"כ
לך ס"א
לכ ע"ג
לם ס"ב
לז ע"ה
לח ס"ד
לט ע"ו
לך ס"ה
לכ ע"ז
לם ס"ו
לז ע"ח
לח ס"ח
לט ע"י
לך ס"ט
לכ ע"כ
לם ס"א
לז ע"ג
לח ס"ב
לט ע"ה
לך ס"ד
לכ ע"ו
לם ס"ה
לז ע"ז
לח ס"ו
לט ע"ח
לך ס"ח
לכ ע"י
לם ס"ט
לז ע"כ
לח ס"א
לט ע"ג
לך ס"ב
לכ ע"ה
לם ס"ד
לז ע"ו
לח ס"ה
לט ע"ז
לך ס"ו
לכ ע"ח
לם ס"ח
לז ע"י
לח ס"ט
לט ע"כ
לך ס"א
לכ ע"ג
לם ס"ב
לז ע"ה
לח ס"ד
לט ע"ו
לך ס"ה
לכ ע"ז
לם ס"ו
לז ע"ח
לח ס"ח
לט ע"י
לך ס"ט
לכ ע"כ
לם ס"א
לז ע"ג
לח ס"ב
לט ע"ה
לך ס"ד
לכ ע"ו
לם ס"ה
לז ע"ז
לח ס"ו
לט ע"ח
לך ס"ח
לכ ע"י
לם ס"ט
לז ע"כ
לח ס"א
לט ע"ג
לך ס"ב
לכ ע"ה
לם ס"ד
לז ע"ו
לח ס"ה
לט ע"ז
לך ס"ו
לכ ע"ח
לם ס"ח
לז ע"י
לח ס"ט
לט ע"כ
לך ס"א
לכ ע"ג
לם ס"ב
לז ע"ה
לח ס"ד
לט ע"ו
לך ס"ה
לכ ע"ז
לם ס"ו
לז ע"ח
לח ס"ח
לט ע"י
לך ס"ט
לכ ע"כ
לם ס"א
לז ע"ג
לח ס"ב
לט ע"ה
לך ס"ד
לכ ע"ו
לם ס"ה
לז ע"ז
לח ס"ו
לט ע"ח
לך ס"ח
לכ ע"י
לם ס"ט
לז ע"כ
לח ס"א
לט ע"ג
לך ס"ב
לכ ע"ה
לם ס"ד
לז ע"ו
לח ס"ה
לט ע"ז
לך ס"ו
לכ ע"ח
לם ס"ח
לז ע"י
לח ס"ט
לט ע"כ
לך ס"א
לכ ע"ג
לם ס"ב
לז ע"ה
לח ס"ד
לט ע"ו
לך ס"ה
לכ ע"ז
לם ס"ו
לז ע"ח
לח ס"ח
לט ע"י
לך ס"ט
לכ ע"כ
לם ס"א
לז ע"ג
לח ס"ב
לט ע"ה
לך ס"ד
לכ ע"ו
לם ס"ה
לז ע"ז
לח ס"ו
לט ע"ח
לך ס"ח
לכ ע"י
לם ס"ט
לז ע"כ
לח ס"א
לט ע"ג
לך ס"ב
לכ ע"ה
לם ס"ד
לז ע"ו
לח ס"ה
לט ע"ז
לך ס"ו
לכ ע"ח
לם ס"ח
לז ע"י
לח ס"ט
לט ע"כ
לך ס"א
לכ ע"ג
לם ס"ב
לז ע"ה
לח ס"ד
לט ע"ו
לך ס"ה
לכ ע"ז
לם ס"ו
לז ע"ח
לח ס"ח
לט ע"י
לך ס"ט
לכ ע"כ
לם ס"א
לז ע"ג
לח ס"ב
לט ע"ה
לך ס"ד
לכ ע"ו
לם ס"ה
לז ע"ז
לח ס"ו
לט ע"ח
לך ס"ח
לכ ע"י
לם ס"ט
לז ע"כ
לח ס"א
לט ע"ג
לך ס"ב
לכ ע"ה
לם ס"ד
לז ע"ו
לח ס"ה
לט ע"ז
לך ס"ו
לכ ע"ח
לם ס"ח
לז ע"י
לח ס"ט
לט ע"כ
לך ס"א
לכ ע"ג
לם ס"ב
לז ע"ה
לח ס"ד
לט ע"ו
לך ס"ה
לכ ע"ז
לם ס"ו
לז ע"ח
לח ס"ח
לט ע"י
לך ס"ט
לכ ע"כ
לם ס"א
לז ע"ג
לח ס"ב
לט ע"ה
לך ס"ד
לכ ע"ו
לם ס"ה
לז ע"ז
לח ס"ו
לט ע"ח
לך ס"ח
לכ ע"י
לם ס"ט
לז ע"כ
לח ס"א
לט ע"ג
לך ס"ב
לכ ע"ה
לם ס"ד
לז ע"ו
לח ס"ה
לט ע"ז
לך ס"ו
לכ ע"ח
לם ס"ח
לז ע"י
לח ס"ט
לט ע"כ
לך ס"א
לכ ע"ג
לם ס"ב
לז ע"ה
לח ס"ד
לט ע"ו
לך ס"ה
לכ ע"ז
לם ס"ו
לז ע"ח
לח ס"ח
לט ע"י
לך ס"ט
לכ ע"כ
לם ס"א
לז ע"ג
לח ס"ב
לט ע"ה
לך ס"ד
לכ ע"ו
לם ס"ה
לז ע"ז
לח ס"ו
לט ע"ח
לך ס"ח
לכ ע"י
לם ס"ט
לז ע"כ
לח ס"א
לט ע"ג
לך ס"ב
לכ ע"ה
לם ס"ד
לז ע"ו
לח ס"ה
לט ע"ז
לך ס"ו
לכ ע"ח
לם ס"ח
לז ע"י
לח ס"ט
לט ע"כ
לך ס"א
לכ ע"ג
לם ס"ב
לז ע"ה
לח ס"ד
לט ע"ו
לך ס"ה
לכ ע"ז
לם ס"ו
לז ע"ח
לח ס"ח
לט ע"י
לך ס"ט
לכ ע"כ
לם ס"א
לז ע"ג
לח ס"ב
לט ע"ה
לך ס"ד
לכ ע"ו
לם ס"ה
לז ע"ז
לח ס"ו
לט ע"ח
לך ס"ח
לכ ע"י
לם ס"ט
לז ע"כ
לח ס"א
לט ע"ג
לך ס"ב
לכ ע"ה
לם ס"ד
לז ע"ו
לח ס"ה
לט ע"ז
לך ס"ו
לכ ע"ח
לם ס"ח
לז ע"י
לח ס"ט
לט ע"כ
לך ס"א
לכ ע"ג
לם ס"ב
לז ע"ה
לח ס"ד
לט ע"ו
לך ס"ה
לכ ע"ז
לם ס"ו
לז ע"ח
לח ס"ח
לט ע"י
לך ס"ט
לכ ע"כ
לם ס"א
לז ע"ג
לח ס"ב
לט ע"ה
לך ס"ד
לכ ע"ו
לם ס"ה
לז ע"ז
לח ס"ו
לט ע"ח
לך ס"ח
לכ ע"י
לם ס"ט
לז ע"כ
לח ס"א
לט ע"ג
לך ס"ב
לכ ע"ה
לם ס"ד
לז ע"ו
לח ס"ה
לט ע"ז
לך ס"ו
לכ ע"ח
לם ס"ח
לז ע"י
לח ס"ט
לט ע"כ
לך ס"א
לכ ע"ג
לם ס"ב
לז ע"ה
לח ס"ד
לט ע"ו
לך ס"ה
לכ ע"ז
לם ס"ו
לז ע"ח
לח ס"ח
לט ע"י
לך ס"ט
לכ ע"כ
לם ס"א
לז ע"ג
לח ס"ב
לט ע"ה
לך ס"ד
לכ ע"ו
לם ס"ה
לז ע"ז
לח ס"ו
לט ע"ח
לך ס"ח
לכ ע"י
לם ס"ט
לז ע"כ
לח ס"א
לט ע"ג
לך ס"ב
לכ ע"ה
לם ס"ד
לז ע"ו
לח ס"ה
לט ע"ז
לך ס"ו
לכ ע"ח
לם ס"ח
לז ע"י
לח ס"ט
לט ע"כ
לך ס"א
לכ ע"ג
לם ס"ב
לז ע"ה
לח ס"ד
לט ע"ו
לך ס"ה
לכ ע"ז
לם ס"ו
לז ע"ח
לח ס"ח
לט ע"י
לך ס"ט
לכ ע"כ
לם ס"א
לז ע"ג
לח ס"ב
לט ע"ה
לך ס"ד
לכ ע"ו
לם ס"ה
לז ע"ז
לח ס"ו
לט ע"ח
לך ס"ח
לכ ע"י
לם ס"ט
לז ע"כ
לח ס"א
לט ע"ג
לך ס"ב
לכ ע"ה
לם ס"ד
לז ע"ו
לח ס"ה
לט ע"ז
לך ס"ו
לכ ע"ח
לם ס"ח
לז ע"י
לח ס"ט
לט ע"כ
לך ס"א
לכ ע"ג
לם ס"ב
לז ע"ה
לח ס"ד
לט ע"ו
לך ס"ה
לכ ע"ז
לם ס"ו
לז ע"ח
לח ס"ח
לט ע"י
לך ס"ט
לכ ע"כ
לם ס"א
לז ע"ג
לח ס"ב
לט ע"ה
לך ס"ד
לכ ע"ו
לם ס"ה
לז ע"ז
לח ס"ו
לט ע"ח
לך ס"ח
לכ ע"י
לם ס"ט
לז ע"כ
לח ס"א
לט ע"ג
לך ס"ב
לכ ע"ה
לם ס"ד
לז ע"ו
לח ס"ה
לט ע"ז
לך ס"ו
לכ ע"ח
לם ס"ח
לז ע"י
לח ס"ט
לט ע"כ
לך ס"א
לכ ע"ג
לם ס"ב
לז ע"ה
לח ס"ד
לט ע"ו
לך ס"ה
לכ ע"ז
לם ס"ו
לז ע"ח
לח ס"ח
לט ע"י
לך ס"ט
לכ ע"כ
לם ס"א
לז ע"ג
לח ס"ב
לט ע"ה
לך ס"ד
לכ ע"ו
לם ס"ה
לז ע"ז
לח ס"ו
לט ע"ח
לך ס"ח
לכ ע"י
לם ס"ט
לז ע"כ
לח ס"א
לט ע"ג
לך ס"ב
לכ ע"ה
לם ס"ד
לז ע"ו
לח ס"ה
לט ע"ז
לך ס"ו
לכ ע"ח
לם ס"ח
לז ע"י
לח ס"ט
לט ע"כ
לך ס"א
לכ ע"ג
לם ס"ב
לז ע"ה
לח ס"ד
לט ע"ו
לך ס"ה
לכ ע"ז
לם ס"ו
לז ע"ח
לח ס"ח
לט ע"י
לך ס"ט
לכ ע"כ
לם ס"א
לז ע"ג
לח ס"ב
לט ע"ה
לך ס"ד
לכ ע"ו
לם ס"ה
לז ע"ז
לח ס"ו
לט ע"ח
לך ס"ח
לכ ע"י
לם ס"ט
לז ע"כ
לח ס"א
לט ע"ג
לך ס"ב
לכ ע"ה
לם ס"ד
לז ע"ו
לח ס"ה
לט ע"ז
לך ס"ו
לכ ע"ח
לם ס"ח
לז ע"י
לח ס"ט
לט ע"כ
לך ס"א
לכ ע"ג
לם ס"ב
לז ע"ה
לח ס"ד
לט ע"ו
לך ס"ה
לכ ע"ז
לם ס"ו
לז ע"ח
לח ס"ח
לט ע"י
לך ס"ט
לכ ע"כ
לם ס"א
לז ע"ג
לח ס"ב
לט ע"ה
לך ס"ד
לכ ע"ו
לם ס"ה
לז ע"ז
לח ס"ו
לט ע"ח
לך ס"ח
לכ ע"י
לם ס"ט
לז ע"כ
לח ס"א
לט ע"ג
לך ס"ב
לכ ע"ה
לם ס"ד
לז ע"ו
לח ס"ה
לט ע"ז
לך ס"ו
לכ ע"ח
לם ס"ח
לז ע"י
לח ס"ט
לט ע"כ
לך ס"א
לכ ע"ג
לם ס"ב
לז ע"ה
לח ס"ד
לט ע"ו
לך ס"ה
לכ ע"ז
לם ס"ו
לז ע"ח
לח ס"ח
לט ע"י
לך ס"ט
לכ ע"כ
לם ס"א
לז ע"ג
לח ס"ב
לט ע"ה
לך ס"ד
לכ ע"ו
לם ס"ה
לז ע"ז
לח ס"ו
לט ע"ח
לך ס"ח
לכ ע"י
לם ס"ט
לז ע"כ
לח ס"א
לט ע"ג
לך ס"ב
לכ ע"ה
לם ס"ד
לז ע"ו
לח ס"ה
לט ע"ז
לך ס"ו
לכ ע"ח
לם ס"ח
לז ע"י
לח ס"ט
לט ע"כ
לך ס"א
לכ ע"ג
לם ס"ב
לז ע"ה
לח ס"ד
לט ע"ו
לך ס"ה
לכ ע"ז
לם ס"ו
לז ע"ח
לח ס"ח
לט ע"י
לך ס"ט
לכ ע"כ
לם ס"א
לז ע"ג
לח ס"ב
לט ע"ה
לך ס"ד
לכ ע"ו
לם ס"ה
לז ע"ז
לח ס"ו
לט ע"ח
לך ס"ח
לכ ע"י
לם ס"ט
לז ע"כ
לח ס"א
לט ע"ג
לך ס"ב
לכ ע"ה
לם ס"ד
לז ע"ו
לח ס"ה
לט ע"ז
לך ס"ו
לכ ע"ח
לם ס"ח
לז ע"י
לח ס"ט
לט ע"כ
לך ס"א
לכ ע"ג
לם ס"ב
לז ע"ה
לח ס"ד
לט ע"ו
לך ס"ה
לכ ע"ז
לם ס"ו
לז ע"ח
לח ס"ח
לט ע"י
לך ס"ט
לכ ע"כ
לם ס"א
לז ע"ג
לח ס"ב
לט ע"ה
לך ס"ד
לכ ע"ו
לם ס"ה
לז ע"ז
לח ס"ו
לט ע"ח
לך ס"ח
לכ ע"י
לם ס"ט
לז ע"כ
לח ס"א
לט ע"ג
לך ס"ב
לכ ע"ה
לם ס"ד
לז ע"ו
לח ס"ה
לט ע"ז
לך ס"ו
לכ ע"ח
לם ס"ח
לז ע"י
לח ס"ט
לט ע"כ
לך ס"א
לכ ע"ג
לם ס"ב
לז ע"ה
לח ס"ד
לט ע"ו
לך ס"ה
לכ ע"ז
לם ס"ו
לז ע"ח
לח ס"ח
לט ע"י
לך ס"ט
לכ ע"כ
לם ס"א
לז ע"ג
לח ס"ב
לט ע"ה
לך ס"ד
לכ ע"ו
לם ס"ה
לז ע"ז
לח ס"ו
לט ע"ח
לך ס"ח
לכ ע"י
לם ס"ט
לז ע"כ
לח ס"א
לט ע"ג
לך ס"ב
לכ ע"ה
לם ס"ד
לז ע"ו
לח ס"ה
לט ע"ז
לך ס"ו
לכ ע"ח
לם ס"ח
לז ע"י
לח ס"ט
לט ע"כ
לך ס"א
לכ ע"ג
לם ס"ב
לז ע"ה
לח ס"ד
לט ע"ו
לך ס"ה
לכ ע"ז
לם ס"ו
לז ע"ח
לח ס"ח
לט ע"י
לך ס"ט
לכ ע"כ
לם ס"א
לז ע"ג
לח ס"ב
לט ע"ה
לך ס"ד
לכ ע"ו
לם ס"ה
לז ע"ז
לח ס"ו
לט ע"ח
לך ס"ח
לכ ע"י
לם ס"ט
לז ע"כ
לח ס"א
לט ע"ג
לך ס"ב
לכ ע"ה
לם ס"ד
לז ע"ו
לח ס"ה
לט ע"ז
לך ס"ו
לכ ע"ח
לם ס"ח
לז ע"י
לח ס"ט
לט ע"כ
לך ס"א
לכ ע"ג
לם ס"ב
לז ע"ה
לח ס"ד
לט ע"ו
לך ס"ה
לכ ע"ז
לם ס"ו
לז ע"ח
לח ס"ח
לט ע"י
לך ס"ט
לכ ע"כ
לם ס"א
לז ע"ג
לח ס"ב
לט ע"ה
לך ס"ד
לכ ע"ו
לם ס"ה
לז ע"ז
לח ס"ו
לט ע"ח
לך ס"ח
לכ ע"י
לם ס"ט
לז ע"כ
לח ס"א
לט ע"ג
לך ס"ב
לכ ע"ה
לם ס"ד
לז ע"ו
לח ס"ה
לט ע"ז
לך ס"ו
לכ ע"ח
לם ס"ח
לז ע"י
לח ס"ט
לט ע"כ
לך ס"א

שלאן אביהם ואפילו קטנים כו' דאמרי התם דלענין מציאה
 דטעמא דהאב וזכה במציאות בנו אינו אלא משום איבה והלכך
 תלי בסומך על שלחנו דאיכא איבה אבל מה שהאב רוצה לזכות
 לאחרים ע"י בנו וזכיר הם לאחרים כאיניש דעלמא כן מסיק
 בב"י סי' שס"ו בשם תשובת
 הרמב"ן סי' רי"ג דאפי' ר' יוחנן
 דמפרש במציאה כמו שכתבתי
 סבירא ליה הכא קטן קטן ממש
 מהטעם שהתבאר כ"כ התוספות
 במכילתין רפ"ח דף פ"ב ע"ב
 לענין אחר דמודה רבי יוחנן :
 ושפחתו העבדים : בפ"ק
 דקידושין משנה ב'
 תנן דלמה העבדיה קונה את

פ"ק דמציאה דף ו"ב
 ע"כ
 ע"כ
 ע"כ
 ע"כ

ושפחתו העבדים • וע"י אשתו • אבל אינו
 מזכה לא ע"י בנו ובתו הקטנים • ולא ע"י
 עבדו ושפחתו הבגלענים מפני שידין כידו :
 ז' נתמעט האוכל מוסיף ומזכה ואין צריך
 להודיע • נתוספו עליהם מוסיף ומזכה
 וצריך להודיע : ה' כמה הוא שעורו
 בזמן שהן
 מרובין

עזמה בסיומין והשתא לא משכחת לה שפחה עבדיה אלא קטנה
 והכי מוקי לה בגמ' פ' ו' דגיטין דף ס"ז ע"ב • ובשטופי מזבחות
 דרבנן אמרי שזוכה אפי' לאחרים ושאיני שפחה מביתו הקטנה
 דאפי' תימא ידו כידה [כ"ל ש"ל יורה כידו] היינו כיד אביה אבל
 לא כיד רבה שאין קנינו בה קנין גמור • והכי נמי מסיק בגמרא
 פ"ק דמציאה דף ו"ב • דהא דתנן התם מציאת שפחה עבדיה היינו של אביה לאפוקי של רבה דלא : ועל ידי אשתו • בפרק
 בתרא דגדרים משנה ח' תנן סתמא כר"מ דיד אשה כיד בעלה כמו שכתבתי סס • ומשום הכי מסיק הרא"ש דהכא כשאינו זכה
 ולפיכך מעשה ידיה שלה ואין ידה כידו • אבל הרמב"ם העתיק המנהג כדורתא בפרק א' מה"ע • וכתב הכסף משנה דטעמו דאין
 קיימא לן דלא כר' מאיר אלא כרבנן דסברי דיש קנין לאשה בלא בעלה ע"כ • ותמיהני דהא מבואר שהרמב"ם סוסק כר' במדברים
 כמו שכתבתי סס ב"ד דאי סבירא ליה כרבנן לא היה מצריך התם לומר שתי לשונות על מנת שאין לבעליך רשות בהן ומה שתרצי
 בה עשי אלא בחדא לסגוי • ואין לומר לחלק בגדרים לשאר דברים שכן פסק בהדיא בסוף פ"ג מהל' זכיות • ועוד סתם וכתב בפ'
 ט' מהלכות גטות שמתנה שאין לבעלה רשות בהן שיאמר על מנת שאין כו' אלא מה שתרצי תעשי בהן • ואע"פ ששם בגמרא לא
 הוזכר אלא על מנת שאין לבעליך רשות בהן • ועוד תימא דאפי' לרבנן אין קנין לאשה בלא בעלה אלא באומר ע"מ שאין לבעליך
 רשות בהן מיתה • ולפי מ"ש בגדרים להרמב"ם לא מהני לרבנן אלא באומר ג"כ ומה שתרצי בהן תעשי • וכן עיין מ"ש במשנה ג'
 פ"ג דקידושין • ומ"ש במשנה ב' פ"ס דפסחים :

שידן כידו ולא זכיה היא : ז' נתמעט האוכל • משיעורו
 המפורש לקמן במתניתין : מוסיף וזוכה • אם בא להוסיף
 משלו אפי' ממין אחר שאינו ממין השתוף הראשון מוסיף וזוכה
 ואינו צריך להודיע • כיון שנשאר קצת מן המין הראשון אינו
 נראה כמערב בתחלה אבל אם
 נוסף ממין השתוף הראשון אפילו
 כלה לגמרי מציא מאותו המין
 וזוכה ואינו צריך להודיע :
 נתוספו עליהם דיוורין מוסיף
 וזוכה וצריך להודיע • ודוקא
 בזמן שיסתחר ב' כתמים לב'
 מזבחות שכשעושה ערוב עם
 אבני זבוי זה אסור להשתמש
 בזבוי אחר לפיכך צריך להודיע
 דלמא לא נימא להו לקנות ברוח זו ולהניח יד ברוח שכנגדה •
 אבל אם אין לו פתח אלא למזבוי זה שנסתתפו בו תחלה אינו
 צריך להודיע • דזכין לאדם שלא בפניו ואין מבין אותו אלא בפניו :
 ח מרובין

דלמא לא נימא להו לקנות ברוח זו ולהניח יד ברוח שכנגדה •
 אבל אם אין לו פתח אלא למזבוי זה שנסתתפו בו תחלה אינו
 צריך להודיע • דזכין לאדם שלא בפניו ואין מבין אותו אלא בפניו :
 ח מרובין

בפני שידן כידו • ולקמן ריש פרק ח' איתא מערב ע"י עבדו וכו' פי' בשביל וע"י בנו ובתו כו' • מפני שידן וכו' • וכתבו
 התוספות [אעבדו ושפחתו קאי] כדלמרינן בריש הורק בגיטין דיד עבד קאי ליה רביה • ע"כ • ונראה דה"ל לא קאי
 אלא אעבדו כו' וטעמא דבנו ובתו הקטנים אע"ג דיש להן יד לזכות כשהגיע לכלל אגוז ונטלו • כדור וזורקו כדאיתא בגיטין • וכסוק
 הרמב"ם פ"ד מהל' זכיות וטור ח"מ סי' רמ"ג • ומסתמא דהכי מיירי דאלת"ה שפחה העבדיה דקטנה היא ואם לא הגיע לכלל זה
 למה תזכה וכו' • לאחרים • אלא היינו טעמא דהכא דלענין ערוב כיון שיכול לערב בשבילם שהם סמוכין עליו דלקמן בגמ' הלכך
 אמרו שאין יכול לזכות על ידיהם • ולענין כשעני נמי הוה סגי בהאי טעמא אלא נקט טעם מרווח טפי • ועי' ל' דודאי לגבי עבדים
 כשעני ידן כידו ממש • מיהו לגבי הקטנים אע"ג דלאו כידו ממש הוא מ"מ כיון שאין הקטנים יכולים לזכות לאחרים הרי כאלו
 הערוב עדין ביד המזכה • וכלפי ה' הו' כידו ולהכי כללינהו לגבי הא' מלתא דידן כידו :
 ז' נתמעט האוכל • מע"ש השני • הר"י יונתן : מוסיף וזוכה נ"י • כתב הר"ן כיון שנשאר כו' אינו נראה כמערב
 בתחלה • דכל המערב לאחרים בתחלה צריך להודיע משום דלמא חובה הוא לו כדמפרש הר"ב בסיפא :
 להודיע • כתב הר"ב דדוקא בזמן שיס לחצר שני פתחים לשני מזבחות שכשעושה כו' אסור כו' והיא אוקימתא בגמ'
 בסוף פרקין דמתניתין דהכא בחצר שבין ב' מזבחות ומפרש הרמב"ם כמ"ש הר"ב והשיגו הרא"ב דבפ"ה מה"ע דלחיו
 חובה היא לו שהרי יוכל להשתתף גם עם האחרת למאי דפסקין הלכה כר"ש בג' חצירות שבפ"ד משנה ו' ויתרין הניגדי דה"ג
 דלא משום שיהא אסור באחרת נגעו בה אלא דחובה לו ואינו רוצה להשתתף בשתייהן וכמ"ש לשונו לקמן בסוף הפרק בס"ד :
 ח ובמה הוא שיעורו • לכאורה אשתופי מזבחות קאי דביה אגן קיימין • וכן פי' הר"ר יונתן וכתב דהו' הדין לערוב חצרות
 והר"ב כתב שתי דעות בערובי חצירות במשנה ו' ועיין נמי במשנה דלקמן :

מרובין

ח מרובין י"ח בני אדם ולמעלה : מועטין פחות מיה :
מוזן שתי סעודות י"ח בגרורות : להוציא שבת שיעור של
הוצאת שבת כי המוציא הכולם בשבת אינו חייב בשבת
מכגורגרות : פ' בשירי הערב שנתמעט משעורו : לא

מרובין מוזן שתי סעודות לכולם בזמן
שהן מועטין בגרורות להוצאת שבת
לכל אחד ואחד : אמר ר' יוסי בד"א
בתחלת ערב אבל בשירי ערב כל
שהוא ולא אמרו לערב בחצרות לא כדי
שלא לשכח את התינוקות : בכל
מערבין ומשתתפין חוץ מן המיסומן
המלח דבריר' אליעזר ר' יהושע אומר
כבר הוא ערב אפילו מאפה סאה והיא
פרוסה אין מערבין בו כבר פאיסר והוא
שלם מערבין בו : יא גותן

כפת פרוסה וא"כ כבר שלימה ופליגי עליה ר"י ואמר דוקא
כבר שלם הוא ערב והלכה כר"י אין מערבין בה וטעמא
משום איבה שבאים בני החצר ליד מחלוקת לומר אני נתן
שלימה והוא נתן פרוסה : כבר באיסור והוא שלם מערבין בו
נותין אותו בערב עם שאר ככרות של בני חצר ובלבד שיהיה
בין כלם כגורגרות לכל אחד וא' ורמז'ם פירש דכבר
שלם כאיסר ומערבין בו לבדו לכל בני החצר וא"כ שיעור :
יא נתן

מרובין פי' הר"ב י"ח בני אדם לשנת דגמי גקע' ופי'
הר"ר יונתן י"ח בעלי חצירות למבוי או בעלי בתים
לחצר ולא קפדין אגוגלגליתא דכל בני בית של כל אחד ע"כ
כלומר אלא למתחייבים לתת חלק לערב : מוזן שתי
סעודות כתב הר"ר יונתן כיון

דדבר חשוב הוא סגי להו דהכי
ע"כ ונ"ל דמוזן ב' סעודות
להכי הוי דבר חשוב שכן עקרי
סעודות שבת כפי'ם הן כמו
שאפרס במשנה ב' פרק דלקמן
ועלמ"ש הר"ב שהן י"ח גרורות
כתבתי בזה בפרק י"ז דכלים
משנה י"א :

ט אמר רבי יוסי כו' כתב
הר"ב דאין הלכה
כר' יוסי וכ"פ הרמב"ם ואם כן
חלוקין עליו חזיריו להלכה
מכלל דפליגי וכן נראה דתנא
דמתניתין ה' הוא דפליגי דלר"י

אין אנו צריכין להוסיף ואין לומר דר"י מיירי שנתמעט קודם
שנכנס שבת ראשון דהא ודאי שאם עדין לא בא שבת שלא נעשה
בו מנחתו שלא יקרא שויר וכן פי' הר"ר יונתן כדד'
יוסי שנתמעט משעורו משנכנס שבת ראשון ואין צריך
להוסיף עליו אפי' לשבת הבאה ולעיל פי' נמי הכי וכמ"ש סם'
ולא קשיא לישינא דאר"י ולא ר' יוסי אומר דלפי האמת הר"י
הוא חולק ות"ק לא סבירא כותיה מ"מ איבה דקאמר בד"א כו'
בלשון פירוש הוא אומר כאלו הוא בא לפרש ולא לחלוק וזה לפי
שסבור הוא דת"ק יודה לו לפירוש זה שבדבריו וכאומר דברין

בכך אמורים הלכך תני ליה המסדר נמי בלשנא דלאו לאפלוגי ולא רבי יוסי אומר אבל לפי האמת פליגי ועיין בסוף פרקין
ובמשנה ו' פ"ח דעדות ובטור ס' ס"ח פוסק כר"י ונראה דסבירא ליה דלפרושי התא ולא לאפלוגי כדתנן אר"י אבל קשה דלמאי
תנן לעיל דמוסיף דלמאי ירצה להוסיף וי"ל דירצה להוסיף כדי שאם יכלה גם זה הנשאר שיהיה לתוספת זה דין ערב כגראשונה
וקמ לן דרשאי להוסיף ודינו דין ערב הראשון וא"כ להודיע : ולא אמרו כו' כתב הר"ב הלכך מקילינן כו' וכתב רש"י
והיינו דשעורו דתנן קאי איתרווייהו אמבואות ואחצרות וכדפירשתי לעיל שם כשם הר"ר יונתן וכתב עוד הר"ר וה"ה בשו"ר
כת"ף כשהערוב קיים ע"כ ולטעמיה אצל דס"ל דטעמא דאין סומכין על ערב במקום שתוף נמי משום שלא תשתנה הוא וכמ"ש
בשמו פרק דלעיל משנה ח' אבל לפירוש הב' שכתבתי שם דוקא קאמר ר' יוסי בערב חצירות אבל לא בשוירי שתוף והיינו דנקט
ערוב והא' תנן בשתוף קיימין אע"ג דהוא הדין לערב מ"מ עקר משתינו בשתוף אלא דבשתוף אין הדין כן הלכך איצטרך
למנקט מאי דנתייבין בה ועיין במשנה דלקמן מה שאכתוב שם בס"ד :

י בכל מערבין כו' עיין ריש פ"ג מ"ש שם : כבר באיבר כו' רש"י פי' כמדת איסר' וכן נראה פי' הרמב"ם שהביא
הר"ב ובל' פירושו כתב ואפי' תהיה שעור מועט ועיין מה שכתבתי פ"ד משנה ג' במסכת מעשר שני ומ"ש הר"ב
שנותנין אותו עם שאר ככרות כו' ובלבד כו' וכן דעת רש"י והיינו דסבירא ליה דהא דתנן לעיל בשעור קאי גם אערוב חצרות וכמ"ש
לעיל אבל להרמב"ם הא דלעיל לא קאי אלא אשתוף וא"כ ר' יוסי דלעיל לא קאי אלא אשתוף דהא עד השתא לא איירי בערב
חצרות כלל והיאך יאמר בד"א ולא קשיא דקרי ליה ערב דהכי נמי משתנה לה בפ"ו משנה ה' ובסוף פ"ט אבל קשה הא דקאמר
ולא אמרו לערב בחצרות כו' דהוי ליה למנקט ולא אמרו לערב במבואות (ומיהו בפ"ד דף מ"ו ע"ב במפרש רש"י דבשלא תשתכח
תורת ערב (תחומין) קאמר ולפי זה דעתו נמי דבשתוף מבואות קאמר ר' יוסי וכן הסכימו רסו' שם בס"ד וכתב רש"י וכתב דקרי שתוף
מבוי ערובי חצרות בכמה דוכתי ולעיל מינה באותו דבור כתבו ראוה לפירש' דהכא' הצרייתא שכתב הר"ב בפ"ו משנה ה'
ועוד שם פ"ב דלעיל משנה ח' שם ב' הכי מסיק להרמב"ם ושתוף מבואות לית ביה האי טעמא דשלא תשתכח כו'
ונראה

א' פ"ו ס"ט
ב' פ"ו ס"ט
ג' פ"ו ס"ט
ד' פ"ו ס"ט
ה' פ"ו ס"ט
ו' פ"ו ס"ט
ז' פ"ו ס"ט
ח' פ"ו ס"ט
ט' פ"ו ס"ט
י' פ"ו ס"ט

ונראה לי דלהרמב"ם הא דתמן לעיל ולא אמרו בו' לאו טעמיה
 דר"י הוא כדפירש"י והר"ב' אלא מלתא באפי נפשה הוא
 דהשתא דסליק משיעורא דשתוף מובאות ובעי למימר שיעורא
 דערוב חזרות מקדים התנא ושונה דאע"פ שישתתפו צריכין
 לערוב חזרות אבל לא אמרו בו'
 ובגמרא ור"ף לא גרסי ולא בוי"ו
 וימיח טפי ואינומי גרסי אתי
 שפיר ועיין מ"ס לקמן במשנה
 הסמוכה בשם הרא"ש :

אם
 ב
 ש
 פ
 מ

יא נותן אדם מעה לחנוני ולנתתו כרי
 שיוכה לו ערוב דברי רבי אליעזר וחכמים
 אומרים לא זכו לו מעותיו
 ומודים

יא מתן אדם מעה לחנוני המוכר יין ודר עמו צמיו או
 לנחתום המוכר ככרות ודר עמו בחצר שזכה לו בערוב עם
 חבירו אם יבואו בני מבוי לקנות ממך יין לשחוף או בני
 חצר לקנות ככר לערוב שיהיה לי חלק בו : לא זכו לו
 מעותיו : שאין מעות קונות עד
 שימשוך ואפילו עירוב זה החנוני
 לכל האחרים וזכה גם לזה אינו
 ערוב שהרי לא נתכוין לזכות
 לו במתנת חנם כשאר המוכרין
 בערוב אלא שיקנה במעוה והרי
 אינה קונה לו דמעות אינן קונות וממלא מערב לו במעותיו :
 ומודים

בגמרא פריך מאי עמא דר"א הא לא משך ומשך
 עשאו כארבעה פריקים בשנה דתמן (בפרק ה' דחולין משנה ד')
 שהעמידו דבריהם על דין תורה שזעות קונות כמו שפי' הר"ב

הכא נמי מפני תיקון שבת העמידו דבריהם על דין תורה :
 במשנה שבסדר ירושלמי : לא זכו לו מעותיו בו' כתב הר"ב ואפי עירב בו' וזכה גם לזה בו' בדברי רש"י כתוב וזיכה
 בו' וכן משמע דר"ל שזיכה לו ע"י אחר ממה שכתב שהרי לא נתכוין לזכות לו במתנת חנם כשאר המוכרים ואי איתא דלא ויכה
 ע"י אחר מאי קאמר שלא נתכוין : שלא זיכה הל"ל דלאו כוונה חסריה אלא מעשה הוא דחסריה : הלכך מסתבר דזיכה על ידי
 אחר קאמר ואפי' הכי לא מהני ליה לפי שזו שזיכה לו ע"י אחר לא כיון לזכותו במתנת חנם כדרך המוכרין : אלא כוונתו היתה שיקנה
 במעות ומעות אינן קונות ומה שזיכה ע"י אחר היה זה בשביל האחרים שאליהם נתכוין בחנם כדרך המוכרין : אבל לפי זה כי לא
 עירב החנוני לאחרים אלא לזה לבדו וזיכה ע"י אחר חסר מעשה דמחייב וקשה דמדנקט ואפי' עירב זה החנוני לכל האחרים דמשמע וכ"ס
 אם עירב לזה לבדו : וי"ל דהא דנקט אפי' בו' משום וזיכה הוא דנקט הכי : וה"ל לא מבעיא כשלא עירב הוא בשביל האחרים אלא
 כל אחד הביא ערובו דהשתא ודאי אינו מזה הערוב בשביל זה שנתן המעוה אלא מניח חלקו ומערב עם האחרים : דפשיטא דלא
 זכה בערוב משום דמעות אינן קונות : אלא אפי' עירב בשביל האחרים דהשתא ודאי שזיכה ע"י אחר בשביל שהם לא נתנו לו
 בלוט וממלא שכל הערוב שהניח בשביל האחרים ובשביל זה שנתן המעוה שזיכה על ידי אחר דמסתמא כיון שבה לכלל זכיה ע"י
 אחר שמזכאו לכל הערוב דלמה יזכה הרוב ויניח המעט : אפי' קאמר דלא מהני ליה שנתן המעוה משום דאע"ג דזיכה ע"י אחר
 לא נתכוין בו' אלא שיקנה במעוה : ואע"ג דודאי דבעלמא לא צעירין לקונה שמיסינה שימשוך הוא דוקא אלא שלוחו כמותו ומהכי
 כשיושך ע"י שליח : וזה פשוט : מ"מ הכא לא עשאו בעל המעוה שליח לזה האחר שעל ידו מזה בעל החנוני אלא כל כוונתו לקנות
 מהחנוני במעות : וזהו שפירש"י והר"ב לקמן בדבור שאין מערבין בו' שלא נתכוון אלא לקנות וכו' ולא סייד עליו שיטעה שלוחו :
 כלומר שיעשה לזה שמזכה על ידו שיהיה שלוחו : והואיל לא נתכוין שיהיה זה הזוכה שלוחו : וגם החנוני לא נתכוין בו' אלא במה
 יקנה במעות ומעות אינן קונות : כך נראה בעיני דעת רש"י ז"ל : ודלא כמו שכתבו התוספות דבחנם פירש"י שלא נתכוין בו'
 דאפי' זיכה ע"י אחר או קנה מן השוק כיון שהנותן מעה נתכוין לקנות במעוה מהחנוני ומעות אינן קונות כל הזכות שעשה החנוני
 שלא מדעת בעל הבית קעביד ואין מערבין אלא מדעתו וכהבו דלשון הקונטרס דלקמן נמי מוכיח כן : ור"ל זה הלשון שהבאתי
 בסמוך : ובאמת שמוכח מתוכו דבכוונת הנותן תלי רש"י אבל על הדרך שכתבתי דמיידי שזיכה ע"י אחר : ולכך אם היתה כוונת
 הנותן שזיכה ע"י האחר : ושהאחר יזכה לו היו מהני דהוי כאלו עשאו הוא שליח לקבלה כלומר למשוך : דהטו מני שיקנה חסך
 לחבירו במעות שנתן לו ואח"כ נתן החסך ליד הקונה בלא כוונה שימשוך כדי לקנות : וזהו שכתבתי מני לא הוי משיכה מעליותא
 דכיון שמושך בפניו אין לרוב שיאמר לו לך משוך וקני במו שכתוב טור ח"מ סי' קנ"ז : וככתבתי ג' במשנה ד' פ"ק דקדושין והכא
 נמי אי הוה זה הזוכה כשלוחו של זה הנותן מעה היה זוכה בשבילו אע"פ שזה לא נתכוון כדרך המוכרין : מכל מקום זכה זה מפני
 הדברים שאמרנו : וזהו שהוצרך רש"י לכוונתו גם כן מכוונת הנותן מנה שלא היתה על סמך שיעשה שלוחו וכדפירשתי אבל מכל
 מקום לא לחנם כתב מתחלה שלא נתכוין החנוני בו' אלא בכוונה מכוונת כתב כן לפי דאחיזתן בשזיכה ע"י אחר וכדפירשתי : ואלו
 נתכוון החנוני ככל חקת הערוב וכמשפטו גם לזה למה יגרע ואע"פ שהנותן מעה לא בקש למתנת חנם כאחרים : אלא נתן לו מעה
 מכל מקום לא מפני כן נאמר שהיא מתנה בעל כרחו ושלא רצה לקבל במתנה ושפתי כן לא יזכה בערוב ולפיכך הוצרך לומר שלא
 נתכוון החנוני בו' דתרווייהו צעירין שלא יתכוין החנוני וכן הנותן : דאלו נתכוון החנוני זכה זה ככל שאר הזוכים ולא גרע מעוה
 שנתן : ואלו נתכוון הנותן מעה לזכות ככל חקת הערוב וכמשפטו אע"פ שהחנוני לא נתכוון מכל ויקום היה קונה במשיכת שלוחו
 וכדכתבתי : אבל התוס' נוסחאותם בפירש"י היתה וזכה בלא יו"ד כמו שהעתיקו ונראה מלשונם שכתבו : ובחנם פירש כן דאפי'
 מתכוון להקנות לו בחנם ואפי' זיכה לו ע"י אחר עד כאן : ומדבריו ובענין ואפי' זיכה וכו' : שמע מינה דהא דמתכוון להקנות
 בלא זיכה ע"י אחר

קניין

בשוק מצואות וכדפי' הר"ב בהאר שבין שתי מצואות והכי מוקים בניו ור"י לאו לאפלוגי אחת * וא"כ פליג איפסק בגמי' הלכה כמותו להכי שפיר פירש לעיל דוקא כפי"ג * וצטע זא דת"ק דהכא כתב הר"ש דאפי' ביצווי אחד חשבינן ליה הלכת חובה * אורי יש קצת טעם למה אינו רוצה לערב ע"כ * ויש למצוא טעם על הדרך שכתב המגיד בפ"ה מה"ע דאפי' לרס"ל בחצר שבין שתי מצואות שיכולה להשתקף עם שתייהן אפי' אין אומרים וכות הוא לו דשמא אינו תפנה בשתוף שתי מצואות דאושאי לה אגטי שבני המצואות יהיה להם מקום

מיוחד ויכלו שיהיה לשים בו כליהם ולהתחבר עם ביחד * אפי' וה"כ בחצר אחד בעצמו אפטר דלא תיחא ליה שיתערבו בני החצר משום אושאי דבני החצר עצמו * מאס לא יוכלו לעטל כליהם בחצר ישבתו איש איש בביתו ולא יהיה אושאי דאגטי בחצר * ולמאי דאמרן דפליג לא קשיא דקמגי אחר ר"י ולא ר"י אומר כמו שכתבתי במשנה ס"ב כ"ד :

פרק הא כיצד :

לכיל מי שילך לבית האבל וכו' * דמילי דמלוה נגהו וק"ל אין מערבין ערובין תחומין אלא לדבר מצוה : וכל מי שקבל עליו * לסמוך על ערוב זה מותר : ומשמיכה אסור * והני מילי - כשלא הודיעוהו מבעוד יום אבל הודיעוהו מבעוד יום אפי' לא קבל עליו לסמוך על עירוב זה כודאי אלא משמיכה מותר : ב

פרק הא כיצד משתתפין בתחומין

מניח את החבית ואומר הרי זה לכל בני עירי * לכל בני שילך לבית האבל או לבית המשתהיבל שקבל עליו מבעוד יום מותר * משתתשך אסור שאין מערבין משתתשך : ב כמה הוא שיעורו * מוזן שתי סעודות לכל אחד * מוזן לתור ולא לשבת דברי רבי מאיר : רבי

מזון שתי סעודות לכל אחד * מותר שקונה שבתו עם שרדך להיטע עם מזון שרדך לו שבת * אלו

פרק הא בניה

את החבית ואומר הרי זה לכל בני עירי * ואי משלו כדמשמע צריך לזכו עירי * והכי איתא מסקנתא

על ידי אחר וכדתנן משנה ו' פרק דלעיל * והכי איתא מסקנתא דנמרח לעיל דף ס' אחר רב כחמן אחד ערובי תחומים אחד ערובי חצרות אחד שתופי מצואות צריך לזכות : לכל מי שילך לבית האבל או לבית המשתה * כתב הר"ב דמילי דמלוה נגהו * לבית המשתה סתמא היינו כדאמר בעלמא למשתה בנו ור"ל משתה דחתן וכלה * ועיין משנה ו' ס"ג דפסקים * ומה שכתב וק"ל אין מערבין ערובי תחומין אלא לדבר מצוה * לשנא דנמרח ומדקאמר אין מערבין שנת מנה דקפדינן שלא לערב * ומאי איסורא איכא בערוב הכי הוה ליה למומר אין ערובי תחומין אלא לדבר מצוה * אלא אית לן למימר משום דכשמערב חייב לברך * עליה כסם שמצרכין על כל מצוה דרצנן מלאו דלא תסור * והלכך קאמר אין מערבין כו' כדי שלא לברך צרכה לבטלה * וסייעתא להרמב"ם והטור שכתבו לברך * אבל רש"י פירש אין מערבין לא התירו חכמים ללאת חוץ לחתום * על ידי ערוב אלא לדבר מצוה עכ"ל * אפשר שדעתו כדעת הראב"ד סוף פרק ו' מהלכות ערובין שלא לברך על ערוב תחומין * דכשלא ערובי חצרות ושתופי מצואות יש בהו היכר לשבת שלא להוסיף לרשות הרבים אלא הכא קולא נפקא מינה לשבת ולא חומרא והמצוה שכתבילה מערבין אינה נובעת לערוב * והמגיד כתב דאדרבה יותר ראוי לברך על התחומין דמלאורייתא עד שלשה פרסאות וחכמים אסרו וקבעו תחומים אלפים אמה * ועל ידי ערוב עדין גזרתן ומנותן קיימת שלא ללכת יותר מאלפים לכל רוח אלא שהעתיק שבתתו ממקום למקום ערובו * ומה שכתב מזה * מוסקיד לזד האחר * ובערוב חצרות ושתופי מצואות הותרה גזירתן לגמרי * מאי אמרת דזוננו היינו שכשנרצה לעטל מצוה לבית לחצר * ומחצר למצוה שנתערב וכל שכן בתחומין דעדין גזירתן קיימת כמו שאמרנו * והר"ב בריש פרק ב' דבינה כתב [ומצרכין] על ערובי תבשילין כדרך שמצרכין על ערובי חצרות אפשר דמשמע מזה דסבירא ליה כהראב"ד : אבל שקבל עליו וכו' * והר"ב העתיק וכל מי וכו' * וכן הוא בסדר המשנה שבירושלמי ומפרש הר"ב כשהודיעוהו ואפי' לא קבל הכי מיפרשא בגמרא משום דקיימא לן יש ברירה בתחומין לפי שהן דרבנן וכדאיתא במשנה ה' פרק ב' והלכך כשהודיעוהו כשקבל משתתשך אמרינן הוברר למפרע אבל אם לא הודיעוהו מאי ברירה איכא הא לא ידע דאיכא ערוב דדעתיה עלויה :

ב מזון שתי סעודות * פירש הר"ב מזון שרדך לו שבת * ואם תאמר דמשנה ו' פרק ח' דפיהא * וכן במשנה ב' פרק י"ו שבת משמע בהדיא דחייב בשלש סעודות וכדכתב הר"ב הכא דרבי יהודה ולימא מסייע לכו לפוסקים שפסקו דיוצאים לסעודה שליטת במיני תרגימא ותהי תיובתא לאותן הפו * הים שפסקו דבעינן גמי פת * עיין עליהם בטור סי' רל"א : ויש לומר דאע"ג דמנות שבת היא שצריכה שלש סעודות מכל מקום אכילת אדם דבר יום ביומו אינו אלא צ' סעודות * כדחנן בסוף פרק בתרא דפיהא דהיינו כלילה אחת וביום אחת * ולא אמרו הדבר להחמיר אלא להקל כדמשכחת גמי בשיעורא לרבי שמעון כדפירש הרב רבינו עובדיה מברשנורה לקמן * מדי דהוי לרבי מאיר דמשער מאקו לחול וכדי להקל * והכא נמי לא הגריכו סעודות יותר מחול ולכילי עלתא :

אם היה ערובין
אם היה ערובין
אם היה ערובין

ישבחו ולא ערבו . קתקשה ליתמי בקצרה של
ערבו ולמאי קמי שכתו . ונראה לי דלמאי
למירי לוקא שערבו אלו לעצמן ואלו לעצמן אלא ערבו
יחד וכדכתב ר"ג אחי שפיר דמשום הכי קמי שכתו
למשועבין הא . למירי לוקא .

ששכתו ולא ערבו . כל שגבהו טפחים .
למרפסת . פחות מבאן לחצר . חוליות
הבור והסלע . גבוהים . טפחים למרפסת .
פזית מבאן לחצר . כמה דברים אמורים
בסמוכה . אבל במזלגת אפילו גבוה
עשרה טפחים לחצר . ואינו היא סמוכה
כל שאינה רחוקה ד' טפחים : ד' הגותן
את ערובו בכיתושער . אבסדר ומרפסת
אינו ערוב . והדר שם אינו אוסר עליו .
בבית התבן ובבית דובקר ובבית העצים
ובבית האוצרות דרי זה ערוב . והדר שם
אוסר (בגמ' ל"ג) עליו . רבי יהודה אומר
אם

ששכתו ולא ערבו . אלו עם אלו אבל ערבו אלו לעצמן ואלו
לעצמן : כל שגבהו . אם יש בחצר תל או עמוד גבוה סמוך
למרפסת ואין מרפסת גבוהה מן העמוד עשרה דינחא
תשמישתיא לעמוד לבני המרפסת רשות מרפסת שולטת בו
ומשתמשין בה בן ואלא בני החצר :

פחות מבאן לחצר . אף לחצר
קאמר שתי הרשויות שולטת בו
המרפסת והחצר ואם לא ערבו
זה עם זה שניהם אסורים בו :
חוליות הבור . שפת הבור של
מעלה אם גבוה עשרה מן החצר
רשות מרפסת שולטת בו . והוא
שייכה הבור מלא עד שפתו
העליונה מדברים שאסו לטלטל
בשבת דהשתא אי אפש' שתחסר
מגבהו למיניא סלע שאינו חסר
וכרי הוא שיה לקרקעית המרפסת
אבל אם אין הבור מלא או אפילו
מלא מדברים שאפש' ליקח מהם
בשבת ולחסרו כיון דכי חסרא
אסירא כי לא חסרא נמי אסירא .

ואם לא ערבו המרפסת והחצר זה עם זה שניהם אסורים בו :
אפילו גבוה עשרה טפחים לחצר . אף לחצר כמו למרפסת
ושניהם אסורים בו אם לא ערבו זה עם זה : ד' הגותן את
ערובו . ערובו חס שומר שלא יכנסו בו רשות הרבים לחצר :
ורגילין להושיב חס שומר שלא יכנסו בו רשות הרבים לחצר :
והדר חס . בבית שער שחצר אינו אוסר על בעל החצר ואינו
צריך ליתן את הפת דלאו דירה היא : והדר חס אוסר עליו .
אם השאיל בעל הבית בית התבן שלו לדור חס אוסר עליו
הואיל ופתחו לחצר :

על הדבר שהוא מוזכר ונשכח : פזית
הוא הדין אם המרפסת גבוה עשרה טפחים מהעמוד
דהשתא נמי לא ינחא תשמישתיא דבני מרפסת . ומה שכתב
ר"ג ללחצר אף לחצר הכי איתא בגמ' וטעמא דכיון דלשניה
תשמישן קשה ואין לזה נחתמה הלכך שניהם אסורים . והא
לאסורים פי' הרמב"ם והמגיד בפ"ד דלענין כלים ששבתו
בבית היא דאלו לכלים ששבתו בחצר אפי' לא ערבו כלל מות'
לסלטל מן החצר למרפסת והרי הם בכלל גנות וחצרות דריש
פר' דלקמן דהא הכל רשות אחת חוץ משני בתי וכיון שהשתקף
לשון הרמב"ם בזה בר"פ דלעיל :

חוליות הבור והסלע . פי' רבנו עובדיה מברסבורה והוא שיהיה הבור מלא כו' . בגמ' . דאי לאו הכי אלא צבור שדולת
מים אפשר דחסר בשבת . ובגמ' ולמה לי למתני בור ולמה לי למתני סלע . צריכא דאי אשמועינן סלע דליכא לחוב'
אבל בור לגזור זמנין דמליא פירות הראוין לטלטל בשבת צריכא . וא"ת ומאי שנא משהיה ה' דפ"ו דלא חיישינן שיתמעט
המתבן בשבת ומניחין לאכול מזונו . וי"ל דהאס מחינה איכא ומבדלת וחוליקה החצרות לשמים והלכך מערבין שמים ולא אחד
ולא חיישינן לשמאייתמעט . אבל הלא דרי שניהם שוים להשתמש בבור זו אלא שאם הבור במלואה או יד בני המרפסת נוחה
יותר בתשמישה מבני החצר ואם תתמעט אז גם יד המרפסת לא תהיה נוחה בתשמישה יותר מבני החצר . אמרינן הואיל ולבני
החצר גם כן תשמיש בבור זו אלא שאינו נוח לנו . למרפסת צריך שתשאר נוח זה לכל האדם ועיין משנה ז' פ' בתרא :

בבית דברים אמורים
בסמוכה . אבל במזלגת אפילו גבוה
עשרה טפחים לחצר . ואינו היא סמוכה
כל שאינה רחוקה ד' טפחים : ד' הגותן
את ערובו בכיתושער . אבסדר ומרפסת
אינו ערוב . והדר שם אינו אוסר עליו .
בבית התבן ובבית דובקר ובבית העצים
ובבית האוצרות דרי זה ערוב . והדר שם
אוסר (בגמ' ל"ג) עליו . רבי יהודה אומר
אם

וקתקשה למאי קמי שכתו . ונראה לי דלמאי
למירי לוקא שערבו אלו לעצמן ואלו לעצמן אלא ערבו
יחד וכדכתב ר"ג אחי שפיר דמשום הכי קמי שכתו
למשועבין הא . למירי לוקא .

תוספות

הגוס
הבור

רל"ד

אם יש שם תפיסת יד של צעל הבית שישלצל על הבית וקום
בזירתו של זה שנותן שם כליו להצניעו אינו אוסר עליו ודוקא
כשאין שם דיוורין אחרים אבל אם יש שם דיוורין אחרים אוסר
עליהן דיקא נמי דקתני אינו אוסר עליו עליו אינו אוסר אבל
על דיוורין אחרים אוסר ואף על

אם יש שם תפיסת יד של בע"ה אינו אוסר
(בגמ' ל"ג) עליו: ה"ה המניח ביתו והלך
לשבות בעיר אחרת. אחד עכו"ם ואחד
ישראל הרי זה אוסר. רביר"מ. ר' יהודה
אומר אינו אוסר. ר' יוסי אומר עכו"ם אוסר
ישראל אינו אוסר: שאין דרך ישראל
לבא בשבת. ר"ש אומר אפי' הניח ביתו
והלך לשבות אצל בתו באותה העיר אינו
אוסר. שבבר הסיע מלבו:] בור שבין
שני חצרות אין ממלאין ממנו בשבת אלא
אם כן עשו לו מחיצה גבוה עשרה טפחים
(בגמ' ל"ג) בין מלמעלה בין מלמטה בין
מתוך אוגנו רבן שמעון בן גמליאל אומר
בית שמאי אומרים מלמטה. ונבית הלל
אומרים מלמעלה. א"ר יהודה לא תהא
מחיצה גדולה מן הכותל שביניהם:

ז אמת

טפחים של מחיצה למעלה מן המים וטפח אחד משוקע במים:
בין מלמטה. שהיה תשעה טפחים משוקעים בתוך המים
וטפח אחד נראה למעלה: בין מתוך אוגנו. אף על פי שאין
המחיצה נוגעת במים כלל דקולא היא שהקלו חכמים במים
דאמרינן גוד אחית מחיצתה ובלבד שתהא בתוך אוגן הכור
שתראה כהפסקה: מן הכותל שביניהם. שומפקת בין
החצרות ומפסקת על פני הכור ואף על פי שאינה נכנסת לתוך
אוגנו ואין הלכה כר"י:

תפיסת יד פ"ה הר"ז שיש לצעל הבית מקומו. וכן
לשון רש"י ולפי זה מ"ש לקמן דאיבעי שקיל ליה
וגם זה לשון רש"י לר"ק לפרש דמחמת איסור שבת שאין כאן
הילכך איבעי] כו'. אבל לא שיהא רשאי מן הדיון להשליכם

לחזן. שהרי מקום יש לו
למשכיר להניח שם חפציו. ואף
על גב דלכאורה דוחק לפרש כן
ולומר דאף על גב שמן הדיון אינו
רשאי להשליכם חוזה הואיל אי
עבר והשליכם מוח ויכול לטעות
כן ואין איסור שבת מונעו
דמסוס הכי לא הוה תפיסת יד
לצעל הבית אלא טפי מספקר
לפרש דאף מזד הדיון רשאי
להשליכם ובעינן נמי שלא יהא
כאן איסור שבת אבל אי לא היה
רשאי להוציא מזד הדיון אע"פ
שמזד איסור שבת יכול הוא
להוציא מכל מקום הואיל מזד
הדיון אי אפשר שיצא מקרו ודאי
תפיסת יד לצעל הבית. ומה
שכתב שיש לצעל הבית מקום כו'
היינו שעכשיו יש לו מקום לפי
שעד עכשיו לא הקפיד עליו
השוכר או השואל. כך היה נראה
יותר לפרש אלא שראיתי בבית

א פו ית' י"ג
ב תי' פ' ט'
טו' טע' ח"ט ט'
ט"ז טע' ט'
כ' טע' ט'
כ"ג טע' ט'
כ"ה טע' ט'
כ"ז טע' ט'
כ"ט טע' ט'
ל' טע' ט'

יוסף בלשון מהר"ר (יעקב) קולן שהביא שכתב דשיר שיוכל
להניח חפציו בפניה: וכן משמע מלשון בית יוסף עלמו דתרת
בעינן שיהו כליו שם ושיהיה לו פנה מיוחדת. הלכך תפסתי
עיקר פ"ה הראשון: אינו אוסר עליו. וכתב הר"ז דוקא
כשאין שם דיוורין אחרים שאוסר היינו כשמוכיחין ערוצין אבל
אחרים וכדתנן במשנה ז' פרק ו'. ומה שכתב דיקא נמי דקתני
אינו אוסר עליו כו'. גם הוא מדברי הר"ר יונתן. וקשיא לי
בגוה דאי הכי אם כן ברישא נמי בבית שער דתנן נמי אינו אוסר
עליו דיקא מינה דאי איכא דיוורין אחרים דאוסר. ובמשנה
ז' פרק ו' דפירש הר"ז דמייירי שיש דיוורין אחרים בחצר. ופירש נמי שיש לכל אחד פתח לחצר
דאי לאו הכי מלבד שנים הפנימיים הו' כולהו החיצוניים מהם בבית שער להם ופעורין כמו שכתבתי שם בשם התוספות. והשתא
קשיא דהא הכא איכא למידק דעד כאן לא פטרינן בית שער אלא כל דעליו אינו אוסר הא איכא דיוורין אחרים אוסר ואם כן
התם אמאי בעינן שיש לכל אחד פתח בחצר. ועוד בגמרא דמוקים למתניתין לרבי יהודה בבית שער דרביים. לדידיה מאי
עליו דקתני. אלא דלאו דווקא אם כן בסופא נמי מכלן למידק. ומה שכתב דהלכה כרבי יהודה וכן כתב הרמב"ם אמשוס דאמוראי
מיפרשי למילתיה. הכסף משנה פרק ד' מהלכות ערוצין. ה' רבי שמעון אומר כו'. כתב הר"ז בהלכה כר"ש גמ':
ו בין מלמעלה. הכי גרסינן בספרים אחרים וכן גרס הר"ז וכן הועתק בסוגיא דפרק קמא דסוכה דף י"ז. אכן בתוספות
דהכא ודהתם מוכח דלא גרסינן [ליה] דפירשו דמתוך אוגנו [דת"ק] היינו מלמעלה דלדברי שמעון בן גמליאל וכן
הגוסס הכא במשנה דסוגיא: איגנו עיין הכי' שכתבתי במשנה ז' פרק ח' דמכנה צרכות. וצפי' הרמב"ם שכתב החוליות
הכור קאי אאוגנו וצריך להגיה מלת אוגנו. קודם חוליות. כן נראה לי. ולא כמו בספרים אחרים שדפס מלמטן בתחתיוס הכור
ולפי זה מאי והסמוך לו דקאמר. ולעינן הלכה בין תנא קמא לרשב"ב עיין במשנה דלקמן: ז אמת

אמת המים פירש הר"ב אפי' ברשות היחיד כרמלית היא כיון שבאה מכה כרמלית דזהו הנכר שנתמכת ממנו הר"ר יונתן :
אלא אם כן עשו לה מחיצה פי' הר"ב צתוך אוגניה וכך כתב רש"י והר"ר יונתן

והיינו כתנא קמא דמתני' דלעיל אכל הרמב"ם בפרק ט"ז מהלכות שבת ופרק ג' מהלכות ערובין והטור בסיומן שכו' ושע"ו פסקו בבית הלל חלוציה דר"ש בן גמליאל והבי מסתבר דהא קיימא לן כל מקום ששנה ר"ש בן גמליאל במשנתו הלכה כמותו ומיהו אמוראי נהו דלית ליה האי כללא כדאיתא בהדיא בגמרא שלבי פרק המדיר וכן פסקו סם הרמב"ם והר"ב דלא כר"ש בן גמליאל ושם

ר"ב נחמן פסק דלא כר"ש בן גמליאל דהלכה כר"ב נחמן בדיני כתב הר"ק דאין הלכה כר"ש בן גמליאל וכן משנה ד' פרק ו'א דכתובות פסקו הרמב"ם והר"ב דלא כר"ש שמעון בן גמליאל והרמב"ם עצמו וכן הר"ב לא פסקו כר"ש שמעון בן גמליאל ריש פרק ו'ב דשבת וכן בפרק י"ז ובמשנה ו' פרק ד' דגיטין ועוד במשנה ו' פרק ו' דגיטין ועיין סם משנה ד' ובמשנה ג' פרק ב' דפסחים ומשנה ז' פרק ד' דתענית ועוד רבים גס הר"ק לא סבירא ליה האי כללא בדוקא כמו שכתב הר"ב רבינו אשר בשמו בפרק הפרה ויש סם הוכחה בדברי הרא"ש דאיהו נמי לא סבירא ליה הכי מיה שכתב דמי ולדות שמיין בשפחה ואין להאריך ועיין במשנה ה' פרק ד' דפסחים מה שכתבתי סם בסויעתא דשמיא ולמה שכתבתי לעיל דכאוגטו דכדברי תנא קמא היינו למעלה דר"ש שמעון בן גמליאל לא קשיא ולא מידי רבי יהודה אומר כותל שעל גבה כו' מתוך פירוש הר"ב דלקמן שכתב ורבי יהודה דפליג נמי אבדו והוא מלשון רש"י גשמיעהו דלא גרסינן הכא להא וכן נראה מדברי התוספות שאכתוב לקמן בסמוך וכן הרכ רבינו אשר לא גרס במשנה ולא בברייתא ואף בסדר המשנה דירושלמי נמי ליתא :

אמר רבי יהודה מעשה כו' וכתבו התוספת אין זה מעשה לסתור דאמילתיה דלעיל קאי דלא בעי מחיצה לסם מים עד כאן וכבר כתבתי לעיל דל"ג במצותין דהכא רבי יהודה אומר כותל שעל גבה כו' אכן נ"ל דאפי' קושיא זו דמעשה לסתור לא קשיא ולא מידי ואע"ג דכיון דל"ג רי"א כותל כו' אם כן את"ק קאי והוא מעשה לסתור דליתא דהשתא בלשון קשיא הוא דמקשה על הת"ק מהך מעשה ולא קא"ל בניחותא ומדע דהא רבנן דהיינו תנא קמא מהדרו ליה וא"ל חפני שלא היה בה כשיעור : שלא היה בה כשיעור כחב הר"ב שאין נעשין רשות לעצמן וכו' אפי' וכו' ומסיים רש"י שאם עוברת ברשות הרבים הויין רה"ר כדתנן בפ"א דשבת משנה ד' רקק מים ורה"ר מהלכת בו חייב וכמהוהו רקק פחות מעשרה טפחים אלא מים שאינן עמוקים עשרה אינן רשות לעצמן וכי הוו נמי בחצר הוה להו רה"ר עכ"ל ומשמע מיהו דאם אין בה כשיעור דמודו רבנן לרבי יהודה דכותל שעל גבה תדון משום מחיצה וזה לשון הרמב"ם בפרק ט"ז מהלכות שבת ואם אין בגובהה עשרה או שאין ברחבה ד' ממלאין ממנה בלא מחיצה ע"כ ולמאי דאמרן דכשאין בה כשיעור שיש להן הדיון של המקום שהם עוברים בו ואם כן כי באו מי האמה הזאת מכרמלית או מחבוי או מרשות הרבים אמאי חסגי לה בכותל שעל גבי טבי מחבוי שתי חצרות דמתניתין דלעיל דאטו סמירא טלטול שמחצר לחצר מטלטול שמחבוי לחצר וכל שכן מכרמלית ואין צריך לומר מרשות הרבים וצריך עיון : ה א"א אם כן עשו מחיצה פי' הר"ב כל סביבות הגזוזטרא או סביב נקב ד' על ד' כו' כן כתב רש"י והתנאי דד' על ד' קאי נמי בגזוזטרא עצמה דמידי הוא טעמא דבעינן נקב שיחא ארבע על ארבע הוא משום שצריך שיחא בחלל המחיצות ארבע על ארבע דכלאו הכי לא הוו מחיצות כדפרש"י בגמרא דף פ"ו ע"א וכו' בעשויה בגזוזטרא עצמה :

ר"ב נחמן פסק דלא כר"ש בן גמליאל דהלכה כר"ב נחמן בדיני כתב הר"ק דאין הלכה כר"ש בן גמליאל וכן משנה ד' פרק ו'א דכתובות פסקו הרמב"ם והר"ב דלא כר"ש שמעון בן גמליאל והרמב"ם עצמו וכן הר"ב לא פסקו כר"ש שמעון בן גמליאל ריש פרק ו'ב דשבת וכן בפרק י"ז ובמשנה ו' פרק ד' דגיטין ועוד במשנה ו' פרק ו' דגיטין ועיין סם משנה ד' ובמשנה ג' פרק ב' דפסחים ומשנה ז' פרק ד' דתענית ועוד רבים גס הר"ק לא סבירא ליה האי כללא בדוקא כמו שכתב הר"ב רבינו אשר בשמו בפרק הפרה ויש סם הוכחה בדברי הרא"ש דאיהו נמי לא סבירא ליה הכי מיה שכתב דמי ולדות שמיין בשפחה ואין להאריך ועיין במשנה ה' פרק ד' דפסחים מה שכתבתי סם בסויעתא דשמיא ולמה שכתבתי לעיל דכאוגטו דכדברי תנא קמא היינו למעלה דר"ש שמעון בן גמליאל לא קשיא ולא מידי רבי יהודה אומר כותל שעל גבה כו' מתוך פירוש הר"ב דלקמן שכתב ורבי יהודה דפליג נמי אבדו והוא מלשון רש"י גשמיעהו דלא גרסינן הכא להא וכן נראה מדברי התוספות שאכתוב לקמן בסמוך וכן הרכ רבינו אשר לא גרס במשנה ולא בברייתא ואף בסדר המשנה דירושלמי נמי ליתא :

ד' דתענית ועוד רבים גס הר"ק לא סבירא ליה האי כללא בדוקא כמו שכתב הר"ב רבינו אשר בשמו בפרק הפרה ויש סם הוכחה בדברי הרא"ש דאיהו נמי לא סבירא ליה הכי מיה שכתב דמי ולדות שמיין בשפחה ואין להאריך ועיין במשנה ה' פרק ד' דפסחים מה שכתבתי סם בסויעתא דשמיא ולמה שכתבתי לעיל דכאוגטו דכדברי תנא קמא היינו למעלה דר"ש שמעון בן גמליאל לא קשיא ולא מידי רבי יהודה אומר כותל שעל גבה כו' מתוך פירוש הר"ב דלקמן שכתב ורבי יהודה דפליג נמי אבדו והוא מלשון רש"י גשמיעהו דלא גרסינן הכא להא וכן נראה מדברי התוספות שאכתוב לקמן בסמוך וכן הרכ רבינו אשר לא גרס במשנה ולא בברייתא ואף בסדר המשנה דירושלמי נמי ליתא :

אמר רבי יהודה מעשה כו' וכתבו התוספת אין זה מעשה לסתור דאמילתיה דלעיל קאי דלא בעי מחיצה לסם מים עד כאן וכבר כתבתי לעיל דל"ג במצותין דהכא רבי יהודה אומר כותל שעל גבה כו' אכן נ"ל דאפי' קושיא זו דמעשה לסתור לא קשיא ולא מידי ואע"ג דכיון דל"ג רי"א כותל כו' אם כן את"ק קאי והוא מעשה לסתור דליתא דהשתא בלשון קשיא הוא דמקשה על הת"ק מהך מעשה ולא קא"ל בניחותא ומדע דהא רבנן דהיינו תנא קמא מהדרו ליה וא"ל חפני שלא היה בה כשיעור : שלא היה בה כשיעור כחב הר"ב שאין נעשין רשות לעצמן וכו' אפי' וכו' ומסיים רש"י שאם עוברת ברשות הרבים הויין רה"ר כדתנן בפ"א דשבת משנה ד' רקק מים ורה"ר מהלכת בו חייב וכמהוהו רקק פחות מעשרה טפחים אלא מים שאינן עמוקים עשרה אינן רשות לעצמן וכי הוו נמי בחצר הוה להו רה"ר עכ"ל ומשמע מיהו דאם אין בה כשיעור דמודו רבנן לרבי יהודה דכותל שעל גבה תדון משום מחיצה וזה לשון הרמב"ם בפרק ט"ז מהלכות שבת ואם אין בגובהה עשרה או שאין ברחבה ד' ממלאין ממנה בלא מחיצה ע"כ ולמאי דאמרן דכשאין בה כשיעור שיש להן הדיון של המקום שהם עוברים בו ואם כן כי באו מי האמה הזאת מכרמלית או מחבוי או מרשות הרבים אמאי חסגי לה בכותל שעל גבי טבי מחבוי שתי חצרות דמתניתין דלעיל דאטו סמירא טלטול שמחצר לחצר מטלטול שמחבוי לחצר וכל שכן מכרמלית ואין צריך לומר מרשות הרבים וצריך עיון : ה א"א אם כן עשו מחיצה פי' הר"ב כל סביבות הגזוזטרא או סביב נקב ד' על ד' כו' כן כתב רש"י והתנאי דד' על ד' קאי נמי בגזוזטרא עצמה דמידי הוא טעמא דבעינן נקב שיחא ארבע על ארבע הוא משום שצריך שיחא בחלל המחיצות ארבע על ארבע דכלאו הכי לא הוו מחיצות כדפרש"י בגמרא דף פ"ו ע"א וכו' בעשויה בגזוזטרא עצמה :

בין

בין

א פו ח
 ט"ז תה'סבת
 ט"ז ח"ח ס'
 ט"ז טע"א
 ב פו ח"ח ס'
 ט"ז ע"א ס'
 ט"ז טע"א

בין מלמטה * מחוברת לבזוזטרא ומתחיה * ורמז'ס פי' מלמטה על המים כנגד נקוב הבזוזטרא דאמרי' בוד אסיק כאלו הגיע המחילה לנקב שבזוזטרא שממלאין ממנו : זו למעלה מנו * ונקב שממלאין ממנו בעליונה מכון כנגד נקב התחתונה : עשו לעליונה *

בין מלמטה * פירש הר"ב מחוברת לבזוזטרא ומתחיה כן פירש * ואע"ג דלהרמב"ם שכתב הר"ב דפירש מלמטה על המים הוי פירוש דלמעלה מתחת אותו נקב כדפי' רש"י בלמטה וכן הוא בהדיא בפירוש הרמב"ם ז"ל והוי הק' דלמעלה ולמטה דהכא דומיא

אפי' ד' חיי' ע"כ
ה' עירובין
טו"ע ע"ס
סעי' ה'
כ' ע"פ פ"י
ט"ו ח' סג' סג'
טו"ע ע"ח ע"י
ט"ו סג' ע"כ

שנסתתפו בני התחתונה עם בני העליונה לעשות מחילה בעליונה ולא עשו בתחתונה שתייהן אסורות עד שיערבו * שכיון שבני התחתונה שותפין במחילה זו של עליונה אוסרין עליהם ואם עשו לתחתונה ולא עשו לעליונה אף ע"פ שאין לעליונה שותפות במחילה של תחתונה * שתייהן אסורות * העליונה אסורה שהרי אין לה מחילה והתחתונה הואיל ויש

בין מלמטה * וכן שתי גזוזטראות זו למעל' מזו * עשו לעליונה ולא עשו שתיהן אסורות עד שיערבו : ט' חצר שהיא פחותה מארבע אמות אין שופכין בתוכה מים בשבת אלא אם כן עשו לה עוקה מחזקה סאתים * מן הנקב ולמטה * בין מבחוץ בין מבפנים * אלא שמבחוץ צרי' לקמור * מבפנים אין צריך לקמור : י' רבי אליעזר בן יעקב אומר ביב

דרך לעליונה עליה שגם היא ממלאת מים משם אוסרת עליה עד שיערבו עמה וה' מ' כשתי גזוזטראות מופלגות זו מזו שיש גבוה' טפחים או יותר בין זו לזו אבל אם שתייהן בתוך י' אפי' עשו שתייהן מחילה לעולם אוסרו' זו על זו עד שיערבו : ט' אין שופכין לתוכה מים בשבת * דבד' אמות המים שאדם עשוי להשתמש בהן בכל יום נכלעים בהן במקומה ואין יוצאין לר"ה פחות מד' א' אין נכלעים במקומה ויוצאין לר"ה * עוקה גוי'א : מחזקת סאתים * מפני שאדם עשוי להסתפק סאתים מים בכל יום : מן הנקב ולמטה * שיהיה החלל של העוקה מחזיק סאתים קודם שיגיעו המים ל' הנקב שעל שפתה שבו מקלחין לר"ה : בין מבפנים בין מבחוץ * בין שעשה העוקה בחצר בין שעשה בר"ה : צריך לקמור * לעשות עליה' כמין כפה' מכוסה מלמעלה כדי שתהא חלוקה מר"ה : י' ביב

הב"י כלו' דכיון דתחתונה אפי' שאין יכולה להשתמש דרך עליונה אלא צריקה שזורקים הדלי לה אפי' אסר' עליה וכ"ש עליונה שהיא משתמשת דרך תחתונה נחת דאסרה עליה עכ"ל * ומה שפי' הר"ב עשו לעליונה שנסתתפו בני התחתונ' וכו' * ואי עשתה גם בתחתונה לא כתב הר"ב מה דיון * איתא בגמ' דשרו אפי' לא עירבו דגלויא גליא דעתיה דאגא בהדך לא ניחא לי נמצא שתחתונה מכולק מפליונה וכל אחת רשות לעצמה ויש לה מחילה המתרת * ומ"ש הר"ב דאם שתייהן בתוך עשרה לעולם אוסרות * זהו שיטת הרמב"ם בפ' ד' מהלכות ערוזין ויהיב טעמא מפני שהן כזוזטרא אחת * ודומה ליסיוע לשעת הרמב"ם בנירקין אוקמתא דאבי' דפ"ד ע"כ ואין להאריך : ט' אין שופכין לתוכה מים בשבת * פי' הר"ב דבד' א' וכו' נכלעים שם במקומם פחות כו' אין נכלעים ויוצאין לר"ה * כלומר וכיון דאין ראוי להכליע הלכך כי שפיך בחצר ידע שיצאו לחוץ וכי יוצאים נתקיימה מחשבתו ונזרו על כמו ברשות הרבים דלמא אחי למשרי זריקה בהדיא לר"ה * אבל כשנכלעים במקומן כי נמי נפקי לבר לא מקיימי מחשבתו * והא דתנן ד' אמות כתב רש"י דבאורך ורוחב משמע דאי לא יהיב שעורא נמי לפותיא אין כאלן שיעור מפורש כלום ומשום אפילו רחבה משהו וליכא לאוקמי בה טעמא ע"כ * ומיהו אפילו הוא שמונה על ג' או על תמונה אחרת * כל שיש בה כדי לרבע ד' על ד' הרי יש מקום לבלוע ושרי כדאיתא בגמ' אליבא ד' אוקמתא דרבי זירא וקאמר בגמ' דלכוי לא קתני חצר שאין בה ד' על ד' דאיתא הכי הוי אמינא דקפיד הוא שיהא מרובע והוא חצר חסוב והוי טעמא אחרניא דאמר רב שהוא ראוי לזלף ולכבד ולרצף וכוונתו לזלף ולא שיצאו לחוץ דבחדר שהוא מרובע כ' משתמשין בו דרך כבוד * להכי תני שהיא פחותה מארבע דמשמע שחצר שיעורא הא' יש שיעור ארבע על ארבע לא שגא ברובע ולא שגא בארוך וקטין שרי * ועיין במשנה דלקמן : מחזקת סאתים * ושיעור המקום כתב הרמב"ם בפ"ו מהלכות שבת שהוא חצי אמה על חצי אמה ברום שלש חומשי אמה * ע"כ * וכתב הר"ב מפני שאדם עשוי להסתפק כו' * גמרא * וכי מסתפק עפי' מלתא דלא שניחא הוא ולא גזרינן ביה ד' סי' שג"ז שס' הרי"ב א' וכי מחזיק כד' משמע דלעולם שרי בין הוא ריקן או יש בו ג"כ מהשופכים דמבעוד יום * ועיין בלשון רש"י שאעתיק במשנה דלקמן בס"ד שכוונתו בו כתב הר"ב וינתן אדהכא * ועיין עוד במשנה י"א : בין מבחוץ כו' * לא שמבחוץ צריך לקמור * פי' הר"ב מבחוץ שעשה ברשות הרבים * וז"ל הרמב"ם בחבורו ברשות הרבים בלד החצר כדי שיהיו המים נקבלים בתוכה ע"כ * וצריך לקמור פירש הר"ב כדי שתהא חלוקה מרשות הרבים והאי טעמא הרמב"ם כתבו בפירושו ובחבורו * וכתב הב"י לדבריו דהיינו משום דלא מתערב אלא משום חשדא ע"כ * כלומר דאי לא הוה קמורה איכא חשדא שהרואים עוקה מלמטה מים בלד הנידו יאמרו שהוציאם מחצר ושפכם בעוקה זו שברשות הרבים * ובפירוש קמור עיין מ"ש ספ"ג דאהלות :

מחשבתו ונזרו על כמו ברשות הרבים דלמא אחי למשרי זריקה בהדיא לר"ה * אבל כשנכלעים במקומן כי נמי נפקי לבר לא מקיימי מחשבתו * והא דתנן ד' אמות כתב רש"י דבאורך ורוחב משמע דאי לא יהיב שעורא נמי לפותיא אין כאלן שיעור מפורש כלום ומשום אפילו רחבה משהו וליכא לאוקמי בה טעמא ע"כ * ומיהו אפילו הוא שמונה על ג' או על תמונה אחרת * כל שיש בה כדי לרבע ד' על ד' הרי יש מקום לבלוע ושרי כדאיתא בגמ' אליבא ד' אוקמתא דרבי זירא וקאמר בגמ' דלכוי לא קתני חצר שאין בה ד' על ד' דאיתא הכי הוי אמינא דקפיד הוא שיהא מרובע והוא חצר חסוב והוי טעמא אחרניא דאמר רב שהוא ראוי לזלף ולכבד ולרצף וכוונתו לזלף ולא שיצאו לחוץ דבחדר שהוא מרובע כ' משתמשין בו דרך כבוד * להכי תני שהיא פחותה מארבע דמשמע שחצר שיעורא הא' יש שיעור ארבע על ארבע לא שגא ברובע ולא שגא בארוך וקטין שרי * ועיין במשנה דלקמן : מחזקת סאתים * ושיעור המקום כתב הרמב"ם בפ"ו מהלכות שבת שהוא חצי אמה על חצי אמה ברום שלש חומשי אמה * ע"כ * וכתב הר"ב מפני שאדם עשוי להסתפק כו' * גמרא * וכי מסתפק עפי' מלתא דלא שניחא הוא ולא גזרינן ביה ד' סי' שג"ז שס' הרי"ב א' וכי מחזיק כד' משמע דלעולם שרי בין הוא ריקן או יש בו ג"כ מהשופכים דמבעוד יום * ועיין בלשון רש"י שאעתיק במשנה דלקמן בס"ד שכוונתו בו כתב הר"ב וינתן אדהכא * ועיין עוד במשנה י"א : בין מבחוץ כו' * לא שמבחוץ צריך לקמור * פי' הר"ב מבחוץ שעשה ברשות הרבים * וז"ל הרמב"ם בחבורו ברשות הרבים בלד החצר כדי שיהיו המים נקבלים בתוכה ע"כ * וצריך לקמור פירש הר"ב כדי שתהא חלוקה מרשות הרבים והאי טעמא הרמב"ם כתבו בפירושו ובחבורו * וכתב הב"י לדבריו דהיינו משום דלא מתערב אלא משום חשדא ע"כ * כלומר דאי לא הוה קמורה איכא חשדא שהרואים עוקה מלמטה מים בלד הנידו יאמרו שהוציאם מחצר ושפכם בעוקה זו שברשות הרבים * ובפירוש קמור עיין מ"ש ספ"ג דאהלות :

ד"ע

ד"ע שיהא קמור ד' אמות * כהז' ב' ד' ד' אמות יש שיעור לבלוע כו' וכפירש"י וכפ' ב' ד' ד' אמות יש שיעור לבלוע כו' ונראה דמ"ר
 צביב טעם לי' ד' מל' צ"עו' כהז' דלעיל * וכפ' רש"י דכשיש הסיעור דתיימי מיל' שרע"ב צ"עו' בשבת וכו' צ"עו' לל' תיימי דיש בו מים מצדו יום כיון דרוז ימות השנה עשיון לבלוע ה"כ כי נפקי לבראי לאו להכי איכוון * וכיון דלא נתקיימה
 מחשבתו שרי דאפי' מתכוון לא לשמרה דאורייתא איכא דהכא לאו בר' ד' וריקלאו איכו גופיה אלא מהלוקי וזלחין הלכך כיל' לל' תיימי שרי לכתחילה * ועיין
 במסנה י"א :

אומרי' הם הל' יב טע"ג טע"ד

וחכמים אומרים אפי' ג' או חזק מאה אמהכו' לשון הר"ז דכיון דבגויה שפך מקלמי להדיא ונפקי לרה"ר והרואה אומר ששפך סמוך לניצחתו לרה"ר וכ"כ רש"י ומסיים וצ"ע דליפקר ע"כ וכלומ' ותקיימה מחשבתו * ופ' א"ט וזה שאמרו מקלמי להדיא כו' וצדכרי רש"י וכתב * כל זה הל' א"ט מה בין צ"ע לעוקה שעוקה העשויה ברשות הרבים היא קמורה דתיימי מיל' לא פליגי רבנן במתניתין דלעיל והכא פליגי אלא היינו טעמא שהוא גומא עמוקה בשנשכנים לשם דרך ירידה לגומא נשכנים ואין יוצאין כלל * אבל צביב שהוא חריץ ארוך אע"ג דקמורה צד' אמות וצד' א"ה אחר דתיימי מיל' מ"מ חכמים אוסרין משום דהכא השפיעה שבה היא מקלמת להדיא והמים הולכים ונחלין דרך החריץ איבא גופי למיחש דלא תיימי ויאלאו לרה"ר תחת שפכתו והרואה יאמר כו' * ודוקא צביב שהוא חריץ חיישי' להכי דמפני שהוא חריץ לא יוכלו המים להתפשט אלא ואנה יתקלמי להדיא אבל בלאו הכי לא הלכך במתני' דלעיל לא צעיון עוקה אלא בחצר הפחותה מד' אבל כשיש בה ד' לא צעיון עוקה * וצ"ע ג' המים נשפכין על שטח קרקע החצר שלא כדרך ירידה לגומא * מ"מ הואיל ואין כאן חריץ וכולין המים להתפשט אנה ואנה ותיימי מיל' קודם שיצאו לחוץ * כל זה ראיתי ונתון אל לבי כדי ליישב טעם מתני' דלעיל אליבא דחכמים * כ"ש שהר"ב והרמב"ם פסקו בחכמים ולא השיגוהו למשנתו של רבא ד' דקצ' ונקי כדאמר' בפ' החולץ דף מ"ט משום דס"ל דלאו כללא הוא לכל מקום * וכן במשנה ד' פ"ט דטועה פסקו הרמב"ם והר"א שגמי כתב כראב"י לגבי ר"ע * והדע דהא הר"ף בפ"ק דמ"ק דפסק כראב"י והיב טעמ' משום דאמוראי כוותיה אולי * והר"א שגמי כתב כראב"י אע"ג דלרש"י לא אולי כוותיה מ"מ הירושלמי מוכיח כן * ואי איתא דכללא הוא לא היו צריכין לראיה אחרת * והר"א פסק שם דלא כראב"י וגפי' ראוי לפרש משנה דלעיל כרבנן * אבל כי דייקנן במלתא לא מתקיימה שפיר הואי פירושא ומאי דקא מפלגינן בין צביב הקמור צד' א' לחצר שהוא ד"א * דהא כצביבן לעיל בשם רש"י דצביב גמי דקמור ד' על ד' הוא והכי ודאי מוכחא מלתא * והשתא כיון שהוא ד' על ד' כמו החצר הרי המים מתפשטין בתוך ד' על ד' ונבלעים * וממ"נ אם כל הד' אהם נשפוט א"כ יש כאן גמי בעיני גומא ונבלעים כמו בעוקה ואם רק חריץ באמצע הרי מ"מ יוכלין להתפשט צביב עצמו שהוא ד' על ד' ונבלעים קודם לזאתם לרה"ר כמו שצ"עו' בחצר קודם לזאתם פליא דחריץ זה לא מעלה ולא מוריד כולי האי * אלא עיקרן של הדברים דלפום האי פירושא דפי' הר"ב צ"עו' במתני' דלעיל דשרייתא פליא דמקום שהוא שיעור לבלוע המים לא איתא מתני' דלעיל כרבנן דהכא דלרבנן דהכא * לא שרו ליה משום שיעור בליעת המים שהרי הכא דיש שיעור לביב כדאמרן ואפי' אסרי והכי מוקים בהדיא בגמרא דלהאי פירושא כולה מתני' ראב"י היא וחסורי מחסרה וה"ק חצר שהיא פחותה בו' הא ד"א שפכין שראב"י אומר צביב הקמור בו' * ועל רש"י אין כאן תלונה כלל דברישא לא פ' כלום אלא כתב דמפרש בגז' * ואיכא פירושא אחרתא בגמ' כדצעיון לתימ' קמן דסלקא מתני' דלעיל כרבנן * ועוד דרש"י שפירשו בסדר הגמ' לא הוצרך לפרש דרישא דלא כרבנן דבגמ' קחית ליה * וגם על הרמב"ם אין מקום להתלות דבפירושא לזמנה דלעיל כתב כשיש בחצר פחותה מד' על ד"א ונתכוון צ"עו' לטעמא דרב שבגמרא דמפרש דפחותה מד' דתנן היינו צחותה מד' על ד' וכדתייבא בהדיא בגמרא וכו' כי פחותה מהריבוע כו' אע"ג שהוא אחר ד' ח' אמות ברוחב צ"עו' לרבעה ד' על ד' כל שאין ברוחב בס' כד' אין הסצר ראוי להשתמש בו דרך כבוד לוולפו ולרצו ולכדו ונמצא שכל המים ששופכין שם אין דעתו לולף יחצר אלא שיצא לחוץ וכי עקף הא מתקיימת מחשבתו הלכך גזור רבנן עליה דלמא אתי למשרי וריקה בהדיא לרה"ר וע"י עוקה שרינן שהמים אינם מקלחים לרה"ר אלא מתקבצין בגומא אבל כשיש בו ד' על ד' צריבעו דרגילין לולף ומסתמא לולף הוא שופך וכי נפיק לא מתקיימת מחשבתו וליכא למגור * וצ"ע סבירא לכו רבנן דכיון ששופך ע"פ הציב מגלי דעתיה דשפך ולא לצלוק ואיכא למגור משום וריקה בר' הר" * ומיהו כי שופך על הגג עצמו או בחצר שלא על פי הציב דאין יורדן מכחו לרה"ר לא גזור ואבל ששופך על פי הציב שהמים אינם מתקבצים אלא נחלים ונחלים ומכחו ונחלים איכא למגור ואף על גב דיש כאן שיעור לבלוע הא אמרן דלפי' זה לא נפקא מונה מדי בשיעור הבליעה * אלא לרה"ב דפוסק בחכמים ומפרש למה שפ' דלעיל דטעמא דלא סלקא אליבא דרבנן ולא פירש דאיתא כראב"י יש מקום תלונה בדבריו * והפער מפרש מתמתין דלעיל כהר"ב * אבל פסקו כראב"י משום דמשנתו קב ונקי :

צ"ע חריץ העשו כדי שיקלע המים [ששופכין] צח' לרה"ר והוא קמור במשך ד' אמה לרה"ר דב' אמות יש שיע' לבלוע בהן שאתים מים שאלם מתחפץ בכל יום : שופכין לחוכה * דתיימי מיל' ואין יוצאין לרה"ר : לא ישפוך על פי הציב * דכיון דבגויה שפך ותקלמי להדיא ונפקי לרה"ר והרואה אומר ששפך סמוך לניצחתו לרה"ר והלכה כחכמים : מנערסין

פרט ואף לגבי הגמ' בהן ששכ' לזה מחזק גזיר' עליו חס' וקר' תש' בלא יומ' הצי' כפ' לו ק' שיל' מא' פר' מש' גב' קר' אש' לל'

"צ"ע שהוא קמור ארבעה אמות ברשות הרבים שופכין לתוכו מים בשבת וחכמים אומרים אפי' ג' אמה לא ישפוך על פי הציב אבל

לניצחתו לרה"ר וכ"כ רש"י ומסיים וצ"ע דליפקר ע"כ וכלומ' ותקיימה מחשבתו * ופ' א"ט וזה שאמרו מקלמי להדיא כו' וצדכרי רש"י וכתב * כל זה הל' א"ט מה בין צ"ע לעוקה שעוקה העשויה ברשות הרבים היא קמורה דתיימי מיל' לא פליגי רבנן במתניתין דלעיל והכא פליגי אלא היינו טעמא שהוא גומא עמוקה בשנשכנים לשם דרך ירידה לגומא נשכנים ואין יוצאין כלל * אבל צביב שהוא חריץ ארוך אע"ג דקמורה צד' אמות וצד' א"ה אחר דתיימי מיל' מ"מ חכמים אוסרין משום דהכא השפיעה שבה היא מקלמת להדיא והמים הולכים ונחלין דרך החריץ איבא גופי למיחש דלא תיימי ויאלאו לרה"ר תחת שפכתו והרואה יאמר כו' * ודוקא צביב שהוא חריץ חיישי' להכי דמפני שהוא חריץ לא יוכלו המים להתפשט אלא ואנה יתקלמי להדיא אבל בלאו הכי לא הלכך במתני' דלעיל לא צעיון עוקה אלא בחצר הפחותה מד' אבל כשיש בה ד' לא צעיון עוקה * וצ"ע ג' המים נשפכין על שטח קרקע החצר שלא כדרך ירידה לגומא * מ"מ הואיל ואין כאן חריץ וכולין המים להתפשט אנה ואנה ותיימי מיל' קודם שיצאו לחוץ * כל זה ראיתי ונתון אל לבי כדי ליישב טעם מתני' דלעיל אליבא דחכמים * כ"ש שהר"ב והרמב"ם פסקו בחכמים ולא השיגוהו למשנתו של רבא ד' דקצ' ונקי כדאמר' בפ' החולץ דף מ"ט משום דס"ל דלאו כללא הוא לכל מקום * וכן במשנה ד' פ"ט דטועה פסקו הרמב"ם והר"א שגמי כתב כראב"י לגבי ר"ע * והדע דהא הר"ף בפ"ק דמ"ק דפסק כראב"י והיב טעמ' משום דאמוראי כוותיה אולי * והר"א שגמי כתב כראב"י אע"ג דלרש"י לא אולי כוותיה מ"מ הירושלמי מוכיח כן * ואי איתא דכללא הוא לא היו צריכין לראיה אחרת * והר"א פסק שם דלא כראב"י וגפי' ראוי לפרש משנה דלעיל כרבנן * אבל כי דייקנן במלתא לא מתקיימה שפיר הואי פירושא ומאי דקא מפלגינן בין צביב הקמור צד' א' לחצר שהוא ד"א * דהא כצביבן לעיל בשם רש"י דצביב גמי דקמור ד' על ד' הוא והכי ודאי מוכחא מלתא * והשתא כיון שהוא ד' על ד' כמו החצר הרי המים מתפשטין בתוך ד' על ד' ונבלעים * וממ"נ אם כל הד' אהם נשפוט א"כ יש כאן גמי בעיני גומא ונבלעים כמו בעוקה ואם רק חריץ באמצע הרי מ"מ יוכלין להתפשט צביב עצמו שהוא ד' על ד' ונבלעים קודם לזאתם לרה"ר כמו שצ"עו' בחצר קודם לזאתם פליא דחריץ זה לא מעלה ולא מוריד כולי האי * אלא עיקרן של הדברים דלפום האי פירושא דפי' הר"ב צ"עו' במתני' דלעיל דשרייתא פליא דמקום שהוא שיעור לבלוע המים לא איתא מתני' דלעיל כרבנן דהכא דלרבנן דהכא * לא שרו ליה משום שיעור בליעת המים שהרי הכא דיש שיעור לביב כדאמרן ואפי' אסרי והכי מוקים בהדיא בגמרא דלהאי פירושא כולה מתני' ראב"י היא וחסורי מחסרה וה"ק חצר שהיא פחותה בו' הא ד"א שפכין שראב"י אומר צביב הקמור בו' * ועל רש"י אין כאן תלונה כלל דברישא לא פ' כלום אלא כתב דמפרש בגז' * ואיכא פירושא אחרתא בגמ' כדצעיון לתימ' קמן דסלקא מתני' דלעיל כרבנן * ועוד דרש"י שפירשו בסדר הגמ' לא הוצרך לפרש דרישא דלא כרבנן דבגמ' קחית ליה * וגם על הרמב"ם אין מקום להתלות דבפירושא לזמנה דלעיל כתב כשיש בחצר פחותה מד' על ד"א ונתכוון צ"עו' לטעמא דרב שבגמרא דמפרש דפחותה מד' דתנן היינו צחותה מד' על ד' וכדתייבא בהדיא בגמרא וכו' כי פחותה מהריבוע כו' אע"ג שהוא אחר ד' ח' אמות ברוחב צ"עו' לרבעה ד' על ד' כל שאין ברוחב בס' כד' אין הסצר ראוי להשתמש בו דרך כבוד לוולפו ולרצו ולכדו ונמצא שכל המים ששופכין שם אין דעתו לולף יחצר אלא שיצא לחוץ וכי עקף הא מתקיימת מחשבתו הלכך גזור רבנן עליה דלמא אתי למשרי וריקה בהדיא לרה"ר וע"י עוקה שרינן שהמים אינם מקלחים לרה"ר אלא מתקבצין בגומא אבל כשיש בו ד' על ד' צריבעו דרגילין לולף ומסתמא לולף הוא שופך וכי נפיק לא מתקיימת מחשבתו וליכא למגור * וצ"ע סבירא לכו רבנן דכיון ששופך ע"פ הציב מגלי דעתיה דשפך ולא לצלוק ואיכא למגור משום וריקה בר' הר" * ומיהו כי שופך על הגג עצמו או בחצר שלא על פי הציב דאין יורדן מכחו לרה"ר לא גזור ואבל ששופך על פי הציב שהמים אינם מתקבצים אלא נחלים ונחלים ומכחו ונחלים איכא למגור ואף על גב דיש כאן שיעור לבלוע הא אמרן דלפי' זה לא נפקא מונה מדי בשיעור הבליעה * אלא לרה"ב דפוסק בחכמים ומפרש למה שפ' דלעיל דטעמא דלא סלקא אליבא דרבנן ולא פירש דאיתא כראב"י יש מקום תלונה בדבריו * והפער מפרש מתמתין דלעיל כהר"ב * אבל פסקו כראב"י משום דמשנתו קב ונקי :

מזטרפין ל' אמות * אס' יש בחצר עם האכסדרה ד' אמו' על ד' אמות מזטרפין ומוטר * לשפוך לתוכה מים ואין לרד עוקה : יא' דיוטאות * עליות זו כנגד זו וחצר פתוחה מד' אמו' למינהן שופכין בה מיתוהין : ומקלתן * בני הדיוטאה האחד עשו עוקה * בחצר ובני האחרת לא עשו : ואת שלא עשו עוקה אסורין * כל זמן שלא עירבו דאי שריית להו להני על ידי עוקה דהנך * אתו לאסוקי מאני עם השופכים מן הבתים ולהורידן לחצר בהדיא עד שפת העוקה בגליהם * וקא מטלטלי בחצר דלא עירבו בה :

פרק ט ב

גגות קעיר רשות אחד * ואף על פי שדיורים חלוקים ליוטה לפני בני אדם מ"מ הגנות שאין תשמישן מדיר און בהן חלוקת רשות * וכלים ששבתו בגג זה מותר להוליחן לזה : ובלבד שלא יהא בגבזה מחצרו י' דאם חלוק מהן בגובה י' אסור לטלטל ממנו לגגין גזירה משום תל גבוה ורחב ד' ברה"ר דלא לית לכתף עליו : כל אחד רשות לעצמו * ואם לא ערבו דוירים של מטה אסור לטלטל מזה לזה : ר"ש * ויקל מכלן וקאמר גגות וחצרות וקרפופות שאין יותר מבית סאתים * הואיל וכולן און תשמישן מיוחד ותדיר * רשות אחת הן ומטלטלין מזה לזה בלא ערוב ואפילו היה הגגות גבוהות יותר מעשרה או גמכות יותר מעשרה * דלית ליה לר"ש ערובי חצרות אלא משום כלי הבית : לכלים ששבתו בחוכן * כלים ששבתו באחת מהן * מוציאים אותן מזה לזה * אבל לא

אבל שופך מנג לגג * והטור סוף סימן שג"ו כתב שופך על הגג * והכ"ז העתיק שופך הוא לגג ע"כ * ובמשנה שבסדר ירושלמי אבל שופך הוא על הגג * הר"ר יונתן מפרש דבי גרסי' וכן דקאי אלירוף דתמן חזר ואכסדרה מזטרפין וקאמר דכמו כן שתי דיוטאות שלפני עליה ויש עליהן תקרה מעויבה [רבה] שמתבלע בן מים כמו בחצר וכן זו כנגד זו ולא זה למעלה מזה ואין רחוקות ארבע טפחים זה מזה קאמר מיתוהין מזטרפין לד"א ושופכין בהניו בשבת אבל אם אינן זו כנגד זו אלא זה למעלה מזה או רחוקות ד"ט זו מזה שאין תשמישן מוחין זה לזה היישינן כשיא' אל הדיוטא האחת לשפוך שופכין ויראה שמתקלקל בכתן לא יעבור אל האחרת לשפוך לה מנטי

א סס טע"א
ב ח"י פ"ד
הס' עירובין ס'
ט"ז ק"א ס'
עו
פס
רכ"ג י"ד
גמ"ז ק"ל
ח"י פ"ג ס'
ט"ז ק"א ס'
טע"ב ס"א

אבל שופך מנג לגג * והמים יורדין לביב * ההוצאה והאכסדרה * מצטרפין לארבע אמו' : יא' * כ"א לג' וכן שתי דיוטאות זו כנגד זו ומקצתן עשו עוקה * ומקצתן לא עשו עוקה את שעשו עוקה מותרין ואת שלא עשו עוקה אסורין :

פרק ט ב

גגות העיר רשות אחת * ובלבד שלא יהא גג גבוה עשרה או נמוך עשרה דברי ר' מוחבבים * אומרים כל אחד ואחד רשות בפני עצמו * רבי שמעון אומר אחד גגות ואחד חצרו' ואחד קרפופות * רשות אחד לכלים ששבתו לתוכן * ולא

הטורח ויפסדו לרשות הרבים ולריבין לעוקה כגון עריבה מעין או חבית ששכרה ועושין לעוקה ומחזקת סאתים * ומקלתן עשו עוקה כו' חוזר לחצר שהיא פתוחה מד"א כו' עכ"ד * ולפי' הר"ב לג' וכן * וכפירושו מפרשים רש"י והרמב"ם : ואת שלא עשו עוקה אסורים * פירש הר"ב כל זמן שלא עירבו דאי שריית כו' * אתו לאסוקי מאני כו' * עם השופכים כו' כי יהוש על קלקול הדיוטא ולא ישפכש בדיוטא שיתגלגלו וירדו לעוקה * חזרו אלא יוציאים עם הכלי כו' וכי תימא כי נמי ערבו אמאי שרי הרי גמא' שני בעלי בתים של כל אחד שיעור סאתים שופכין בעוקה אחת שאינה מחזקת רק סאתים הא' מלפא מפרשא בצמרא דלא אכפת והלכך כששופך יותר מסאתים נמו לית ליה ליומא דהשתא כוונתו לשפוך בגומא ולא שילכו לרשות הרבים וכדפרישית לעיל * וכתבו התוספות ואי מיירי בלא עירבו תרוייהו לתסרו * ויש לומר דאינם שופכים מאם בתוך העוקה שבחצר אלא שופכין על הדיוטא וכן יורדין על העוקה הסמוכה לה * ואף על גב דהוי חצר שאינה מעורבת * לא אסרו בה :

פרק ט שלא

יהא [גג] גבוה כו' * כתב הר"ב גזירה משום תל גבוה ורחב ד' ברשות הרבים * דהוי רשות היחיד כדפירש בריש פרק י"א דשבת * ומה שכתב הרמב"ם כגון עמוד כו' ברשות היחיד הוא שגור ר"מ משום תל כו' ברשות הרבים * וה"ה לגגים דמתני' דהוי' כמו עמוד כו' ברשות היחיד דגזרינן משום תל כו' ברשות הרבים : גביה עשרה או נמוך עשרה * אע"ג דהיינו הך דאם האחד גבוה מהשני עשרה * בהכרח השני נמוך ממנו עשרה וכן להפך * נקט הכי * משום דלפעמים שתי הבתים הסמוכין בגגותיהן און שום אחד מהן גבוה יותר מחצרו * אלא שבית האחד נכנה בעמק לפי שאין הקרקע שתי הבתים שווה ואז לא שייך לומר שזה גבוה * אלא שייך לומר שזה נמוך :

קרפופות * פירש הר"ב שאין יותר מבית סאתים * ובלא הוקף לדירה * זכר"ע בפרק ב' משנה ה' דהלכה כמותו * ואי הוקף לדירה אפילו ביתר נמי וכדאיתא בטור סימן טע"ב * וכתב עוד דאפילו לא הוקף לדירה והוא יותר מבית סאתים אע"ג דאסור לטלטל בו יותר מד' אמות כדלעיל מכל מקום הוי לרבי שמעון רשות אחת לגבי חצרו או לגבי חצר לטלטל ב' אמות בזה וב' אמות בזה להוציא ולהכניס מזה לזה * וכדפרש"י ריש פרק י"ט דשבת דף ק"ל :

לכלים ששבתו בתוכן * פי' הר"ב מוציאין מזה לזה ומסיים הרמב"ם ובלבד שלא יכנס בכלי זה לבית מן הבתים אלא כ' עירבו פ"ג מה"ע :

ולא לכלים ששבתו בתוך הבית פירש הר"ב והביאן למאזר על ידי שערבו ואף על גב דהשתא שכיחי מאני דבתים כחצר אפילו הכי כלים ששבתו לתוכן שרי לטלטולי ולא גזרינן דלמא אחי לאפוקי מאני דבתים לחצר וליכא למומר יאמרו שני כלים בחצר אחד מותר וא'

מ"ב ה"א
מ"ב ה"ב
מ"ב ה"ג
מ"ב ה"ד
מ"ב ה"ה
מ"ב ה"ו
מ"ב ה"ז
מ"ב ה"ח
מ"ב ה"ט
מ"ב ה"י
מ"ב ה"יא
מ"ב ה"יב
מ"ב ה"יג
מ"ב ה"יד
מ"ב ה"טו
מ"ב ה"טז
מ"ב ה"יז
מ"ב ה"יח
מ"ב ה"יט
מ"ב ה"כ
מ"ב ה"כא
מ"ב ה"כב
מ"ב ה"כג
מ"ב ה"כד
מ"ב ה"כה
מ"ב ה"כו
מ"ב ה"כז
מ"ב ה"כח
מ"ב ה"כט
מ"ב ה"ל

אסור דרבי שמועון לטעמיה דלא גזר כבי הא' כחוספיה פרק ד' גמרא * ומה שכתב והלכה כר"ש גמ' :
ב גג גדול כו' פירש הרמב"ם כשים כותל מקיף בגבול' וכן נראה דברי הר"ב (אלא שלא פירש בהדיא לפי שאין צריך להיות כותל' ממש אלא אמרינן גוד אסיק מחיטתא * ומיהא דוקא כשאין גג בולט מהכותל דמינכרא מחיטתא) וכדכרז בשם ולדידיה מפרש בש"ס דלהפי תני גג וחצר דגג דומיא דחצר מה חצר מנכרא מחיטתא אף גג מנכרא מחיטתא דאי לא יגדול נמי אסור : הגדול מותר בית שלטתה דאלו כלים ששבתו בתוכן כדק"ל לר"ש ומ"ש הר"ב ושרי בלוחות גפופין כלומר בשביל אוחתן גפופין שרי בכל הגג וכלי שניה גבי חצר :
הגדולה מותרת * אם ערבה לעצמה רש"י ועיין במשנה דלקמן : והקמנה אסורה * כתב הר"ב דאם נפרצה בשבת כו' טעמא מפורש במס' דלקמן : חצר שנפרצ' לר"ב אפילו בשבת טור סימן שע דועיין במשנה דלקמן : וחוב"א מכוכה לר"ב * וכתב רש"י וה"ה נמי מתוכה לר"ב וקשיא אמאי לא קאמרי מתוכה לר"ב כי כליגי במקום מחינה : דר"א סבר לזו רר"ב כרה"ר ומקום מחינה זו נדי רר"ב היא ורבנן סברי דלדי רר"ב לאו כרה"ר * ור"א דקאמר מתוכה לר"ב דוק לא יתוך במקום מחינה קאמר * ומשום דרבנן נקטי מתוכה נקוט איכו נמי מתוכה * ורבנן ה"ק מי לא קא מודית לן היכא דלטלל מתוכה לר"ב דרפטור דכרמלית היא לדי נמי ל"ש * ור"א התם לא קא דרסו לה רביס והכא דרסו לה רביס והכתא רבנן אמרו לן "א מתוכה לר"ב קא מודית ומשום הכי קאמר ר"א נמי מתוכה והוא לא יכול לומר מתוכה לר"ב חייב לדידיה מתוכה מתוך מקום מחינה והוא ר"ב לדידיה * ומסדר המשנה הקדים דברי ר"א לחכמים שכן דרכו לשנות דברי חכמים באחרונה * ועיין משנה דלקמן * וכן בית שגפרץ פירש הר"ב ואין התקרה פרוסה ב משרתי רוחותיה * פירש הר"ב בקרן זוית * ש"ס ועיין משנה דלקמן * וכן בית שגפרץ פירש הר"ב ואין התקרה פרוסה ומתומה על הקום הפרצה * אע"ג דלפנים במקום שכלתה הפרצה מהכתלים משם ואילך יש תקרה לא אמרינן יורד וסותם הואיל ובאלכון הוא

ולא לכלים ששבתו בתוך הבית : ב גג גדול סמוך לקטן * הגדול מותר והקטן אסור * חצר גדולה שנפרצה לקטנה * גדולה מותר' וקטנה אסורה * מפני שהוא כפתחה של גדולה * חצר שנפרצה לר"ה * המכניס מתוכה לרשות היחיד * או מרשות היחיד לתוכה חייב * דברי רבי אליעזר * וחכמים אומרי' מתוכה לרשות הרבים או מרשות הרבים לתוכה פטור * מפני שהיא כברמלית : ג חצר שנפרצה לרשות הרבים משתי רוחותיה וכן בית שגפרץ מישתי רוחותיו

לא לכלים ששבתו בתוך הבית * והביאן לחצר על ידי שערבו בני החצר אסור להוציאן מחצר זו לחצר אחרת אם לא ערבו דמי החצרות יחד והלכה כר"ש : ב הגדול מותר * להוציא לו כלי בית שלמטה ואין בני הקטן אוסרין עליו * דלנבי גדול הק' פרצה פתח' תיא ושרי בלוחות גפופים העודפים מעט מכאן ומעט מכאן * כמעקה שסביב הגגות ומשיבא סתימה * וכגון שאין הפרצה יותר מעשר' אבל קטן אסור להוציא לו כלי הבית דבני גדול אסרי עליו * שרי נפ"ץ לו במלואו : הגדולה מותרת * בשביל הגפופין שנשאר לה מוכאן ומכאן הויא הק' פרצה כפתח : והקטנה אסורה * שחרי נפרצה במלואה ודוקא כשנפרצה קודם השבת : אבל אם נפרצה בשבת אפילו הקטנה מותרת * שכיון שהותרה למקצת שבת קודם שנפרצה הותרה לכולה שבת :

חצר שנפרצה לר"ב : שגפול הכותל [הפונה] לר"ה במלואו או ביותר מעשרה : חייב * דכר"ב היא : פטור * אבל אסור דלאו ר"ב היא אלא כרמלית והלכה כחכמים : ג משרתי רוחותיה * מרוח אח' שתופכת שתי רוחותיה * כגון שנפרצה בקרן זוית * אפילו אין צפרצה * אמות' הכא בקרן זוית לא חשיב כפתח דפתחא בקרן זוית לא עבדי אנשי' * ופרצה ביותר מוי' אפילו מרוח אחת אסורה : וכן בית שגפרץ מן רוחותיו * שגפרץ בקרן זוית * ונפל קצת מכ תל זה וקצת מכותל זה * ואין התקרה פרוסה ומתומה על מקום הפרצה

וסותם הואיל ובאלכון הוא תוספות * וא"ש דלא תני בית גבי רוח אחת צמתני' דלעיל דהכא מסתמא שגפרץ גס התקרה קמ"לן דבאלכסון לא אמרינן פי יורד כו' ובפירוש הרמב"ם וזה הבית שאמרנו [שגפרץ] ומשרתי רוחותיה] היא שגפנס כדרס וזה * וזית רוחותיו ונפל קצת מזה הכותל ולא אשר יהיה מושב הקורות בקירותיו על זאת הצורה * ולכידך הוא אסור * אבל כשגפרץ על זאת הצורה * הרי הוא מותר כי העיקר אללנו פי תקרה יורד וס תס ע"כ ובחבורו ספי' ז' מה"ש כתב בית או חצר שגפרץ קרן זוית שלה פי' אין עושין פתח בקרן זוית ואם היתה שם קורה מלמעלה על

אכל
צדי
הוא
מות
שבת
הות
אלא
ע"
צאו
שעל
הער
שבת
שהיו
ונפר
אמר
מקצת
על
ד"ה
תקר
וכן
מחיל
מער
מבוי
פרט
אם
לשי
מוק
דמה
הוא
בפר
אחד
דבר
בחד
לר"
פי
דכו
בדק
תקרה
פרט
מעט
להי
שיג

אבל אם התקרה פרושה עלמקום הפרצה אין הפרצה אוסרת
בבית דאמרי' פי תקרה יורד וסותם : מותרין לאותה שבת
הואיל והותר מקצתו : לעתיד לבא : לשבת הבאה : ר"ח אם
מותרין כו' כלומר כששם ירין לעתיד לבא כדאמרינן לאותה

שבת והלכה כר"י ולא אמרינן
הותרה מקצת שבת הותרה כלה
אלא לענין ערוב סדר שהותר
ע"י ערוב למקצת שבת וגולד
באותה שבת דבר שהיה ראוי
שעל ידו יתבטל הערוב אין
הערוב בטל שכיון שהותרה מקצ'
שבת הותרה כלה אבל מקום
שהיו בו מחיצות קודם השבת
ונפרצו מחיצותיו בשבת לא
אמרינן ביה הואיל והותרה
מקצת שבת הותרה כלה : ד'
על גב שני בתים : והם צ"ל זדי
רה"ר מטלטלין תחת העליה דפי
תקרה מכלן ומכלן יורד וסותם:
וכן גשרים המפולשים ויש להם
מחיצות מלמעלה בשני הצדדים :

רווחתיו . וכן מבוי שנמלו קורותיו או
לחיויו . מותרין באותה שבת ואמרינן
לעתיד לבא . דברירבי יהודה . רבי יוסי
אומר אם מותרין לאותו שבת מותרין
לעתיד לבא . ואם אמרינן לעתיד לבא
אמרינן לאותו שבת : ד' הבונה עלייה
על גבי שני בתים . וכן גשרים המפולשים
מטלטלין תחתיהן בשבת דברי ר' יהודה .
וחכמים אוסרינן . ועוד א' ר' יהודה מערבין
למבוי המפולש וחכמים אוסרינן :

פרק י המוצא

רבן גמליא אומר שנים

שני לחיוו [כמו במפולש] שני לחיוו
דנקורה אחד או בלחי אחד נאסר המבוי ע"כ . וכגורסת רש"י
הוא במשנה שבסדר הירושלמי : ר"י אומר אם יותרת כו'
כו' הר"ב כלומר כשם שאסורים וכו' בש"ס : וכתב הר"ד יונתן
ואע"פ שמוצינו כהאי גוונא מותר לשבת אחרת כגון שוורי ערוב
(לר' יוסי עצמו פ"ז משנה ט') שאפילו לשבת אחרת מועיל בכל
שהוא . אע"ג דלכתחילה צעין שיעור . ע"כ :

הואיל ואיכא ב' מחיצות דקבצר
מדאורייתא הוי רה"י ואין הלכה
כרבי יהודה :
תפילין . צעדה במקום שאין
משתמרים : זוג זוג
א'

פרק י המוצא

משתמרים : זוג זוג

על אורך הפרצה וכו' מותר וכו' והוא שלא תהיה צאלכסון
עכ"ל . והמגיד כתב שכונתו אינה מצוירת וכו' מ"מ מדקדק
מדלא כתב בקרן זווית וכתב קרן זווית שכראה שאינו מפרש
שאוכל בשתי רוחות אלא שספרן מן הצד קרי לה קרן זווית
ואמר שאם מונחת הקורה על

אורך הפרצה אמרינן פי תקרה
וכו' אבל אם הקורה מונחת
לאורך הפרצה צאלכסון לא
אמרינן פי וכו' עכ"ל . והוא
כפירושו שבפירוש המשנה
ולא כמ"ב ש"ל דהכא תנן בית
לאשמועינן דאף בבית אמרינן
פתחה בקרן זווית לא עבדי אגסי:
ובן מבוי שנמלו קורותיו או
לחיויו . כתב רש"י דגרסי'
שניטלס קורתו או לחיו ע"כ .
כלומר דהא הכשרו בלחי א' או
קורה א' כדלעיל משנה ב' פ"ק .
והתוס' דף י"ז כתבו עוד דאע"ג
דאליבא דר"י קיימינן ואשכח ל'
לדידה מבוי נותר בב' קורות או
מ"מ למא לי למנקט קורותיו כיון
דנקורה אחד או בלחי אחד נאסר המבוי ע"כ . וכגורסת רש"י
הוא במשנה שבסדר הירושלמי : ר"י אומר אם יותרת כו'
כו' הר"ב כלומר כשם שאסורים וכו' בש"ס : וכתב הר"ד יונתן
ואע"פ שמוצינו כהאי גוונא מותר לשבת אחרת כגון שוורי ערוב
(לר' יוסי עצמו פ"ז משנה ט') שאפילו לשבת אחרת מועיל בכל
שהוא . אע"ג דלכתחילה צעין שיעור . ע"כ :

לחות שבת . כתב הר"ב ולא אמרינן הותרה כו' ומסתמא
לאו בחצר שאין בה אלא אחד מיירי אלא בסתם חצר שיש בה דיוורין הרבה אלא שערבו ולזה נכתב רש"י ז"ל כמ"ש
לעיל בשמו דהא גדולה מותרת כשערבה לעצמה ומאי קמ"ל פשיטא דאי בלא ערבה היאך תהא מותרת . אלא משום דבש"ס
מוקמינן למתני' דלעיל שנפרצה מע"ש וכדכתב הר"ב . ושם נפרצה בשבת אף הקטנה מותרת . להכי נקט שערבה . לומר
דמתניתין בערבה כל אחת לעצמה מיירי וטעמא דקטנה אסורה משום שנפרצה מע"ש אבל כשנפרצה בשבת אף הקטנה מותרת
הואיל וערבה . וקמ"ל דאין צריך שהא' של יחיד . וקאמר הר"ב דאפי"ה לא דמי הכא לדלעיל . ודבריו דברי הרמב"ם אן
בפירושו . והב"י שכתב בסיומן שע"ד וז"ל שאני התם שלא נסרף אלא לחצר אחר שהוא רה"י כוונתו ואין ביניהם אלא שזה של יחיד
אחד הוא זה של יחיד אחר אבל כשנפרף לרשות אחרת ממש דהיינו לרה"ר או לכרמלית לא אמרינן הואיל כו' . ע"כ . צריך לפרש
דבריו ג"כ דמ"ש של יחיד היינו אף אם ע"י ערוב נעשה כשל יחיד ותדע דאל"כ אדמחלק בסיפא ברשות הרבים וכרמלית לחלק
בחד עצמה שיש בה דיוורין הרבה . ומתוך מה שכתבנו אהא למד טוב טעם למה שכתבתי לעיל בשם הטור בחצר שנפרצה
לר"ה דמיירי אפי' בשבת דהתם נמי לאו לענין ערוב הוה כמתני' דהכא : ד' וחכמים אוסרינן . הואיל ומפולש לא אמרינן
פי תקרה יורד וסותם (ול"ק מהכא אפירש"י בש"ס באכסדרא בצקעה דהכא מפולש לר"ה והתם בצקעה דכרמלית . תוספות
דסוכה דף י"ח) וא"ת במתניתין דלעיל דמוקמינן בקרן זווית לוקמה בב' רוחות זו כנגד זו דהוה מפולש וכרבנן כתבו התוספות
בדף ז"ל סד"ה משתי רוחות . דניחא ליה לאוקמינן בכל ענין מ"ב : ועוד אמר ר"י כלומר ועוד זו מתיר אע"ג דליכא פי
תקרה . ש"ס ומכלל הא ב"ש הך דלעיל דאיכא נמי פי תקרה . אלא דאמר ר"י להא דלעיל דקסבר דרבנן יודו לו בההוא . ועיין
מ"ש צ"ד צ"ד : מערבין כלומר משתתפין . הר"ד יונתן . וכבר ראית כיוצא בזה פ"ז משנה ה' :

פרק י המוצא
מערבין תוס' : המוצא תפילין . פי' הר"ב צעדה במקום שהיו משתמרינן ר"ל ויש לחוש שיתבזו וכדכתב בדבור ביטנות ואסור
להניח במקום בזיון וכן אוכיח מדברי רש"י בסוף המשנה ומ"ש רש"י בכאן מקום שאבדו לשון אבוד וכלייה הוא תדע דלא כתב
שיגבזו למשום גנבי לא התירו וכן כתבו בתוספות בסוף פ"ק דביצה . ולשון האור כי"ה צ"ל בציון במקום שאין משתמרינן הכי נמי
קאמר בציון דהיינו במקום כו' שיש לחוש לבזיון ואפי' דעד עכשו לא נכתבו . ושם תפילין פירשתי ברפ"ד דמנחות :

מערבין תוס' : המוצא תפילין . פי' הר"ב צעדה במקום שהיו משתמרינן ר"ל ויש לחוש שיתבזו וכדכתב בדבור ביטנות ואסור
להניח במקום בזיון וכן אוכיח מדברי רש"י בסוף המשנה ומ"ש רש"י בכאן מקום שאבדו לשון אבוד וכלייה הוא תדע דלא כתב
שיגבזו למשום גנבי לא התירו וכן כתבו בתוספות בסוף פ"ק דביצה . ולשון האור כי"ה צ"ל בציון במקום שאין משתמרינן הכי נמי
קאמר בציון דהיינו במקום כו' שיש לחוש לבזיון ואפי' דעד עכשו לא נכתבו . ושם תפילין פירשתי ברפ"ד דמנחות :

פרק י המוצא

מערבין תוס' : המוצא תפילין . פי' הר"ב צעדה במקום שהיו משתמרינן ר"ל ויש לחוש שיתבזו וכדכתב בדבור ביטנות ואסור
להניח במקום בזיון וכן אוכיח מדברי רש"י בסוף המשנה ומ"ש רש"י בכאן מקום שאבדו לשון אבוד וכלייה הוא תדע דלא כתב
שיגבזו למשום גנבי לא התירו וכן כתבו בתוספות בסוף פ"ק דביצה . ולשון האור כי"ה צ"ל בציון במקום שאין משתמרינן הכי נמי
קאמר בציון דהיינו במקום כו' שיש לחוש לבזיון ואפי' דעד עכשו לא נכתבו . ושם תפילין פירשתי ברפ"ד דמנחות :

ככניסין זוג זוג . פי' הר"ב קסבר שבת זמן

תפילין

X

אפילו הוא הכי מסתמך דש"ס דמחורתא כדשינין דהבא פליגי טנא קמא ורבנן במלאל וקומה דהבא פסקה ר"ב וכל הפוסקים כת"ק דזוג זוג מכניסין וא"כ סבורא לן דשבת זמן תפילין ובמסנה ג' פ"ג דברכות מפרש הרב דשבת לאו זמן תפילין וכן הסכימה כל הפוסקים ומנחם שתי הלכות פסקות דסתרו מהדדי ואפי' אם נהרץ דברי הפוסקים ונאמר דהך מחורתא דקאמר בש"ס היינו לשניי מאי דס"ד דפליגי בדרב שמואל בר רב יצחק דאמר מקום יש בראש שראוי להניח בו שני תפילין וכו' דת"ק לית ליה דרב שמואל בר ר"י ור"ג אית ליה ומשני דפ"ע אית להו ובשבת זמן תפילין פליגי וקאמר"ו תו ואב"א כו' ולדחות כל הני שניי אמרינן מחורתא כו' אבל ת"ק דלפי האמת הוא שנייה גופיה שנייה בעלמא היא ופלוגתיהו בדרב שמואל בר רב יצחק ולכ"ע שבת לאו זמן תפילין הוא הנה מלבד דכל זה דוחק ואין זה במשמע"ו גם בתו' דק"ג ע"ב ד"ה לא ס"ד"ו נראה מדבריהם דאין סברא לומר פן דתנא קמא לית ליה דרב שמואל ואפי' כי ניימא הכי אכתי קשיא לי הלכה פסוקה אחרת והרא"ש סהביא בטור א"ח סי' ל"ד דפסק להא דרב שמואל שוכל להניח ב' זוגות חד דרש"י וחד דר"ת והא הכא פסקין כת"ק דלית ליה דרב שמואל ול"ע ועוד נאמר ג"כ בתויה שהקפתי על הטור במסנה ב' פסקו' דשבת ועיין סוף פ"ק דביצה:

בישנות פירש הר"ב שניבר הקשר כו' ואע"ג דהשתא אין בו קשר רשאי ללבושו דאפי"ה הו' דרך מלבוש א"כ דעוננו - תוספות:

אבל בחדשות פטור פירש הר"ב אין מהללין דאיסור נמי איכא והכי תניא בצרייתא דף ג"ז ר"י אומר בחדשות וכו' בתוס'

ובסכנה ומגן והולך לו פירש הר"ב בסכנה של שני דאפי"ה ר"י אומר בחדשות וכו' בתוס' יונתן כתב דקס ותבן ונחא טפי דאין כהן הרגש סלא יוטלו כל כך בציון ומיטתן שס והולך ולא [זיוס] משם שמה ירגישו בו ויתחייב למלכות אבל סכנה דלמטעם עכו"ם קאי אמתיד דאי איכא סכנה להחשיך מפני הלמטעם מוליכין וכו' ולא יניחם שם שלא יזלזלו בהם הלמטעם וינהיג בהם מנהג ציון ע"כ דקדק רש"י לכתוב למטעם עכו"ם משום דכסוף פ"ק דביצה אמרינן דלמטעם ישראל לא אתי לזלזולי בהו והרי לא התירו אלא משום חשש ציון כו' ש לעיל ומ"ש הר"ב דחסורי מחסרה והכי קתני ש"ס ומשום רבי שמעון דפליגי במסנה דלקונו אינטידין למחסרה ונראה לי דרבינו הקדוש הוסיף להחמיר לזמנתינו דהא חכמי המשנה לא רצו לגלות הא דפחות פחות מד' אמות כמ"ש בר"פ אחרין דמסכת שבת:

ב רבי שמעון אומר נותנין לחברו וכו' ותנא קמא סבר פחות מד' אמות עדיף דאי אמרת נותנין לחברו וחברו לחברו אוושה מלתא דשבת ש"ס פירש הר"י ריהונתן יש חלול השם בעניי עהוי הארץ השנומעים שצורים דאיכא חלול שבת ועממא דרבי שמעון בש"ס כדכתב הר"ב והרמב"ם ושמעת מהך דפליגי ותנייה על הרמב"ם דמוכי שטרי אבי תרי דפסק כרבי שמעון וכדכתב הר"ב וכתב גם כן שמואל להולך [פחות] פחות מד"א וכן בחיבורו פרק י"ט מהלכות שבת וכן קשה בטור ס"ס ש"א ואם נוכל לפרש דלדדין קאמרי נחא דזה שאמר מוליכו פחות [פחות] מארבע אמות באין עמו חברים וכך כתבו התוספות דמודה רבי שמעון כדך דלא גרע מוכים דריש פרק פהרא דשבת כיון שכתבתי שם וזה שאמר נותנין לחברו בשני שם חברים והשתא כולה כסוף כרבי שמעון ולפי פסק זה גבי כיום כמי נותנין לחברו כו' דהא הכי עדיפא ליה וכן כתבו התוספות וזה היה להרמב"ם ולגור לפרש בפרקו מהלכות שבת וסימן רס"ו ואולי שמאנו על מה שכתבו לדברי שמעון במקומו ודן הכים העתיקו כמוכר במקומו בש"ס וכן

א' בראש ואחר בזרוע כדרך שלובשן בחול והיינו זוג וחזור חמוד ומכניס זוג זוג עד שיכנס את כלן קסבר שבת זמן תפילין הוא אלא שחכמים גזרו עליהן בגזירה שמה תפסק ראויה ויביאם בידו ואם ילכס ותר מוזב איכא כל תוסף ואתי איסור כל תוסף ומשוי להו עליה כמשאוי ור"ג סבר שבת לאו זמן תפילין הוא והיינו טעמא דשרו ליה רבנן בהלכה משום דתכס ט הוא דילכך מכניסין שני זוגות שני זוגות דכ' זוגות היו תכשיט לפי ששינו מקום יש בראש להניח בו שני תפילין וכל מה דהוי תכשיט שרי ומשום כל תוסף ליכא הכא דאין כאן מזה תפילין כלל אלא כשאר זולבוס דעלמא ואין הלכה כרבנן במלאל: בישנות שניבר הקשר דודתי תפילין הן ויש בהן קיומה ואיסור להניחן במקום ציון אבל בחדשות אין מהללין שבת עליהן להכניסן דלמא קמייע בעלמא נוספו ואין קדושה אלא בעשוין כהלכתן לשמן: גבותים קשורים כל זוג זוג לעמנו: כרוכים הרבה ביחד: מחשיך עליהן יושב ומשמרם שם עד שתחשך ומשחשכה מכניסין כלם ביחד וקבן שהם מרובים: שאם יביאם זוג זוג לא תכלה הבאתן קודם הלילה שאם הם בענין שתכלה הכנסתן לבית קודם הלילה מכניסין זוג זוג כדאמרן: ובסכנה שגורו שמה שלא להניח תפילין ומתנייתן חסורי מחסרה והכי קתני במה דבריי אמוריים בסכנה של שמה אבל אם מתירא לשהות שם מפני הלמטעם מוליכין פחות פחות מד' אמות: ב רש"א נותנין לחברו ואינו מוליכין [פחות] מד"א כשמתירא מפני לסטים גזירה שמה יעבירם מתמלת ד' לסוף ד' והלכה כר' שמעון: וכן

דאין כאן מזה תפילין כלל אלא כשאר זולבוס דעלמא ואין הלכה כרבנן במלאל: בישנות שניבר הקשר דודתי תפילין הן ויש בהן קיומה ואיסור להניחן במקום ציון אבל בחדשות אין מהללין שבת עליהן להכניסן דלמא קמייע בעלמא נוספו ואין קדושה אלא בעשוין כהלכתן לשמן: גבותים קשורים כל זוג זוג לעמנו: כרוכים הרבה ביחד: מחשיך עליהן יושב ומשמרם שם עד שתחשך ומשחשכה מכניסין כלם ביחד וקבן שהם מרובים: שאם יביאם זוג זוג לא תכלה הבאתן קודם הלילה שאם הם בענין שתכלה הכנסתן לבית קודם הלילה מכניסין זוג זוג כדאמרן: ובסכנה שגורו שמה שלא להניח תפילין ומתנייתן חסורי מחסרה והכי קתני במה דבריי אמוריים בסכנה של שמה אבל אם מתירא לשהות שם מפני הלמטעם מוליכין פחות פחות מד' אמות: ב רש"א נותנין לחברו ואינו מוליכין [פחות] מד"א כשמתירא מפני לסטים גזירה שמה יעבירם מתמלת ד' לסוף ד' והלכה כר' שמעון: וכן

אבל בחדשות פטור פירש הר"ב אין מהללין דאיסור נמי איכא והכי תניא בצרייתא דף ג"ז ר"י אומר בחדשות וכו' בתוס'

ובסכנה ומגן והולך לו פירש הר"ב בסכנה של שני דאפי"ה ר"י אומר בחדשות וכו' בתוס' יונתן כתב דקס ותבן ונחא טפי דאין כהן הרגש סלא יוטלו כל כך בציון ומיטתן שס והולך ולא [זיוס] משם שמה ירגישו בו ויתחייב למלכות אבל סכנה דלמטעם עכו"ם קאי אמתיד דאי איכא סכנה להחשיך מפני הלמטעם מוליכין וכו' ולא יניחם שם שלא יזלזלו בהם הלמטעם וינהיג בהם מנהג ציון ע"כ דקדק רש"י לכתוב למטעם עכו"ם משום דכסוף פ"ק דביצה אמרינן דלמטעם ישראל לא אתי לזלזולי בהו והרי לא התירו אלא משום חשש ציון כו' ש לעיל ומ"ש הר"ב דחסורי מחסרה והכי קתני ש"ס ומשום רבי שמעון דפליגי במסנה דלקונו אינטידין למחסרה ונראה לי דרבינו הקדוש הוסיף להחמיר לזמנתינו דהא חכמי המשנה לא רצו לגלות הא דפחות פחות מד' אמות כמ"ש בר"פ אחרין דמסכת שבת:

ב רבי שמעון אומר נותנין לחברו וכו' ותנא קמא סבר פחות מד' אמות עדיף דאי אמרת נותנין לחברו וחברו לחברו אוושה מלתא דשבת ש"ס פירש הר"י ריהונתן יש חלול השם בעניי עהוי הארץ השנומעים שצורים דאיכא חלול שבת ועממא דרבי שמעון בש"ס כדכתב הר"ב והרמב"ם ושמעת מהך דפליגי ותנייה על הרמב"ם דמוכי שטרי אבי תרי דפסק כרבי שמעון וכדכתב הר"ב וכתב גם כן שמואל להולך [פחות] פחות מד"א וכן בחיבורו פרק י"ט מהלכות שבת וכן קשה בטור ס"ס ש"א ואם נוכל לפרש דלדדין קאמרי נחא דזה שאמר מוליכו פחות [פחות] מארבע אמות באין עמו חברים וכך כתבו התוספות דמודה רבי שמעון כדך דלא גרע מוכים דריש פרק פהרא דשבת כיון שכתבתי שם וזה שאמר נותנין לחברו בשני שם חברים והשתא כולה כסוף כרבי שמעון ולפי פסק זה גבי כיום כמי נותנין לחברו כו' דהא הכי עדיפא ליה וכן כתבו התוספות וזה היה להרמב"ם ולגור לפרש בפרקו מהלכות שבת וסימן רס"ו ואולי שמאנו על מה שכתבו לדברי שמעון במקומו ודן הכים העתיקו כמוכר במקומו בש"ס וכן

והיינו זוג וחזור חמוד ומכניס זוג זוג עד שיכנס את כלן קסבר שבת זמן תפילין הוא אלא שחכמים גזרו עליהן בגזירה שמה תפסק ראויה ויביאם בידו ואם ילכס ותר מוזב איכא כל תוסף ואתי איסור כל תוסף ומשוי להו עליה כמשאוי ור"ג סבר שבת לאו זמן תפילין הוא והיינו טעמא דשרו ליה רבנן בהלכה משום דתכס ט הוא דילכך מכניסין שני זוגות שני זוגות דכ' זוגות היו תכשיט לפי ששינו מקום יש בראש להניח בו שני תפילין וכל מה דהוי תכשיט שרי ומשום כל תוסף ליכא הכא דאין כאן מזה תפילין כלל אלא כשאר זולבוס דעלמא ואין הלכה כרבנן במלאל: בישנות שניבר הקשר דודתי תפילין הן ויש בהן קיומה ואיסור להניחן במקום ציון אבל בחדשות אין מהללין שבת עליהן להכניסן דלמא קמייע בעלמא נוספו ואין קדושה אלא בעשוין כהלכתן לשמן: גבותים קשורים כל זוג זוג לעמנו: כרוכים הרבה ביחד: מחשיך עליהן יושב ומשמרם שם עד שתחשך ומשחשכה מכניסין כלם ביחד וקבן שהם מרובים: שאם יביאם זוג זוג לא תכלה הבאתן קודם הלילה שאם הם בענין שתכלה הכנסתן לבית קודם הלילה מכניסין זוג זוג כדאמרן: ובסכנה שגורו שמה שלא להניח תפילין ומתנייתן חסורי מחסרה והכי קתני במה דבריי אמוריים בסכנה של שמה אבל אם מתירא לשהות שם מפני הלמטעם מוליכין פחות פחות מד' אמות: ב רש"א נותנין לחברו ואינו מוליכין [פחות] מד"א כשמתירא מפני לסטים גזירה שמה יעבירם מתמלת ד' לסוף ד' והלכה כר' שמעון: וכן

וכן ב... מלכ... של ה... כרבל... לו... דשמ... קוני... זו ויה... אם ה... השה... אמה... יהודי... כל כ... ל"ס... אצט... ובר... הוא... טפח... לקר... בידו... אצד... ובג... כלומ... טפח... איסו... אצד... ומש... הכו... ואם... אצט... טפח... משו... יהודי... החו... האומ... עד ש... אם ש... א"כ... ולה... מקה... הרב... הרב... כוס... לא... צביר... ראש... כלי...

וכן בנו . שילדתו אמו בשדה בשבת נותנו לחברו והא עדיפא
מלטלטלו פחות פחות מד' אמות : אפילו חוץ לתחום . בחבית
של הפקר מיירי דלויש לה בעלים הא ק"ל הבהמה והכלים
כרגלי הבעלים ונסר ר"י נכסי הפקר לא קנו שביתה : אמרו

לו . ריב"ן הוא דאמר ליה
דשמעינן ליה דאמר נכסי הפקר
קונין שביתה במקומן : לא תהלך
ז יותר מרגלי בעליה . כלומר
אם היו לה בעלים ולא ערבו לא
היתה בהלכת אלא אלפים אמה
השתא נמי לא תלך אלא אלפים
אמה ממקום שביתה וסלכה כר'
יהודה : ג הקורא בספר .
כל ספרים שלהם היו נגללים
לפי' תלבו : האסקופה כעין
אלטבע שלפי פתח הבית
וכרמלית היא : גוללו אצלו .
הואיל וראשו אחד בידו : לעשרה
טפחים . התחתונים הסמוכים
לקרקע של רשה"ד דאם אין אגדו
בידו היו אסור דאורייתא וגורנין
אגדו בידו אטו שאין אגדו בידו
ובגמרא פריך וכה לא נח .
כלומר תף על פי שהגיע לעשרה
טפחים התחתונים אין כאן
איסורא דאורייתא אפילו לא היה
אגדו בידו . שהרי לא נח כר' עמר

ומשי' כגון שהיה שם כותל משופע . ונח הספר על צליעת
הכותל של עשרה טפחים התחתונים דהו כאלו נח כר' הר
ואם לא היה אגדו בידו היו חיוצא דאורייתא . אם היה מצדו
אצלו ומתניתין מסדרי מחסרא . והכי קתני הגיע לעשרה
טפחים מן הארץ הופכו על הכתב כמה דברים אמורים בכותל
משופע דנח אצל בכותל שאינו משופע גוללו אצלו . דברי רבי
יהודה שרבי יהודה אומר אפי' אינו מסולק מן הארץ אלא מלא
החוט גוללו אצלו דבעינן הנחה ע"ג משהו : הופכו על הכתב
האזניות כלפי הבית שלא יהא מוטל כל כך בציון ומיחוהו
עד שתחשך : דבר משום שבות . כגון זה שאגדו בידו וליכא כי
אם שבות דרצנן אם בא לגוללו אצלו שאין חייב מן התורה אלא
א"כ יצא הספר כולו מידו ונח כר' הר ונח לעקרו מר' הר
ולגיהו כר' הו ואין הלכה כר"ש : ד זין א"בן או עץ הבולט
מן הכותל על אויר רה"ר גבוה עשרה טפחים מקרקע של רשות
הרבים : נותין עליו . בני עליה ונוטלים ממנו שאויר רשות
הרבים אינה הינכת : לא עד עשרה ודוקא כלים הנשברים כגון
כוסות וכלומית . הוא דנותנים עליו אצל כלים שאינם נשברים
לא . דלמא נכלי ברה"ר ואתי לאתויינהו : עומד אדם ברה"ר
בבית או על הגג ונוטל חפץ כאן ומניח כאן ברה"י ואע"פ שאין
ראשו ורובו עומד ברה"ר במקום החפץ ולא גורנין שמה יביאנו
אצלו :

וכן בנו . דא"כ נמי דבר מצוה דלריך הוא להרחיבו לסבוב
ביום הולדו ואליבא דת"ק שרי בהולכת פחות [פחות]
מד' אמות . הר"ר יונתן : אפילו מאה . דאף על גב
דקשיא ליה ידא כלומר מה שמטלטלין אותו מיד ליד . אפילו
הכי הא עדיפא ממשילוכנה פחות

וכן בנו . נותנו לחבירו וחברו לחברו
ואפילו מאה . ר' יהודה אומר נותן אדם
חבית לחברו וחברו לחברו אפילו חוץ
לתחום . אמרו לו לא תהלך זו יותר
מרגלי בעליה : ג היה קורא בספר על
האסקופה ונתגלגל הספר מידו . גוללו
אצלו . היה קורא בראשהגג ונתגלגל
הספר מידו עד שלא הגיע לעשרה טפחים
גוללו אצלו . משהגיע לי' טפחים הופכו
על הכתב . ר' יהודה אומר אפילו אין
מסולק מן הארץ אלא מלא מחט (ויר' מלא
החוט) גוללו אצלו . רש"א אפילו בארץ
עצמו גוללו אצלו שאין לך דבר משום
שבות עומד בפני כתבי הקודש : ד זין
שלפני חלוץ . נותנין עליו ונוטלין ממנו
בשבת . עומד אדם בר' הו ומלטל
בר' הר' בר' הר' ומלטל ברשות היחיד .
ובלבר

פחות מד' אגזירה וכו' ש"ס :
אפילו חוץ לתחום פי' הר"ב
בשבית של הפקר .
ש"ס . ופירושו דחוץ לתחום
דשבית אצל לא מחוץ לתחום של
הזוכה בו כדתנן משנה ה' פרק
בשרא דביצה דכרגלי המלא .
א"נ שלא נתכוון שום אחד שיזכה
לא לו ולא לאחרים אלא כל אחד
למה שזתה . ומו"ש הר"ב הא
ק"ל הבהמה וכו' במשנה ג' פ"ר
הגזר ופסק הר"ב כר"י וכן פירש
הרמב"ם ולכאורה היינו לאפוקי
מדא"ל אצל בנאלי דפליג אר"ש
ומתיר אפילו לדבר הרשות לית
הלכתא כר"י אלא כר"ש וכתנא
קמא דלא התיירו אלא לדבר מצוה
ואין זה כנגד הכלל דר"י ור"ש
הלכה כר"י דהכא תנא קמא
סבירא ליה בזה כר"ש וגמלא דר'
יהודה עס סתם משנה הוא חולקי
וההוכחה שכן הוא . דאי אמרינן

דפסק כרבי יהודה דשרי אף לדבר הרשות אם כן הלכה כר"ש
דקאמרי . למאי מצעי להו כלל . אלא שראיתי להרמב"ם
בפי"ב מה"ש דפסק כרבי יהודה אפילו לדבר הרשות וכן כתב
בעור ס"ס ש"א . וז"ע למאי כתב כלל הלכה כר"ש . אפשר
משום בנו דאע"ג דקשא ליה ידא מותר באושא ולא בהלכה
דבהא לא איירי רבי יהודה ומיהו הר"ב אפשר שאומר כהרמב"ן
שהביא ב"י ומגיד דס"ל דלא פסקין הלכתא כר"י אלא לגבי
דא"ל וכמו שכתבתי : א"ל פירש הר"ב ריב"ן הוא דשמעינן
ליה : לעיל בפ"ד משנה ה' :
ג גוללו אצלו . פירש הר"ב הואיל וראשו אחד בידו .
דאף ע"ג דמרשות הרבים לכרמלית לאו איסור
דאורייתא איכא . מיהא הכא בנח ברשות הרבים מיירי ואיכא
משום שבות . ורישא ר"י היא :
משוהגיע ל' וכו' . מ"ש הר"ב ובגמרא פריך והא לא נח .
כלו' וקיימא לן רפי"א דשבת דקלוטה לאו כמי
שהונחה דמיה . ומ"ש דנח על הכותל הו כאלו נח [בר' הר]
הכי תנן לה במשנה ג' פרק הגזר :
ד נותנין עליו . פירש הר"ב בני עליה והוא מלשון רש"י
ז"ל ותמיהני מי שייך עלייה לכאן שאין חלוץ סמוך
לקרקע עלייה ואף אם היה כן מי שכיח בית שאינו גבוה רק י'
טפחים ומי דסקו לפרש כן . והרמב"ם לא הזכיר בני עלייה
ולשון הגזר פי' שג"ג ומלון הבית פתוח לו . ומ"ש הר"ב ודווקא
כלים הנשברים כו' עיין מה שכתבתי בס"ד בסוף משנה ו' פ"ג דב"ב :
ובלבר

מ"י פ"ב
מ"ה פ"ב
מ"ו פ"ב
מ"ז פ"ב
מ"ח פ"ב
מ"ט פ"ב
נ"א פ"ב
נ"ב פ"ב
נ"ג פ"ב
נ"ד פ"ב
נ"ה פ"ב
נ"ו פ"ב
נ"ז פ"ב
נ"ח פ"ב
נ"ט פ"ב
ס"א פ"ב
ס"ב פ"ב
ס"ג פ"ב
ס"ד פ"ב
ס"ה פ"ב
ס"ו פ"ב
ס"ז פ"ב
ס"ח פ"ב
ס"ט פ"ב
ק"א פ"ב
ק"ב פ"ב
ק"ג פ"ב
ק"ד פ"ב
ק"ה פ"ב
ק"ו פ"ב
ק"ז פ"ב
ק"ח פ"ב
ק"ט פ"ב
ק"י פ"ב
ק"יא פ"ב
ק"יב פ"ב
ק"יג פ"ב
ק"יד פ"ב
ק"יה פ"ב
ק"יו פ"ב
ק"יז פ"ב
ק"יח פ"ב
ק"יט פ"ב
ק"כ פ"ב
ק"כא פ"ב
ק"כב פ"ב
ק"כג פ"ב
ק"כד פ"ב
ק"כה פ"ב
ק"כו פ"ב
ק"כז פ"ב
ק"כח פ"ב
ק"כט פ"ב
ק"ל פ"ב
ק"לא פ"ב
ק"לב פ"ב
ק"לג פ"ב
ק"לד פ"ב
ק"לה פ"ב
ק"לז פ"ב
ק"לח פ"ב
ק"לט פ"ב
ק"מ פ"ב
ק"מא פ"ב
ק"מב פ"ב
ק"מג פ"ב
ק"מד פ"ב
ק"מה פ"ב
ק"מו פ"ב
ק"מז פ"ב
ק"מח פ"ב
ק"מט פ"ב
ק"נ פ"ב
ק"נא פ"ב
ק"נב פ"ב
ק"נג פ"ב
ק"נד פ"ב
ק"נה פ"ב
ק"נו פ"ב
ק"נז פ"ב
ק"נח פ"ב
ק"נט פ"ב
ר"א פ"ב
ר"ב פ"ב
ר"ג פ"ב
ר"ד פ"ב
ר"ה פ"ב
ר"ו פ"ב
ר"ז פ"ב
ר"ח פ"ב
ר"ט פ"ב
ר"י פ"ב
ר"יא פ"ב
ר"יב פ"ב
ר"יג פ"ב
ר"יד פ"ב
ר"יה פ"ב
ר"יו פ"ב
ר"יז פ"ב
ר"יח פ"ב
ר"יט פ"ב
ר"כ פ"ב
ר"כא פ"ב
ר"כב פ"ב
ר"כג פ"ב
ר"כד פ"ב
ר"כה פ"ב
ר"כו פ"ב
ר"כז פ"ב
ר"כח פ"ב
ר"כט פ"ב
ר"ל פ"ב
ר"לא פ"ב
ר"לב פ"ב
ר"לג פ"ב
ר"לד פ"ב
ר"לה פ"ב
ר"לז פ"ב
ר"לח פ"ב
ר"לט פ"ב
ר"מ פ"ב
ר"מא פ"ב
ר"מב פ"ב
ר"מג פ"ב
ר"מד פ"ב
ר"מה פ"ב
ר"מו פ"ב
ר"מז פ"ב
ר"מח פ"ב
ר"מט פ"ב
ר"נ פ"ב
ר"נא פ"ב
ר"נב פ"ב
ר"נג פ"ב
ר"נד פ"ב
ר"נה פ"ב
ר"נו פ"ב
ר"נז פ"ב
ר"נח פ"ב
ר"נט פ"ב
ש"א פ"ב
ש"ב פ"ב
ש"ג פ"ב
ש"ד פ"ב
ש"ה פ"ב
ש"ו פ"ב
ש"ז פ"ב
ש"ח פ"ב
ש"ט פ"ב
ש"י פ"ב
ש"יא פ"ב
ש"יב פ"ב
ש"יג פ"ב
ש"יד פ"ב
ש"יה פ"ב
ש"יו פ"ב
ש"יז פ"ב
ש"יח פ"ב
ש"יט פ"ב
ש"כ פ"ב
ש"כא פ"ב
ש"כב פ"ב
ש"כג פ"ב
ש"כד פ"ב
ש"כה פ"ב
ש"כו פ"ב
ש"כז פ"ב
ש"כח פ"ב
ש"כט פ"ב
ש"ל פ"ב
ש"לא פ"ב
ש"לב פ"ב
ש"לג פ"ב
ש"לד פ"ב
ש"לה פ"ב
ש"לז פ"ב
ש"לח פ"ב
ש"לט פ"ב
ש"מ פ"ב
ש"מא פ"ב
ש"מב פ"ב
ש"מג פ"ב
ש"מד פ"ב
ש"מה פ"ב
ש"מו פ"ב
ש"מז פ"ב
ש"מח פ"ב
ש"מט פ"ב
ש"נ פ"ב
ש"נא פ"ב
ש"נב פ"ב
ש"נג פ"ב
ש"נד פ"ב
ש"נה פ"ב
ש"נו פ"ב
ש"נז פ"ב
ש"נח פ"ב
ש"נט פ"ב
ת"א פ"ב
ת"ב פ"ב
ת"ג פ"ב
ת"ד פ"ב
ת"ה פ"ב
ת"ו פ"ב
ת"ז פ"ב
ת"ח פ"ב
ת"ט פ"ב
ת"י פ"ב
ת"יא פ"ב
ת"יב פ"ב
ת"יג פ"ב
ת"יד פ"ב
ת"יה פ"ב
ת"יו פ"ב
ת"יז פ"ב
ת"יח פ"ב
ת"יט פ"ב
ת"כ פ"ב
ת"כא פ"ב
ת"כב פ"ב
ת"כג פ"ב
ת"כד פ"ב
ת"כה פ"ב
ת"כו פ"ב
ת"כז פ"ב
ת"כח פ"ב
ת"כט פ"ב
ת"ל פ"ב
ת"לא פ"ב
ת"לב פ"ב
ת"לג פ"ב
ת"לד פ"ב
ת"לה פ"ב
ת"לז פ"ב
ת"לח פ"ב
ת"לט פ"ב
ת"מ פ"ב
ת"מא פ"ב
ת"מב פ"ב
ת"מג פ"ב
ת"מד פ"ב
ת"מה פ"ב
ת"מו פ"ב
ת"מז פ"ב
ת"מח פ"ב
ת"מט פ"ב
ת"נ פ"ב
ת"נא פ"ב
ת"נב פ"ב
ת"נג פ"ב
ת"נד פ"ב
ת"נה פ"ב
ת"נו פ"ב
ת"נז פ"ב
ת"נח פ"ב
ת"נט פ"ב
י"א פ"ב
י"ב פ"ב
י"ג פ"ב
י"ד פ"ב
י"ה פ"ב
י"ו פ"ב
י"ז פ"ב
י"ח פ"ב
י"ט פ"ב
י"י פ"ב
י"יא פ"ב
י"יב פ"ב
י"יג פ"ב
י"יד פ"ב
י"יה פ"ב
י"יו פ"ב
י"יז פ"ב
י"יח פ"ב
י"יט פ"ב
י"כ פ"ב
י"כא פ"ב
י"כב פ"ב
י"כג פ"ב
י"כד פ"ב
י"כה פ"ב
י"כו פ"ב
י"כז פ"ב
י"כח פ"ב
י"כט פ"ב
י"ל פ"ב
י"לא פ"ב
י"לב פ"ב
י"לג פ"ב
י"לד פ"ב
י"לה פ"ב
י"לז פ"ב
י"לח פ"ב
י"לט פ"ב
י"מ פ"ב
י"מא פ"ב
י"מב פ"ב
י"מג פ"ב
י"מד פ"ב
י"מה פ"ב
י"מו פ"ב
י"מז פ"ב
י"מח פ"ב
י"מט פ"ב
י"נ פ"ב
י"נא פ"ב
י"נב פ"ב
י"נג פ"ב
י"נד פ"ב
י"נה פ"ב
י"נו פ"ב
י"נז פ"ב
י"נח פ"ב
י"נט פ"ב
י"ס פ"ב
י"סא פ"ב
י"סב פ"ב
י"סג פ"ב
י"סד פ"ב
י"סה פ"ב
י"סו פ"ב
י"סז פ"ב
י"סח פ"ב
י"סט פ"ב
י"ס"א פ"ב
י"ס"ב פ"ב
י"ס"ג פ"ב
י"ס"ד פ"ב
י"ס"ה פ"ב
י"ס"ו פ"ב
י"ס"ז פ"ב
י"ס"ח פ"ב
י"ס"ט פ"ב
י"ס"י פ"ב
י"ס"יא פ"ב
י"ס"יב פ"ב
י"ס"יג פ"ב
י"ס"יד פ"ב
י"ס"יה פ"ב
י"ס"יו פ"ב
י"ס"יז פ"ב
י"ס"יח פ"ב
י"ס"יט פ"ב
י"ס"כ פ"ב
י"ס"כא פ"ב
י"ס"כב פ"ב
י"ס"כג פ"ב
י"ס"כד פ"ב
י"ס"כה פ"ב
י"ס"כו פ"ב
י"ס"כז פ"ב
י"ס"כח פ"ב
י"ס"כט פ"ב
י"ס"ל פ"ב
י"ס"לא פ"ב
י"ס"לב פ"ב
י"ס"לג פ"ב
י"ס"לד פ"ב
י"ס"לה פ"ב
י"ס"לז פ"ב
י"ס"לח פ"ב
י"ס"לט פ"ב
י"ס"מ פ"ב
י"ס"מא פ"ב
י"ס"מב פ"ב
י"ס"מג פ"ב
י"ס"מד פ"ב
י"ס"מה פ"ב
י"ס"מו פ"ב
י"ס"מז פ"ב
י"ס"מח פ"ב
י"ס"מט פ"ב
י"ס"נ פ"ב
י"ס"נא פ"ב
י"ס"נב פ"ב
י"ס"נג פ"ב
י"ס"נד פ"ב
י"ס"נה פ"ב
י"ס"נו פ"ב
י"ס"נז פ"ב
י"ס"נח פ"ב
י"ס"נט פ"ב
י"ס"י פ"ב
י"ס"יא פ"ב
י"ס"יב פ"ב
י"ס"יג פ"ב
י"ס"יד פ"ב
י"ס"יה פ"ב
י"ס"יו פ"ב
י"ס"יז פ"ב
י"ס"יח פ"ב
י"ס"יט פ"ב
י"ס"כ פ"ב
י"ס"כא פ"ב
י"ס"כב פ"ב
י"ס"כג פ"ב
י"ס"כד פ"ב
י"ס"כה פ"ב
י"ס"כו פ"ב
י"ס"כז פ"ב
י"ס"כח פ"ב
י"ס"כט פ"ב
י"ס"ל פ"ב
י"ס"לא פ"ב
י"ס"לב פ"ב
י"ס"לג פ"ב
י"ס"לד פ"ב
י"ס"לה פ"ב
י"ס"לז פ"ב
י"ס"לח פ"ב
י"ס"לט פ"ב
י"ס"מ פ"ב
י"ס"מא פ"ב
י"ס"מב פ"ב
י"ס"מג פ"ב
י"ס"מד פ"ב
י"ס"מה פ"ב
י"ס"מו פ"ב
י"ס"מז פ"ב
י"ס"מח פ"ב
י"ס"מט פ"ב
י"ס"נ פ"ב
י"ס"נא פ"ב
י"ס"נב פ"ב
י"ס"נג פ"ב
י"ס"נד פ"ב
י"ס"נה פ"ב
י"ס"נו פ"ב
י"ס"נז פ"ב
י"ס"נח פ"ב
י"ס"נט פ"ב
י"ס"י"א פ"ב
י"ס"י"ב פ"ב
י"ס"י"ג פ"ב
י"ס"י"ד פ"ב
י"ס"י"ה פ"ב
י"ס"י"ו פ"ב
י"ס"י"ז פ"ב
י"ס"י"ח פ"ב
י"ס"י"ט פ"ב
י"ס"י"כ פ"ב
י"ס"י"כא פ"ב
י"ס"י"כב פ"ב
י"ס"י"כג פ"ב
י"ס"י"כד פ"ב
י"ס"י"כה פ"ב
י"ס"י"כו פ"ב
י"ס"י"כז פ"ב
י"ס"י"כח פ"ב
י"ס"י"כט פ"ב
י"ס"י"ל פ"ב
י"ס"י"לא פ"ב
י"ס"י"לב פ"ב
י"ס"י"לג פ"ב
י"ס"י"לד פ"ב
י"ס"י"לה פ"ב
י"ס"י"לז פ"ב
י"ס"י"לח פ"ב
י"ס"י"לט פ"ב
י"ס"י"מ פ"ב
י"ס"י"מא פ"ב
י"ס"י"מב פ"ב
י"ס"י"מג פ"ב
י"ס"י"מד פ"ב
י"ס"י"מה פ"ב
י"ס"י"מו פ"ב
י"ס"י"מז פ"ב
י"ס"י"מח פ"ב
י"ס"י"מט פ"ב
י"ס"י"נ פ"ב
י"ס"י"נא פ"ב
י"ס"י"נב פ"ב
י"ס"י"נג פ"ב
י"ס"י"נד פ"ב
י"ס"י"נה פ"ב
י"ס"י"נו פ"ב
י"ס"י"נז פ"ב
י"ס"י"נח פ"ב
י"ס"י"נט פ"ב
י"ס"י"י"א פ"ב
י"ס"י"י"ב פ"ב
י"ס"י"י"ג פ"ב
י"ס"י"י"ד פ"ב
י"ס"י"י"ה פ"ב
י"ס"י"י"ו פ"ב
י"ס"י"י"ז פ"ב
י"ס"י"י"ח פ"ב
י"ס"י"י"ט פ"ב
י"ס"י"י"כ פ"ב
י"ס"י"י"כא פ"ב
י"ס"י"י"כב פ"ב
י"ס"י"י"כג פ"ב
י"ס"י"י"כד פ"ב
י"ס"י"י"כה פ"ב
י"ס"י"י"כו פ"ב
י"ס"י"י"כז פ"ב
י"ס"י"י"כח פ"ב
י"ס"י"י"כט פ"ב
י"ס"י"י"ל פ"ב
י"ס"י"י"לא פ"ב
י"ס"י"י"לב פ"ב
י"ס"י"י"לג פ"ב
י"ס"י"י"לד פ"ב
י"ס"י"י"לה פ"ב
י"ס"י"י"לז פ"ב
י"ס"י"י"לח פ"ב
י"ס"י"י"לט פ"ב
י"ס"י"י"מ פ"ב
י"ס"י"י"מא פ"ב
י"ס"י"י"מב פ"ב
י"ס"י"י"מג פ"ב
י"ס"י"י"מד פ"ב
י"ס"י"י"מה פ"ב
י"ס"י"י"מו פ"ב
י"ס"י"י"מז פ"ב
י"ס"י"י"מח פ"ב
י"ס"י"י"מט פ"ב
י"ס"י"י"נ פ"ב
י"ס"י"י"נא פ"ב
י"ס"י"י"נב פ"ב
י"ס"י"י"נג פ"ב
י"ס"י"י"נד פ"ב
י"ס"י"י"נה פ"ב
י"ס"י"י"נו פ"ב
י"ס"י"י"נז פ"ב
י"ס"י"י"נח פ"ב
י"ס"י"י"נט פ"ב
י"ס"י"י"י"א פ"ב
י"ס"י"י"י"ב פ"ב
י"ס"י"י"י"ג פ"ב
י"ס"י"י"י"ד פ"ב
י"ס"י"י"י"ה פ"ב
י"ס"י"י"י"ו פ"ב
י"ס"י"י"י"ז פ"ב
י"ס"י"י"י"ח פ"ב
י"ס"י"י"י"ט פ"ב
י"ס"י"י"י"כ פ"ב
י"ס"י"י"י"כא פ"ב
י"ס"י"י"י"כב פ"ב
י"ס"י"י"י"כג פ"ב
י"ס"י"י"י"כד פ"ב
י"ס"י"י"י"כה פ"ב
י"ס"י"י"י"כו פ"ב
י"ס"י"י"י"כז פ"ב
י"ס"י"י"י"כח פ"ב
י"ס"י"י"י"כט פ"ב
י"ס"י"י"י"ל פ"ב
י"ס"י"י"י"לא פ"ב
י"ס"י"י"י"לב פ"ב
י"ס"י"י"י"לג פ"ב
י"ס"י"י"י"לד פ"ב
י"ס"י"י"י"לה פ"ב
י"ס"י"י"י"לז פ"ב
י"ס"י"י"י"לח פ"ב
י"ס"י"י"i"לט פ"ב
י"ס"י"י"i"מ פ"ב
י"ס"י"i"i"מא פ"ב
י"ס"י"i"i"מב פ"ב
י"ס"י"i"i"מג פ"ב
י"ס"י"i"i"מד פ"ב
י"ס"י"i"i"מה פ"ב
י"ס"י"i"i"מו פ"ב
י"ס"י"i"i"מז פ"ב
י"ס"י"i"i"מח פ"ב
י"ס"י"i"i"מט פ"ב
י"ס"י"i"i"נ פ"ב
י"ס"י"i"i"נא פ"ב
י"ס"י"i"i"נב פ"ב
י"ס"י"i"i"נג פ"ב
י"ס"י"i"i"נד פ"ב
י"ס"י"i"i"נה פ"ב
י"ס"י"i"i"נו פ"ב
י"ס"י"i"i"נז פ"ב
י"ס"י"i"i"נח פ"ב
י"ס"י"i"i"נט פ"ב
י"ס"י"i"i"י"א פ"ב
י"ס"י"i"i"י"ב פ"ב
י"ס"י"i"i"י"ג פ"ב
י"ס"י"i"i"י"ד פ"ב
י"ס"י"i"i"י"ה פ"ב
י"ס"י"i"i"י"ו פ"ב
י"ס"י"i"i"י"ז פ"ב
י"ס"י"i"i"י"ח פ"ב
י"ס"י"i"i"י"ט פ"ב
י"ס"י"i"i"י"כ פ"ב
י"ס"י"i"i"י"כא פ"ב
י"ס"י"i"i"י"כב פ"ב
י"ס"י"i"i"י"כג פ"ב
י"ס"י"i"i"י"כד פ"ב
י"ס"י"i"i"י"כה פ"ב
י"ס"י"i"i"י"כו פ"ב
י"ס"י"i"i"י"כז פ"ב
י"ס"י"i"i"י"כח פ"ב
י"ס"י"i"i"י"כט פ"ב
י"ס"י"i"i"י"ל פ"ב
י"ס"י"i"i"י"לא פ"ב
י"ס"י"i"i"י"לב פ"ב
י"ס"י"i"i"י"לג פ"ב
י"ס"י"i"i"י"לד פ"ב
י"ס"י"i"i"י"לה פ"ב
י"ס"י"i"i"י"לז פ"ב
י"ס"י"i"i"י"לח פ"ב
י"ס"י"i"i"י"לט פ"ב
י"ס"י"i"i"י"מ פ"ב
י"ס"י"i"i"י"מא פ"ב
י"ס"י"i"i"י"מב פ"ב
י"ס"י"i"i"י"מג פ"ב
י"ס"י"i"i"י"מד פ"ב
י"ס"י"i"i"י"מה פ"ב
י"ס"י"i"i"י"מו פ"ב
י"ס"י"i"i"י"מז פ"ב
י"ס"י"i"i"י"מח פ"ב
י"ס"י"i"i"י"מט פ"ב
י"ס"י"i"i"י"נ פ"ב
י"ס"י"i"i"י"נא פ"ב
י"ס"י"i"i"י"נב פ"ב
י"ס"י"i"i"י"נג פ"ב
י"ס"י"i"i"י"נד פ"ב
י"ס"י"i"i"י"נה פ"ב
י"ס"י"i"i"י"נו פ"ב
י"ס"י"i"i"י"נז פ"ב
י"ס"י"i"i"י"נח פ"ב
י"ס"י"i"i"י"נט פ"ב
י"ס"י"i"i"י"י"א פ"ב
י"ס"י"i"i"י"י"ב פ"ב
י"ס"י"i"i"י"י"ג פ"ב
י"ס"י"i"i"י"י"ד פ"ב
י"ס"י"i"i"י"י"ה פ"ב
י"ס"י"i"i"י"י"ו פ"ב
י"ס"י"i"i"י"י"ז פ"ב
י"ס"י"i"i"י"י"ח פ"ב
י"ס"י"i"i"י"י"ט פ"ב
י"ס"י"i"i"י"י"כ פ"ב
י"ס"י"i"i"י"י"כא פ"ב
י"ס"י"i"i"י"י"כב פ"ב
י"ס"י"i"i"י"י"כג פ"ב
י"ס"י"i"i"י"י"כד פ"ב
י"ס"י"i"i"י"י"כה פ"ב
י"ס"י"i"i"י"י"כו פ"ב
י"ס"י"i"i"י"י"כז פ"ב
י"ס"י"i"i"י"י"כח פ"ב
י"ס"י"i"i"י"י"כט פ"ב
י"ס"י"i"i"י"י"ל פ"ב
י"ס"י"i"i"י"י"לא פ"ב
י"ס"י"i"i"י"י"לב פ"ב
י"ס"י"i"i"י"י"לג פ"ב
י"ס"י"i"i"י"י"לד פ"ב
י"ס"י"i"i"י"י"לה פ"ב
י"ס"י"i"i"י"י"לז פ"ב
י"ס"י"i"i"י"י"לח פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"לט פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"מ פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"מא פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"מב פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"מג פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"מד פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"מה פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"מו פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"מז פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"מח פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"מט פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"נ פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"נא פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"נב פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"נג פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"נד פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"נה פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"נו פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"נז פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"נח פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"נט פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"א פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"ב פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"ג פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"ד פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"ה פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"ו פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"ז פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"ח פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"ט פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"כ פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"כא פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"כב פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"כג פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"כד פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"כה פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"כו פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"כז פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"כח פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"כט פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"ל פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"לא פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"לב פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"לג פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"לד פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"לה פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"לז פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"לח פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"לט פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"מ פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"מא פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"מב פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"מג פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"מד פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"מה פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"מו פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"מז פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"מח פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"מט פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"נ פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"נא פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"נב פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"נג פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"נד פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"נה פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"נו פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"נז פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"נח פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"נט פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"י"א פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"י"ב פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"י"ג פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"י"ד פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"י"ה פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"י"ו פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"י"ז פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"י"ח פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"י"ט פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"י"כ פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"י"כא פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"י"כב פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"י"כג פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"י"כד פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"י"כה פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"י"כו פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"י"כז פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"י"כח פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"י"כט פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"י"ל פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"י"לא פ"ב
י"ס"י"i"i"י"i"י"י"לב פ"ב
י"ס"י"i

ובלבד שלא יוציא כו' . אטומד אדם ברשות היחיד ומטלטל בר"ה קאי ועיין משנה ו' . והרבה דקדוקים יש לי בצבא זו בספר מעדני מלך פרק עושין פסין סי' ב' ואין להאריך בכאן . ה לא יעמוד כו' וישתין כו' .

ובלבד שלא יוציאנו מד' אמותיו . שהיה מונח בו : ה וישתין בר"ה . דמפיק מרה"ו לרה"ר ואם השתין חייב חטאת ואף ע"ג דכשיעין עקורה מע"ג מקום שיש בו ד' על ד' השתן וכ' הרוק הוא כזונאים צמקום שיש בו ד' על ד' . שנתלש רוקו .

א שם ש"ג
ב שם ש"ג
ג ע"ג ד' - שנת
ד ע"ג ד' - שנת
ה ע"ג ד' - שנת
ו ע"ג ד' - שנת
ז ע"ג ד' - שנת
ח ע"ג ד' - שנת
ט ע"ג ד' - שנת
י ע"ג ד' - שנת
יא ע"ג ד' - שנת
יב ע"ג ד' - שנת
יג ע"ג ד' - שנת
יד ע"ג ד' - שנת
טו ע"ג ד' - שנת
טז ע"ג ד' - שנת
יז ע"ג ד' - שנת
יח ע"ג ד' - שנת
יט ע"ג ד' - שנת
כ ע"ג ד' - שנת

ובלבד שלא יוציא הוי"ו מד' אמות : ה"ל לא יעמוד אדם ברשות היחיד . ברשות הרבים . ברשות הרבים . וישתין ברשות היחיד . וכן לא ירוק . רבי יהודה אומר : אף משנתלש רוקו בפיו לא יהא ארבע אמות עד שירוק : ו' לא יעמוד אדם ברשות היחיד . וישתה ברשות הרבים . ברשות הרבים . וישתה ברשות היחיד : אלא אם כן הכניס ראשו ורובו למקום שהוא שותה . וכן בגת . קולט אדם מן המזחילה למטה מעשרה טפחים . ומן הצניור מכל מקום שותה : ז בור ברשות הרבים . ותוליייתו גבוהה עשרה טפחים . חלון שעל גביו במלאין

וה"ק עומד אדם בר"ה וקולט בכלי למטה מ"ט מן הוי"ו היורדין מן המזחילה וקולט דוקא כדמפרש בש"ס אבל לא יררף ויחבר פיו או הכלי למזחילה שהיא בפחות משלשה סמוך לגג ואע"פ שהיא למטה מעשרה מ"ט הואיל ומוטלת לאורך הכותל ובתוך שלשה לגג הוי"ו כגג והוי"ו כמזחילא מן הגג שהוא רה"י לרה"ר : ומן הצניור מ"מ כלומר בין קולט בין מררף משום דצניור לעולם בולט הוא ויוצא לרה"ר ובש"ס מוקי לה כשאין צניור ד' על ד' שאינו חולק רשות לעצמו : ז וחוליייתו חלון שעל גבה מזחילאן ממנה . כיון דחוליתו שהיא השפה אשר סביבותיה גבוהה י"ט וק"ל דאין רשות הרבים למעלה מ"ט לא מקום פטור לפיכך ממלאין ממלון שעל גבה בשבת דהו"ו מוציאין מרה"י לרה"י דרך מקום פטור ואפי' הכור יושלגת מן הכותל של חלון ארבע טפחים ממלאין ממנה שאין כאן רה"ר מפסקת מן הכור לחלון בשעה שמלאין מים אלא מקום פטור בלבד : וכן

עיקרית . ומדכח הוא דחזר בו . ופירשו לפי האמת ולא לפי משניות המשל' אבל רש"י סי' כמשמע' וכתב משנתעגל ונאסף לזאת ועיין עוד מזה במסכת כלים בס"ד : ו לא יעמוד אדם בר"ה וישתה בר"ה . פי' הר"ב בכלים שהם צריכין לו הכי איתא בש"ס דלא תקשה ומסתמא דמשנה ד' דזותר לעמוד בר"ה ולטלטל בר"ה אלא דלעיל בכלים שאינן צריכין לו והכא בצריכין לו . וכתב רש"י והא לוכא לזימור דשקית המים תהוי הכנסה כמשתין ורוק דלא דמי דהתם עקר מרשות זו וקעביד הנחה לרשות זו אבל שותה עבד עקורה והנחה בחד רשות דהא ברשות שהיא שותה בה פיו עומד ובפיו נחין מיד ע"כ . וכתב הרא"ש ואע"פ שהן חזרין ונכלעיס במעיו אין חשש הואיל ונחו בפיו שהוא מקום פטור ע"כ : וכן בגת . עיין במשנה ד' פ"ד דמעשרות : למצח מ"ט . פי' הר"ב וה"ק עומד כו' וקולט בכלי למטה מעשרה טפחים מן המים היורדים מן המזחילה לשון מסורס הוא דמ"ט למטה מ"ט קאי אמזחילה דמסייס וסרסו ופרסו כד' וקולט בכלי מן המים היורדים מן המזחילה שהיא למטה מ"ט . וכתב רש"י דהה"ג אם המזחילה למעלה מעשרה דשרי לקלוט כל שאינו מררף ומחבר הכלי והא דתני במתניין למטה משום שריותא דצניור במררף כמ"ט לקמן בסמוך . ומ"ט הר"ב ואע"פ שהיא למטה מעשרה כלומר דאלו למעלה מ"ט לא משכחת שום גז היתר בצנור כמ"ט לקמן בסמוך : ומן הצניור מ"מ שותה ככתב הר"ב כלומר בין קולט בין מררף משום דצניור לעולם בולט הוא כו' . כלומר ג' טפחים דלא הוי כלבוד לגג . ומשום דסתם צניור כן הוא הילכך נקט תנא דמתניין הך שריותא בצניור אבל ה"ה למזחילה הבולטת ג' טפחים דיניא הכי . ומ"ט דכשאין בה ד' על ד' טו דאע"ג דמתניין בצלמטה מ"ט ולבוד גמיי ליכא כדאמרן אפי' ד' על ד' למטה מ"ט כרמלית הוי (כדפי' ברפ"א דשבת) ומפיק מכרמלית לרה"ר כן סירש"י . ומש"ה גמיי לא שרינן צנור אע"ג דאין בה ד' על ד' ולא לבד אלא בצלמטה מ"ט משום דאי למעלה מ"ט אע"ג דאין בה ד' על ד' ולא לבד אסור לצנר גיורה משום דיס' בה ד' על ד' דהוי רה"י כשהוא למעלה מ"ט כיון דמשנה ד' כדכיר שהר"ב שם אבל למטה מעשרה ליכא למוגור דאי גמיי הוי ד' על ד' אכתי

ממלאין וה"ק עומד אדם בר"ה וקולט בכלי למטה מ"ט מן הוי"ו היורדין מן המזחילה וקולט דוקא כדמפרש בש"ס אבל לא יררף ויחבר פיו או הכלי למזחילה שהיא בפחות משלשה סמוך לגג ואע"פ שהיא למטה מעשרה מ"ט הואיל ומוטלת לאורך הכותל ובתוך שלשה לגג הוי"ו כגג והוי"ו כמזחילא מן הגג שהוא רה"י לרה"ר : ומן הצניור מ"מ כלומר בין קולט בין מררף משום דצניור לעולם בולט הוא ויוצא לרה"ר ובש"ס מוקי לה כשאין צניור ד' על ד' שאינו חולק רשות לעצמו : ז וחוליייתו חלון שעל גבה מזחילאן ממנה . כיון דחוליתו שהיא השפה אשר סביבותיה גבוהה י"ט וק"ל דאין רשות הרבים למעלה מ"ט לא מקום פטור לפיכך ממלאין ממלון שעל גבה בשבת דהו"ו מוציאין מרה"י לרה"י דרך מקום פטור ואפי' הכור יושלגת מן הכותל של חלון ארבע טפחים ממלאין ממנה שאין כאן רה"ר מפסקת מן הכור לחלון בשעה שמלאין מים אלא מקום פטור בלבד : וכן

כרמל

וכן אשפה ברשות הרבים גבוהה טפחים רשות היחיד היא ולא חיישין שמה תנטל אד"פ ותעמוד על פחות מעשרה ואחי למשרי כדמעקרא וד"קא באשפה של רבים שאינה עשויה להפנות אבל אשפה של יחיד העשויה להפנות אין זורקין לה

בשבת דחיישין דלמא מפנה לה והויה לה רה"ר: ה' הויסך. שנופו נוטה למטה מכל דדיו סביב: מטלטלין תחתיו לכיון דאין נופו גבוה מן הארץ שלשה טפחים הוי להו כלבדודים לארץ ונמצאו כמחיצות לפיכך מותר לטלטל תחתיו ומכל מקום צריך למלאות אותו אויר שבין הנוף לארץ בתנן וקא וכו' וכו' וכו' ולקשור הנפשות שלא יזיז הרומ דכל מחיצה שאינה יכולה לעמוד ברוח מצויה אינה מחיצה ואין

מטלטלין בו אלא בבית סאתים שהם שבעים אמה ושירים שכל מחיצה שתשמישה לאויר כלומר לשמור אויר הסדות והכרמים ולא לדור בה אין מטלטלין בה אלא בבית סאתים: לא ישב עליה. שאסור להשתמש באילן גיורא שמה ותלוש ואי לא גביה ג' הרי הן כקרקע והותר ליטב עליהן: הדלת שבמוקצה. רחבה שאחוריה הבתים והדלת שלה אינה קבועה בציר כשאר דלתות אלא זקופה כנגד הפתח וכשהוא פתוח מטיל הדלת על הארץ: וחקקין קולעים שהתקינן כדי לסתום בהם פתחים וכן מחצלות. של קנים כל אלו אינם קשורין ואין קבועין במקומן אלא כשבאין לפתוח מטילין אותן על הארץ לפיכך אין גועלין בהם דמחזי כבנין אלא כגבוהים מן הארץ דאז לא מחזי כבנין וגועלין בהן: ט לא

ממלאין הימנו בשבת. אשפה ברשות הרבים גבוהה עשרה טפחים. חלון שעל גביו שופכין לתוכה מים בשבת: ה' אילן שהוא מיסך על הארץ. אב אין גופו גבוה מן הארץ שלשה טפחים מטלטלין תחתיו. שרשיו גבוהין מן הארץ שלשה טפחים לא ישב עליהן. הדלת שבמוקצה וחדקים שבפרצה ומחצלות אין גועלין בהן אלא אם כן גבוהים מן הארץ: ט לא

כרמלית היא נמצאת למד דאין בין מחילה לגנור אלא שדבר חכמים נכוון: ז' במלאין הימנו בשבת. כתב הר"ב ואפילו עבור מופלגת מן הכותל של חלון ארבעה טפחים בש"ס דאי בסמיכה בפחות מארבעה למה לי חוליות גבוה

עשרה דבור גופה רה"ר דעמוקה עשרה ואין כאן רה"ר מפסקת לכיון שאין ד"ט מן החוליה לכותל הבית לא דרסי ליה רבים כלל והוי מקום פטור ומינה שמעת דכשהיא סמוכה דא"צ שתהא חוליתו וזהו פירוש הש"י שכתב הרמב"ם למתניתין דקמ"ל דבור וחוליתו מצטרפין ליה ובסמוכה וגם זה בש"ס. ואע"ג דכבר תנן לה במסכת שבת בפ"א כו"ט בפירוש הר"ב דהתם סוף משנה ב' תרצו התו' שם דרגילות כך

וכו"ט כבר בשם ברש"י מסכת ברכות. עוד תרצו דהתם קמ"ל צירוף ד' כשהחוליה עצמה גבוהה והניח דף עליה ובפרק חולין דף ע"ח מסיימין ואי לאו דהכא מדשבת לא הוי יליף מידי דלמא חוליה נקט אגב סלע דכלל דוכתא רגיל להזכיר חוליה כהדי סלע ע"כ. והתירוצ' הב' מוכח בהדיא בסוגיא דפ' חלוון) והא דמשה"ב פ"ח דבעינן שתהא עבור מלאה לא דמי להכא דהתם אין מקום פטור ביניהם אלא מקום שלא עירבו בו: שופכין ומל' הר"ב שכתב ודוק באשפה של רבים וכו' אבל באשפה של יחיד אין זורקין לה וכו'. ושמע שגרסתו במשנה זורקין לה"כ מיייתי לה בפ"ק דף ח' וכתבו עלה התוספות וז"ל זורקין לה בשבת משמע שהאשפה רחוקה מן הכותל ודרך למעלה מן זורקין לה דהוי מקום פטור ואיית דגרס שופכין עד כאן לשונו:

ח' במלטרין תחתיו. כתב הר"ב דכיון וכו' ונמצאו כמחיצות וכמ"ש בטור א"ח סי' ס"ב ועקרו במקום שמחברין לאילן גובה עשרה ע"כ. וז"ש רש"י ופרי"ש כאן מחיצה י' ע"כ משום דמסתמא נופיה מחברין לעקרו בגובה י"ט ומ"ש הר"ב ומכל מקום צריך למלאות וכו' שבין הנוף לארץ וכו' מלתא דתמיה הוא דכל לצוד דאמרין בכלי דוכתי לא אשכחן שיהא ממולא ול' הרמב"ם בפירושו שימלא חלל הענפים וכו' י"ו מה"ש ממלא בין דדיו ועליו וכתב וקושרן בארץ עד שיעמוד ברוח מצויה ולא הביטתי היאך קושרן בארץ ואולי שמלשון הזה יצא לו להר"ב מ"ש שבין הנוף לארץ ורצה לומר דדברי הרמב"ם שממלא בין דדיו ועליו וקושרן ע"ס מה שמילא מתחתיה ולא ארץ דאז לא ישיב הרוח אפי' מתחת. וכל זה דוחק גם הר"ב בעלמו לא פירש כן במשנה ד' פ"ב דסוכה ומשם למדו למשנתנו דהכא ובהלכ' סוכה פרק רביעי כתב הרמב"ם וקושר אותן ולכן ל"ל כי מלת בארץ שכתב הוא ט"ס וז"ל כאחת וטעות כזה מצוי שהיה כתוב כאחת והחליף כ"ף בבי"ת וחי"ת ברי"ש ומ"ש הר"ב כשיעור בית סאתים עיין במשנה ה' פ"ב: שרשיו שיואלין שרשיו מן הקרקע וגראין כמו בחילנות הזקנים ר' יונתן: שבמוקצה עיין במשנה ג' פ"ב: וחדקים פי' הר"ב קולעים ומסיים הרמב"ם כמו כמשיכת חדק ובשלי ט"ו): אין גועלין בהן ואי קשיא ק"ה הא דפסקין במשנה ז' פ"ו דשבת דפקק החלון שרי משום דתוספת אוהל עראי שרי בשבת. התם בחלון הוי אוהל עראי שעושו לפתוח ולסגור תמיד. אבל הכא במוקצה ופרצה קבע הוא שאין עשוי לפתוח אלא למניס רחוקים לפי שאין דרך בנייתו ויצאתו עליהם ואם היה כתב קבוע לכנס ולצאת דרך שם. אע"פ שאין גבוהין מן הארץ גועלין בהם. כן כתב הראש"ש פ"ט הראש"ש היה בו ציר צריך שלא יחזור ציר למקומה משום שמה יתקע. כתב קמ"ל דמשנה י' ב': גבוהים מן הארץ באיזה שיעור שיהיה. ארבע"ס והבי תני בגמרא אפי' מלא יומא ובפי' הר"ר יונתן שלשה טפחים וטעות הוא כמו בטור א"ח סי' ס"ג כדכתב שם בב"י: ט לא

ס"ב
כ"ט
סוכה כד' ש"י
פ"ו מ"ט ש"ז
א"ת ט"ס
ט"ו
נ"ק
כ"ו
כ"ז
כ"ח
כ"ט
ל"א

לה צרייתא תביעין למ"ש בסוף מוסכת שבת דלכ"ע לא
הותרה קשירה שאינה של קיימא שלא לדבר מנוה :
חותבין יבלת במקדש ברפ"ו דפסחים מפרש הר"ב
לדוקא ביבשה דמפרך פירכה ופירש נמי

יבלת היא מוס בקדשים שנאמר (ויקרא כ"ב) או יבלת
וחותכים אותה במקדש ביד דאין בזה אלא מוס שבת
דכאמר יד הוא חבל לא בכני דמלכה גמורה היא ספק
עושים בחול וכשחוקך מנ"ח הוא תולדה דגזוז את האמר :

דכלי אסור מוס שפטר
לעשות מערב שבת :
יבלת כתב הר"ב שנאמר או
יבלת ואע"פ שלפי
לשון המקרא מלת יבלת שם
תואר הוא לבהמה שבה המוס
כמו שהתחיל עורת או עבור ולא
אמר עורו או שבר שיהיה שם
דבר מ"מ כלשון המשנה אי
אפשר לומר כן דהאך יאמר
שיחוקך הבהמה המתוארת
ונקראת יבלת ולא פירש מה יחוקך אלא שכלשון המשנה יבלת
שם דבר לאותו מוס והוא נקרא כלשון אשכנז וואר"ן וקאמר
שיחכנה כ"פ רש"י ולא ישתנה משקלו כי נמצא שם
דבר על זה הושקל כמו אדרת למרת יבשת ואל תחמה כי
לשון כחמים לחוד ולשון מקרא לחוד ועיין מה שכתבתי
בריש מוסכת תרומות ופ"ק דפסחים משנה ב' :

"חותבין יבלת במקדש אבל לא במדינה"
ואם בכלי כאן וכאן אסור : יד"ב בהן
שלקח באצבעו כורך עליו גמי במקדש
אבל לא במדינה אם להוציא דם כאן
וכאן אסור : נוזקין מלח ע"ג כבש בשביל
שרא יחליקו וממלאים נבור הגולה
ומבור הגדול בגלגל בשבת ומבאר
חקר ביום טוב : טו' שרץ

יד כורך עליה גמי ואע"פ
שהגמי מרפא את המכה הואיל
והסתא מיהא אורך עבודה הוא
דלאו אורח ארעא שתאא ומתו
כראית עם עבודה ומכסה אוחו
בגמי : אבל לא במדינה
דרפואה בשבת שבות היא
ואסור : ואם להוציא דם
שמהדקה בגמי כדי להוציא
דמה : כאן וכאן אסור דהוה
ליה חובל ואם מלאכה לא

אשתרי במקדש : בזוקים מלח כותמים ומפורים מלח על
גבי הכבש שעולים בו למוזבא מפני שחלק הוא ופעמים נופלים
ממנו שמחליקים רגליהם בו : בזוקים לשון כתיבה : אבל
לא במדינה מפני שהוא מתקן ממלאים מים מבור הגולה
ומבור הגדול כך שזן ושניהם היו בלשכת העזרה : בגלגל
העשוי להטלות בו הדלי על ידי חבלים ומשני צורות הללו
בלבד התירו למלאה מים בגלגל בשבת אבל בשאר צורות
אסור גזירה שמה ימלא לנגתו ולחורבתו מקוך שממלאין בלא
עזרה אחי להשקות בו נגתו וחורבתו בשבת ובזוקים דליכא
למגור שמה יסקה מים לנגתו ולחורבתו מותר למלאה בגלגל
ולא חיישינן מפני שמשיע קול שלא אסרו אלא לקול של שיר
בלבד והכי נמי שרי למטרף אצבא ומיקש על תרעא בשבת
ואין צדק כלום : ומבור הקר : על שם שהיה באר מים חיים
קורא לו בור הקר לשון מקור ובור זה היה צריך לבני הגולה
צרגל והתירו להם נביאים שביניהם חגי זכריה ומלאכי
למלאה ממנו בגלגל ברבל וכשאר בהתרו שממלאים ממנו
בי"ט בגלגל אף במדינה מה שאין כן בשאר בארות הנזכרים :

ש"ט שרץ : חקר ביום טוב :
אשתרי במקדש : בזוקים מלח כותמים ומפורים מלח על
גבי הכבש שעולים בו למוזבא מפני שחלק הוא ופעמים נופלים
ממנו שמחליקים רגליהם בו : בזוקים לשון כתיבה : אבל
לא במדינה מפני שהוא מתקן ממלאים מים מבור הגולה
ומבור הגדול כך שזן ושניהם היו בלשכת העזרה : בגלגל
העשוי להטלות בו הדלי על ידי חבלים ומשני צורות הללו
בלבד התירו למלאה מים בגלגל בשבת אבל בשאר צורות
אסור גזירה שמה ימלא לנגתו ולחורבתו מקוך שממלאין בלא
עזרה אחי להשקות בו נגתו וחורבתו בשבת ובזוקים דליכא
למגור שמה יסקה מים לנגתו ולחורבתו מותר למלאה בגלגל
ולא חיישינן מפני שמשיע קול שלא אסרו אלא לקול של שיר
בלבד והכי נמי שרי למטרף אצבא ומיקש על תרעא בשבת
ואין צדק כלום : ומבור הקר : על שם שהיה באר מים חיים
קורא לו בור הקר לשון מקור ובור זה היה צריך לבני הגולה
צרגל והתירו להם נביאים שביניהם חגי זכריה ומלאכי
למלאה ממנו בגלגל ברבל וכשאר בהתרו שממלאים ממנו
בי"ט בגלגל אף במדינה מה שאין כן בשאר בארות הנזכרים :

שם בשם רש"י : ב זקנים פירש הר"ב לשון כתיבה ומסיים רש"י כדאמר בר"פ דיומא מומאי דהאי ויפקדו בבוק (שמיאל א')
מידי דמיבוק הוא ועוד כמראה הבוק (יחזקאל א') מפרש בחגיגה כאור ה' לא בין החרסים שזורפים בהם זהב והם נקובים
וסדוקים ולהב הויאל בנקב יש בו כמראה ירקרק או אדמדם : על גבי כבש והא דתנן ברפ"ב דזבחים שלא יעמוד צרגליו
ע"ג כלי כו' משום חגיגה : מפרש בגמרא דהכא דלא הוא להך בזיקה כי אם בהולכת עינים למערכה דלא הוא עבודה ומ"ש הר"ב
אבל לא במדינה מפני שהוא מתקן לשון הר"ר יואנתן כמתקן חזירו כדי להלוד בו והרי הוא כבונה :

שם בשם רש"י : ב זקנים פירש הר"ב לשון כתיבה ומסיים רש"י כדאמר בר"פ דיומא מומאי דהאי ויפקדו בבוק (שמיאל א')
מידי דמיבוק הוא ועוד כמראה הבוק (יחזקאל א') מפרש בחגיגה כאור ה' לא בין החרסים שזורפים בהם זהב והם נקובים
וסדוקים ולהב הויאל בנקב יש בו כמראה ירקרק או אדמדם : על גבי כבש והא דתנן ברפ"ב דזבחים שלא יעמוד צרגליו
ע"ג כלי כו' משום חגיגה : מפרש בגמרא דהכא דלא הוא להך בזיקה כי אם בהולכת עינים למערכה דלא הוא עבודה ומ"ש הר"ב
אבל לא במדינה מפני שהוא מתקן לשון הר"ר יואנתן כמתקן חזירו כדי להלוד בו והרי הוא כבונה :

מבור הגולה ומבור הגדול : פירש הר"ב כך שזן ושניהם היו בלשכת העזרה : בכוף מדות תנן לשבת הגולה שבו ע"ש
צפירוש הר"ב ומ"ש שם בס"ד : וכתב הר"ר יוגתן דבור הגדול לא מצינו לו עקר בעזרה מוז' ממוקום זה : ואפשר שבו
היו משקעין את מי הכיור כדתנן ביומא (משנה י' פרק ג') ולפי שלא יתכן לשקטו אלא צבור ארוך מאד אפשר לומר שבו צבור
הגדול היו משקעין : ועיין שם ביומא : בגלגל כתב הר"ב אבל בשאר צורות אסור גזירה שמה ימלא לנגתו או לחורבתו
פירוש וחייב משום זורע : שכמו שהזרע כוונתו להצמיח הפרי כן כוונת המשקה למחיים ואילנות כדפסק הרמב"ם בפרק ח'
מהלכות שבת ומ"ש הר"ב ובמקום דליכא למגור : להרמב"ם אפילו צחצר כל שאין סס גינה : ולר"ת דוקא בגלגל קטן כאומן
שצבתים : עור א"ח סימן של"ח : ומבאר הקר : כתב הר"ב על שם שהיה באר מים חיים קורא לו בור הקר : הכי מפרש
בגמרא : וכלהו צורות הנזכרים מים חיים נמי נקראים כך ולא זהו המרו משום שהיה קר אלא התרו מפני הצורך היה
כדמפרש ואילן :

ש"ט שרץ : חקר ביום טוב :
אשתרי במקדש : בזוקים מלח כותמים ומפורים מלח על
גבי הכבש שעולים בו למוזבא מפני שחלק הוא ופעמים נופלים
ממנו שמחליקים רגליהם בו : בזוקים לשון כתיבה : אבל
לא במדינה מפני שהוא מתקן ממלאים מים מבור הגולה
ומבור הגדול כך שזן ושניהם היו בלשכת העזרה : בגלגל
העשוי להטלות בו הדלי על ידי חבלים ומשני צורות הללו
בלבד התירו למלאה מים בגלגל בשבת אבל בשאר צורות
אסור גזירה שמה ימלא לנגתו ולחורבתו מקוך שממלאין בלא
עזרה אחי להשקות בו נגתו וחורבתו בשבת ובזוקים דליכא
למגור שמה יסקה מים לנגתו ולחורבתו מותר למלאה בגלגל
ולא חיישינן מפני שמשיע קול שלא אסרו אלא לקול של שיר
בלבד והכי נמי שרי למטרף אצבא ומיקש על תרעא בשבת
ואין צדק כלום : ומבור הקר : על שם שהיה באר מים חיים
קורא לו בור הקר לשון מקור ובור זה היה צריך לבני הגולה
צרגל והתירו להם נביאים שביניהם חגי זכריה ומלאכי
למלאה ממנו בגלגל ברבל וכשאר בהתרו שממלאים ממנו
בי"ט בגלגל אף במדינה מה שאין כן בשאר בארות הנזכרים :

מן כהן מוציאו בהמינוי בשבת ולא חיישי' למלטול דאין שבות במקדש : בהמינוי באבנטו ואע"ג דמטמא ליה לאבנטו שהוא קדוש הכי עדיף שלא להטהות את הטומאה בעורה לחזר אחר הצבת של עץ ובידיו לא נגע ביה דלא נטמיו כהן

מן שרין שנמצא במקדש כהן מוציאו בהמינוי שלא לשהות את הטומאה דברי רבי יוחנן בן ברוקא רבי יהודה אומר בצבת של עץ שלא לרבות את הטומאה מהיכן מוציאין אותו מן ההיכל ומן האולם ומבין האולם ולמזבח דברי רבי שמעון בן גנם רבי עקיבא אומר מקום שחייבין על זדונו ברת ועל שגגתו חטאת משם מוציאין אותו ושאר כל המקומות כופין עליו פסכת רבי שמעון אומר מקו' שהתירו לך חכמים משלך נתנו לך שלא התירו לך אלא משום שבות :

גופיה הילכך בהמינוי אוחזו דלא נגע ושרץ אינו מטמא במשא והאבנטו שצטמא בשרץ אינו מטמא את כהן כשהוא חזק דקוה ליה אבנט ראשון לטומאה ואין אדם וכלים וקבלין טומאה אלא מאב הטומאה : צבת של עץ שהיא פשוטי כלי עץ ואין מקבלים טומאה : שלא לרבות את הטומאה למטא אבנט הטמא ונוח לו להטהותה שם ולחזר אחר הצבת ולהכה כר"י : מהיכן מוציאין אותו בשבת : מן ההיכל ומן האולם אבל בעזרה אם נמצא שם מכהה אותו בפסכתו זמניחו עד שתחשך :

מן שרין שנמצא במקדש כלומר שמלאוהו מת הר"ר יוחנן : בהמינוי פירש הר"ב באבנטו תרגום אבנט המיינא הרמב"ם : ומבין האולם ולמזבח דמשם ולהלן קדושה יתירה משל עזרה כדתנן לה בסוף פ"ק דכלים ובמשנה ה' פ"ה דתמיד

א קדו' כב ת"י פ"ג ס"ג נ"א פ"ג מקדש הל"ב ד תמיד לה

פירש הר"ב דעל שבות כזה גזרו ואפילו במקדש ועיין לעיל משנה י"ב : ושאר כל המקומות סתמא דמתניתין למיר כדאית ליה ולמר כדאית ליה רש"י וכן פירש הר"ב בדברי בן ננס : פסכת רבי הר"ב סיר וכו' ועיין במשנה ה' פ"ה דתמיד : ר"ש אומר כתב הר"ב ר"ש פליג את"ק דלעיל דאמר קושרין ימנא כו' והא דנטר עד הכא משום דבעי לאסוקי מיילי דמקדש אבל לא במדינה : תוספות ונ"ש הר"ב אבל לא קושרין בקשר שאפשר לבא בו לידי חיובא דאורייתא כפיירשו דלעיל שם

נשלמה מסכת עירובין מסכת

דלת"ק עצמו לא התירו אלא שאינו של קיימא וכדתנן לקמן בסמוך שלה התירו במקדש כו' לא חיובא דאורייתא ורש"י מפרש כאן דאיתא לידי חיוב חטאת במדינה כפיירשו דלעיל דאפילו אב מלאכה הותרה במקדש במכשירין דא"ל לעשותן מערב שבת ומ"ש הר"ב ואל"ר"ש לת"ק אל סתמה וכו' ובדי תחומין איני מיקל טפי זה לשון הר"ר יונתן דתחומין איכא מ"ד דאית בה דררא דאיסור דאורייתא דכתיב (שמות י"ו) אל יצא איש ממקומו וכתיב ישעיה נ"ט) אם תשיב משבת רגלך וכלן שאנו מחמירין דאפי' שבות הקל אין מחמירין במדינה ר"ש מחמיר יותר מהם שאפילו במקדש אינו מתיר שבות שאפשר לבא בו לידי חיוב חטאות ע"כ ומ"ש הר"ב דאפילו יצא חוץ לתחום כפיירוש הרמב"ם הוא ולעיל בסוף פ"ד לא פירש כן אלא דמתיר דוקא במחשך דאנום הוא והן דברי הר"ר יוחנן שלשם :

כל מקום שחייבין על זדונו כרת אם ינכס לו בטומאה דהיינו כל העזרה משם מוציאין אותו ושאר כל המקומות כופין עליו פסכתו סיר של נחשת תרגום של פירותיו פסכתו וותיה לכמותו עד שתחשך והלכה כר"ע : ר"ש אומר מקום שהתירו לך חכמים וכו' ר"ש פליג את"ק דלעיל דאמר קושרים ימנא במקדש וסבר דאין קושרים ימנא כגור שנפסק אלא בעניבה שהיא אסורה משום שבות בלבד וא"ל שבה בה לידי חיובא דאורייתא אבל לא קושרין בקשר שאפשר לבא בו לידי חיובא דאורייתא ואמר ליה ר"ש לת"ק אל תתמה עלי שאני מחמיר כאן וגבי תחומין איני מיקל טפי ואומר שאפילו יצא חוץ לתחום ע"ז אמה יבגם דגבי תחומין משלך נתנו לך משום דידיעין שאותם ט"ו אמה אינם חוץ לתחום שמודדי התחומין הקובעין סימנין בסוף התחום קיס לן בגווייהו שאין קובעין התחום בסוף אלפים ממש אלא כונסין לתוך התחום מפני הטועין שאין מכירין הסימן ופעמים יוצאים להלן ממנו מעט וחוזרין : ומשום הכי איני מיקל בתחומים אבל לקשור ימנא במקדש שלא התירו במקדש אלא איסור שבות לא חיובא דאורייתא איני מחמיר ואומר דדוקא עניבה שיש בה איסור שבות התירו אבל לקשור קשר מנוש שעמיתים יש בו חיובא דאורייתא לא ואין הלכה כרבי שמעון :

פליקא לה מסכת עירובין מסכת

מסכת פסחים

כתב הרמב"ם שסיר פסחים אחר שבת ועירובין כי היא מצוה שניה לשבת כפ' חם ערות והיא תחלת המצוה הנתונה ע"י משה ע"כ פסחים בא השם בקבוצן מפני שיש פסח ראשון ושני אפסחים לפי' א' ערב ששומעין בו